

3942-1920 n. -

86

6

**A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET**

Nagyváradon, 1930. évi június hó 26-án tartott

**évi rendes közgyűlésének
és bírósági ülésének**

JEGYZŐKÖNYVE

Az Egyházkerület hivatalos kiadványa

1930

BÉRES KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJA, ORADEA—NAGYVÁRAD

**A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET**

Nagyváradon, 1930. évi június hó 26-án tartott

**évi rendes közgyűlésének
és bírósági ülésének**

JEGYZŐKÖNYVE

Az Egyházkerület hivatalos kiadványa

1930

BÉRES KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJA, ORADEA—NAGYVÁRAD

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület

Nagyváradon, 1930. évi június hó 26-án tartott
évi rendes közgyűlésének és bírósági ülésének

J E G Y Z Ó K Ö N Y V E.

Jelen voltak:

Sulyok István püspök és **dr Nagy Sándor**
hivat. legid. egyhm. gondnok elnöklete alatt:

a jegyzői karból: Csernák Béla lelkészi, dr Harcsár Géza világi főjegyző, Arday Aladár lelkészi, dr Soos István világi aljegyző;

a tanácsbirói karból: Boros Jenő, Debrécezeny István, Papp József, Szombati Szabó István, Takács Zsigmond lelkészi, Ajtay Nagy Gábor, Bónis Elemér, dr Kölcsei Ferenc világi tanácsbirák;

egyházkerületi ügyész: dr Thury Kálmán;

egyházkerületi tanügyi előadó-tanácsos: Kursinszky Kálmán;

egyházkerületi pénztáros: Kovács József;

egyházkerületi számvevő-ellenőr: Vargha László.

Egyházmegyék részéről:

a bánáti egyházmegyéből: Zöld Mihály esperes, Keresztes József lelkészi, Szeless Gyula világi képviselők;

a bihari egyházmegyéből: Vadai Béla esperes, Telegdi József egyházmegyei gondnok, dr Bodnár Gábor, Tarnóczi Lajos lelkészi, dr Sarkady Sándor, Udvarhelyi Béla világi képviselők;

az érmelléki egyházmegyéből: Végh József esperes, Kalmár István, Szabó Zoltán lelkészi, dr Gulácsy Sándor, dr Koczó Jenő világi képviselők;

a nagybányai egyházmegyéből: Széll György esperes, dr Böszörményi Emil egyházmegyei gondnok, Sárközi Lajos, Oláh Sándor, Bodnár Béla lelkészi, dr Helmeczy József, Tabajdy György, Nagy Béla világi képviselők;

a nagykárolyi egyházmegyéből: Havas Gyula esperes, dr Nagy Sándor egyházmegyei gondnok, Gönczy Sándor lelkészi képviselő;

a nagyszalontai egyházmegyéből: Kassay Béla esperes, Szabó Zoltán egyházmegyei gondnok, Nagy Zoltán, Bottyán Pál lelkészi, Fráter Emil, Rác Gyula világi képviselők.

A középiskolák képviselőiben:

Marlininé Scheint Lujza a szatmári Felső Keresk. Leányiskola, Karácsonyiné Gálbory Erzsébet a nagyváradi Leánygimnázium részéről.

Az elemi iskolák képviselőiben:

Bartha István börvelyi, Csóka Lajos asszonyvásári, Kiss Lajos bihariószegi, Seress László nagyszalontai tanító.

1. szám. A XC. zsoltár eléneklése után, Püspök ur buzgó imádságban kérte a gyűlésre Isten áldását.

2. szám. Püspök ur imádság után tömör vonásokban rajzolta meg a múlt közgyűlés óta végbement eseményeket, amelyek egyházi életünket érintették. Sajnálattal jelenti be, hogy Domahidy Elemér főgondnok urat súlyos betegsége akadályozta meg abban, hogy a közgyűlésen megjelenjen; kegyeletes szavakkal emlékezik meg egyetemes református egyházunk halottairól; a magyar ember hagyományos királyhűségével kér áldást az ország trónját elfoglaló II. Károly király felséges személyére és működésére; felkéri dr Nagy Sándor hivatali idejére legidősebb e. m. gondnokot, hogy a távollevő főgondnok helyett foglalja el az elnöki széket

s a Királyhágómelléki Református Egyházkerületnek 1930 június 26-ra összehívott közgyűlését megnyitottnak nyilvánította.

3. szám. Püspök ur indítványára az egyházkerületi közgyűlés II. Károly király Őfelségét mély hódolattal táviratilag üdvözli. A távirat szövegét jegyzőkönyvébe iktalja :

Királyi Kabinetiroda București. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület ma összeült közgyűlése alattvaló hódolattal üdvözli II. Károly király Őfelségét, bizakodó lélekkel remélve a romániai magyar református egyház szebb jövőjében az igazság és jóakarat kormányzása alatt kérve Isten áldását Őfelsége magas személyére, Családjára és az Országra, melyet kormányoz.

Miniszterelnök urhoz közgyűlésünk a következő táviratot küldte :

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Közgyűlése tisztelettel és bizalommal üdvözli Őfelsége Miniszterelnökét és Kormányát, Isten áldását kérve a kormányzás munkájában kifejtett fáradozásaikra.

4-a. szám. Főjegyző bejelenti, hogy közgyűlésünk meglátásához a rendőri hatóság 20,095—1930. sz. alatt hozzájárult.

Tudomásul szolgál.

4-b. szám. Főjegyző olvassa az egyházkerületi közgyűlés jelenlevő tagjainak névsorát, melynek alapján megállapítást nyer, hogy

a közgyűlésen 51 szavazati joggal bíró tag jelent meg.

4-c. szám. Főjegyző jelenti, hogy a közgyűlés alkotó tagjai közül távolmaradásukat bejelentették: Domahidy Elemér főgondnok, Pappszász Lajos e. m. gondnok, dr Szabolcska László, Gáspár Pál képviselők, dr Hadházy Kálmán e. ker. tanácsbíró.

Tudomásul szolgál.

4-d. szám. Püspök ur megnyitó beszédéből sajnálattal értesül közgyűlésünk arról, hogy

Domahidy Elemér főgondnok urat súlyos betegsége akadályozta megjelenésében; imád-ságos lélekkel fordul Istenhez, hogy anya-szentegyházunk vezérmunkásának jóegészségét adja vissza, hogy Őt anyaszentegyházunk már a legközelebbi alkalommal régi őrhelyén üdvözölhesse.

Főgondnok urat jókívánatairól jegyző-könyvi kivonaton ertesíti.

4-e. szám. Püspök ur megnyitó beszédében ös-mertette a zsinat eddigi munkálkodását s indítványára

közgyűlésünk tisztelettel keresi meg a zsinat főtisztelőt és méltóságos Elnökségét, hogy a bizottságok munkáját az őszi egyház-megyei közgyűlések előtt olyan időben szives-kedjék az egyházmegyék elé juttatni, hogy azok a törvényjavaslatok felett véleményüket nyilváníthassák.

5-a. szám. A szavatbontó-bizottság Nagyváradon 1930 május 22-én tartott üléséről felvett jegyzőkönyvét beterjeszti s jelenti, hogy az egyházkerületi közgyűlés 170—1929. sz. határozatának 5. és 6. pontja, valamint a 173—1929. sz. határozat által az egyházkerületi világi tanácsbiróságra és világi aljegyzőségre, valamint egy zsinati rendes világi tagságra elrendelt szavazás meg-ejtetvén, beadatott 205 érvényes szavazat, amelyből

világi tanácsbiróságra: dr Kölcsei Ferenc 203, Pappszász Lajos 1, dr Helmeczi József 1,

világi aljegyzőségre: dr Soos István 179, dr Soos János 23, dr Gulácsy Sándor 1, dr Kotzó Jenő 1,

a zsinati rendes világi tagságra: Pappszász Lajos 201, Pappszász Károly 1, dr Böszörményi Emil 1, Kozma Lajos 1, Hantz Jenő 1 szavazatot nyervén, ab-szolút szótöbbséggel megválasztottak:

a világi tanácsbiróságra: dr Kölcsei Ferenc,
a világi aljegyzőségre: dr Soos István,
a zsinati rendes világi tagságra: Pappszász Lajos.

a) Egyházkerületi közgyűlésünk a választás eredményét tudomásul veszi, a választott világi tanácsbirót és aljegyzőt a hivatali eskü letételére felkéri s dr Kölcsei Ferenc, dr Soos István az esküt le is teszik, mire a Püspök ur belsőséges szavakkal üdvözli az egyházkerület új munkásait, akik hálásan köszönik meg a bizalmat.

b) Közgyűlésünk igazolja, hogy a zsinati rendes világi tagságra Pappszász Lajos érmeleki e. m. gondnok ur választatott meg s elrendeli, hogy részére a 16—1927. sz. határozat 3. és 4. pontja értelmében a megbízólevél kiadassék s a választásról a zsinat elnöksége értesítették;

c) a megüresedett zsinati világi póttagságra a választást elrendeli és a szavazatok beküldésének határnapjául szeptember 30. tüzi ki, a szavazatok felbontásával a közgyűlésnek Nagyváradon lakó tagjait bizza meg; erről Püspök urat jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

5-b. szám. A szavazatbontó-bizottság jelenti, hogy a lefolyt szavazás alkalmával szavazatot nem küldött a bihari egyházmegyéből: Hegyközkovácsi, Mezőtelegd, Paptamási, a nagyszalontai egyházmegyéből: Gyorok; szavazata érvénytelen volt: Vedresábránynak és Borosjenőnek, miután a szavazó lapokról a gondnoki aláírás és pecsét hiányzott.

A szavazatot nem küldött, vagy hibásan szavazott egyházközségek névsorát további eljárás végett közgyűlésünk az illetékes esperesi hivataloknak megküldi.

6-a. szám. Az Erdélyi egyházkerület főgondnoki karából Zeyk Dániel és dr Visky László elhalálozván, Püspök ur a haláleset alkalmával egyházkerületünk

részvétét tolmácsolta, amely részvélnyilatkozatot az Erdélyi Egyházkerület Igazgatótanácsa hálás köszönettel fogadott.

Egyházkerületi közgyűlésünk a boldog emlékü Zeyk Dániel és dr Visky László főgondnokok elhunylát részvéttel veszi tudomásul s emléküket kegyelettel örökíti meg jegyzőkönyvében.

6-b. szám. Dr Vajay Károly szatmári főgondnok és igazgatótanácsi elnök elhunya alkalmából Püspök ur egyházkerületünk részvétét tolmácsolván, a részvét nyilatkozatot úgy a presbitérium, mint az igazgatótanács hálás köszönettel fogadta.

Közgyűlésünk dr Vajay Károly emlékét kegyelettel örökíti meg jegyzőkönyvében.

7. szám. Az Unitárius egyház képviselő tanácsa 2569—1929. sz. átiratában hálás örömmel köszöni egyházkerületünk 1929 december 5-iki közgyűléséből a Dávid Ferenc halálának 350-ik évfordulója alkalmából küldött testvéri üdvözlését.

Tudomásul szolgál.

8. szám. A Nagykárolyi Nagyhét emlékkönyvének kiadására közgyűlésünk az iratterjesztést 181—1929. sz. határozatával felhatalmazta s fölkérte Püspök urat, hogy az emlékkönyv kiadásáról az Erdélyi püspöki hivatallal egyetértésben intézkedjék. Püspök ur megkeresésére az Erdélyi Püspöki hivatal azt válaszolta, hogy bár az emlékkönyv kiadását kívánatosnak tartja, a kiadással járó költségekből részt nem vállal: egyedül az emlékkönyv elhelyezésére nézve ígér segítséget az Erdélyi iratterjesztés útján.

Közgyűlésünk, bár az emlékkönyv kiadását most is kívánatosnak tartja, tekintettel arra, hogy a kiadás költségeit a Királyhágómelléki Egyházkerület iratterjesztési pénztára nem bírja el, a kiadásról kénytelen lemondani.

9. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk 217-d—1929. sz. határozata értelmében felterjesztés intézletelt a minisztériumhoz, hogy a középiskolai szabályzatból kimaradt Nagypéntek, mint lörvényesen elismert református ünnep, pótlólag vetessék fel a középiskolai rendtartás 21. fejezet d) pontja alá azon ünnepek közé, amelyeken a református növendékek és tanszemélyzet az iskola látogatás alól fel van mentve. Ezen felterjesztésünk alapján a miniszter a következő rendeletet adta ki: „A 47.208—1930. sz. miniszteri döntvény elismeri Nagypénteket, mint hivatalos ünnepet a református tanárok és növendékek számára“.

Tudomásul szolgál.

10. szám. Egyházkerületi ügyész javaslatot terjeszt elő a 175—1929. sz. kerületi határozat folytán a Valeanu kamarai képviselő elleni ügyben.

Egyházkerületi közgyűlés megállapítja, hogy Valeanu kamarai képviselőnek az a cselekménye, hogy 1929. év április hó 7-én Érdengeleg községben a község lakosai által tartott gyűlésen, tehát löbbek jelenlétében a jelenlevőkhöz azt a felhívást intézte, hogy az egyháztagok tovább ne szolgáltassák ki az egyházközségek részére a természetbeni járandóságot kimerítli a blkv. 172. §-ába ütköző büntetendő cselekmény ismérveit, elrendeli, hogy Valeanu kamarai képviselő ellen büntető feljelentés adassék be, az eljárásra a kerületi ügyészt utasítja.

11. szám. A valkányi egyházközségben megalakított nőszövetség által 1930 március hó 25-án megtartott műsoros délutáni összejövetel után következő nap a nőszövetség elnöknőjét, a tanítónőt, mint aki litkára a nőszövetségnek s az egyházközség gondnokát a község házára idézték s az előjáróság „addig is, mig cselekedetükért felelni fognak“ a nőszövetség működését megtiltotta. Az esperes jelentése alapján Püspök ur panasszal fordult a vallásminiszter urhoz, kitől azt az ér-

tesítést vette, hogy a belügyminiszter urnál közben járt a panasz orvoslása végett.

Egyházkerületi közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul azt, hogy egyes alsófoku közigazgatási szervek a nőszövetség működése elé akadályokat gördíteni igyekeznek nem respektálva a miniszter ur 33.173—1930. számú rendeletét, mellyel a nőszövetségek alapszabályai megerősítést nyertek, jóváhagyólag veszi tudomásul a Püspök ur eredményes intézkedését s kéri a Püspök urat, hogy a belügyminiszter ur intézkedéséről annak idején közgyűlésünknek jelentést tenni méltóztassék.

12. szám. A nagyszalontai egyházmegye közgyűlése 13—1930. számú határozatában panaszt emel amiatt, mert Ant egyházközségben a helyi közigazgatási hatóságok semmiféle belmissziós munkát a templomon kívül nem tünnek meg, Gyantán pedig az állami elemi iskola igazgatója nem türi a felettes egyházi hatóságok részéről a vallás és énektanítás megvizsgálása céljából tartani szokott egyházi látogatást.

Egyházkerületi közgyűlés megállapítja, hogy úgy az anti helyi közigazgatási szervek, mint a gyantai állami elemi iskola igazgatója s ha ez a rendelkezés felettes hatóság intézkedésére vagy tudtával történt, a felettes tanügyi hatóság panaszolt intézkedése sérti érvényben levő egyházi törvényeinket, sérti a vallás szabad gyakorlathoz való letagadhatatlan jogunkat, emiatt panaszt emel a vallás és közoktatásügyi miniszter ur előtt s kéri, hogy e sérelmek haladéktalan megszüntetésé végett saját hatáskörében eljárni, illetve a belügyminiszter urat sürgősen megkeresni méltóztassék.

13. szám. A nagyszalontai egyházmegye közgyűlése 7—1930. számú határozatával felterjeszti a borosjenői lelkésznek azt a jelentését, mely szerint az agrárkiszajátítás rendén részére megállapított föld járandó-

ságból 7 hold földet még nem kapott meg. Ígéretet kapott azonban az illetékes hatóságtól arra, hogy a most folyó év őszén az agrárföldek végleges rendezése alkalmával a hiányzó 7 hold földet is megkapja, úgy hogy 50 hold agrárföld illetménye a borosjenői határban lesz.

Egyházkerületi közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s utasítja a nagyszalontai egyházmegye esperesét, hogy az ügy további fejleményét ellenőrizze s amennyiben az egyházközség a 7 hold földet meg nem kapná, tegyen jelentést.

14. szám. Csermő egyházközség az agrár kisajátítás rendén 50 kat. hold földet kapott. Az 1928. év folyamán az illetékes agrár hatóság csak 9 hold földet hagyott meg az egyházközség kezén, a többit elvette. Az egyházközség jogorvoslással élt, ügye az Agrár Comitetulnál van elintézetlenül. A nagyszalontai egyházmegye közgyűlése 7·a—1930. szám alatt foglalkozott az ügygel s az iratokat intézkedés végett közgyűlésünk elé terjesztette.

Egyházkerületi közgyűlés felhívja Tőkés Ernő bukaresti esperes ügyvivőt, hogy a csermői egyházközség agrárügyét, amely az Agrár Comitetulnál 4686—1928. szám alatt elintézetlenül van, kisürgetni s odahatni sziveskedjék, hogy az ügy mielőbb kedvezően intéztesse el, eljárása eredményéről a püspöki hivatalhoz leendő jelentést vár.

Értesíti egyházkerületi közgyűlés a csermői egyházközség presbitériumát, hogy ez idő szerint más intézkedést tenni nem áll módjában.

15. szám. A váradlessi egyházközség összes földjét kisajátította az állam. Elvette az állam a kisajátítás rendén a lelkészi javadalmat alkotó összes földet is. A bihari egyházmegye közgyűlése 30—1930. számú határozatában azzal terjeszti fel az iratokat, a kerületi közgyűlés Ő Felsége a király elé terjesztendő kegyelmi

kérvény útján vigye keresztül a földek visszaadását s ilyen módon a lelkészi javadalom biztosítását s amíg ez az eljárás eredményre vezetne, nyújtson segílyt az egyházközségnek.

Egyházkerületi közgyűlés a bihari egyházmegye javaslatát elfogadva, kegyelmi kérvényt terjeszt Ö Felsége II. Károly Románia királya elé, kérve a váradlessi gyülekezetnek elvett földi kegyelemből való visszaadását.

Az egyháznak nyújtandó segíly tárgyában a közgyűlés tárgysorozatában alább következő számnál határoz.

16. szám. Az erdőhegyi egyházközség jelenti, hogy az agrár kisajátítás rendén az egyházközség 10 hold, a kántori javadalom 8 hold földet kapott. Az 1929. évben az agronom elvette az egész 18 hold földet s adott 10 hold földet más és rosszabb helyen.

Mivel az erdőhegyi egyházközségnek az agrár törvény szerint a 18 hold földre jogos igénye van s Kisjenő község határában nagymennyiségű olyan fennmaradt föld van, amelyből ez az igény könnyen kielégíthető: egyházkerületi közgyűlés felkéri a földművelésügyi miniszter urat annak sürgős elrendelésére, hogy az alsófoku agrár hatóságok az indokolatlanul visszatartott 8 hold földet az erdőhegyi egyházközségnek sürgősen adja ki.

17. szám. A gyantai egyházközségnek az agrár kisajátítás előtt 43 kat. h. 551 öl földje volt. Mivel ebben a mennyiségben szerepelt 3 h. 1189 öl temetőhely, melyek az egyházakat megillető földmennyiségbe nem számolhatók be, az egyházközségnek arra lett volna igénye, hogy föld illetményét egészítse ki az agrárhatóság 50 holdra s így adjon 12 h. 1153 öl földet. Ehelyett elvett az agrárhatóság telekhelynek 5 hold földet. Az egyházközség jogorvoslattal élt, felebbezéseire máig sem kapott választ, pedig a birtokbahelyezés már 1929. évben megvolt. A nagyszalontai egyházmegyei

közgyűlése 7-c—1930. számú határozatában foglalkozott az üggyel s az iratokat további intézkedés végett felterjeszti.

Miután az egyházkerületi közgyűlés csak azután jár el az agrársérelmek orvoslása végett, amikor az illetékes agrár hatóságok az ügyekben döntöltek, egyházkerületi közgyűlés utasítja a gyanúai egyházközség presbiteriumát, kulassa fel hol és merre vannak a kisajátítási iratok, hol vannak a felebbezései, mi az oka annak, hogy felebbezései elintézve nem lettek, vegye igénybe eselleg az egyházmegyei ügyész segítségét annyival inkább, mert a házhelyeknek kisajátított ingatlanért az agrárhatóságnak földet kell a törvény szerint adni s ha az ügyben az agrárhatóságok véglegesen döntöltek s a határozat az egyházközségre sérelmes volna, a határozatok bemutatása mellett a nagyszalontai egyházmegye esperes útján forduljon egyházkerületi közgyűlésünkhöz.

18. szám. A szentleányfalvai egyházközség az agrár kisajátítás rendén lelkészi javadalom kiegészítése címén 22 kat. hold földet, a kántori javadalom céljára 8 kat. hold földet kapott. A lelkészi javadalom címén kiadott 22 hold földből 1928. évben az agrárhatóság 12 holdat visszavett, úgy hogy ma a lelkész birtokában 20 hold föld van. Folyamodott az egyházközség a földművelési miniszter urhoz 6178—1930. szám alatt, kérvénye elintézést nem nyert. A nagyszalontai egyházmegye közgyűlése 7-d—1930. számú határozatában foglalkozott az üggyel s az iratokat felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlés a tényállás közlése mellett felkéri a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat, méltóztassék odahatni, hogy a földművelésügyi miniszter ur a szentleányfalvai egyházközség 6178—1930. szám alatt beadott kérvényét mielőbb kedvezően elintézni méltóztassék.

19. szám. A hosszumezői lelkész 1930 március 25-én jelentést tett a Püspök urnak arról, hogy a hosszumezői egyházközség ingatlanaiból az agrárhatóságok elvettek 3 hold földet.

Püspök ur megkereste a földmivvelésügyi miniszter urat az iránt, hogy az ingatlan visszaadása iránt intézkedni sziveskedjék, honnan azt a választ nyerte, hogy az agrárhatóságok a hosszumezői egyházközség ügyében hozott határozatai véglegesen lévén végrehajtandók, így nem áll módjában intézkedni az ingatlan visszaadása iránt.

Egyházkerületi közgyűlés bár sajnálattal veszi tudomásul, hogy az egyházközség 3 hold földet veszített, az ügy jelen állásában nincs módjában az egyházközségnek segítséget nyújtani.

20. szám. A bánáti egyházmegye 1930 ápril 29. napján tartott közgyűlésében 6. szám alatt hozott határozatával döntött az orsovai egyesült protestáns egyház ügyében s határozatát az iratok kapcsán felterjeszti.

A romániai magyar ág. hitv. ev. egyházkerület elnöksége, főként Ambrózy Andor báró főfelügyelő ur arra kérte a Püspök urat, hasson oda, hogy az egyházkerületi közgyűlés érdemileg ne döntsön az orsovai egyesült protestáns egyház ügyében, mert a főfelügyelő ur személyesen óhajt Orsovára menni azért, hogy a kérdést a helyszínen tanulmányozza.

Ugy egyházkerületünk, mint a bánáti egyházmegye mindig arra törekedett, hogy az orsovai egyesült protestáns egyház ügye testvéri szeretettől vezetve, békésen oldassék meg s bár a testvér ág. hitv. ev. egyház hatóságai részéről nem tapasztalt hasonló érzelmeket és elbánást: nem akar elzárkózni ma sem az ügy békés megoldásának a lehetősége elöl s mivel nagy garanciát lát abban, ha a főfelügyelő ur személyesen szerez tapasztalatokat s ezek a tapasztalatok fogják a jövőben irányítani a testvér egyházkerületet határozatai meghozata-

lában, az ügyben az érdemi döntést legközelebb tartandó üléséig felfüggeszti.

Az ügy érdekében állónak tartja egyházkerületi közgyűlésünk, hogy a főfelügyelő urnak Orsován való kiszállásakor kerületünk is képviselve legyen, a kerület képviselétével megbizva dr Harcsár Géza egyházkerületi világi főjegyzőt s a főfelügyelő urat felkéri, hogy a kiszállás idejét kerületünk képviselőjével együtt megállapítva járjanak el az orsovai egyesült protestáns egyház ügyében.

21. szám. Egyházkerületi közgyűlés a nagyszalontai egyházmegyei közgyűlés 1930. év ápril 24-én 16. szám alatt hozott azt a határozatát, mellyel Borosjenő anyaegyházközség s Bél fiókegyházközség között a lelki gondozás s a lelkészi teendő végzése tárgyában kötött egyezséget jóváhagyta, azzal a kiegészítéssel hagyja helyben, hogy a borosjenői egyházközség presbyteriumának 1930 május 23-án hozott 27. számú s a béli fiókegyházközség presbyteriumának 1930 május 21-ik napján hozott 4. számú határozatát vizsgálta felül és hagyta helyben,

az alsófoku határozatok helybenhagyásának folyományaként egyházkerületi közgyűlés a bemutatott egyezséget megerősíti.

22. szám. A bánáti egyházmegye 31—1930. sz. határozatával jelenti, hogy a Karánsebeshez csatlakozni óhajtó Orsova, mint fiókegyház a karánsebesi lelkészi állás fentartására évi 6400 leit ajánlott fel. A ruszkicói szórvány 7 családjá évi 2320 leit, a ruszkabányaiak évi 300 leit; a karánsebesiek díjlevél szerint biztosítanak 24.000 leit, amely összeg azonban lakbér fedezetére szolgál.

Egyházkerületi közgyűlésünk megnyugvással veszi tudomásul, hogy Orsova, Ruszkicó, Ruszkabánya a karánsebesi lelkészi állás fentartására áldozatokat hozni készek, a karánsebesi lelkészi állás betöltését a maga részéről

is elsőrendű egyházi érdekek tekinteti, azonban e tárgyban Orsova sorsának eldőltségéig 211—1929. sz. határozatát továbbra is fentartja.

23. szám. Az esperesi kar tekintettel arra, hogy a „Nagyvárad“ című napilap 1930 június 22-iki számában megjelent egyik közlemény szerint állítólag egy olyan Vallás és Közoktatásügyi rendelet adatolt ki, mely a Kultuszok általános szabályozására vonatkozó törvény 22. §-ával és romániai magyar református egyházunk érdekeivel ellentétben állónak látszik, azt javasolja, hogy közgyűlésünk bizza meg az elnökséget az állítólagos miniszteri rendelet eredeti hiteles szövegének beszerzésével, s amennyiben azt az egyházkerületi ügyész véleményének meghallgatása után a fent hivatolt törvénnyel ellentétben állónak és egyházunk érdekeit sértőnek találja, az ellen az Erdélyi Egyházkerület Elnökségével egyetértésben, vagy függetlenül is, a törvényben biztosított lépéseket tegye meg.

Közgyűlésünk az esperesi kar javaslatát elfogadja.

24. szám. A pénzügyi bizottság betérjeszti az egyházkerület közigazgatási pénztárnak 1929. évi zárszámadását és a számvevő jelentését:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Midőn az egyházkerületi pénztár 1929. évi zárszámadását van szerencsém betérjeszteni, méltóztassék megengedni hogy az elmúlt évben tapasztalt fontosabb momentumokra egyidejűleg rámutassak.

Szinte előre látható volt, hogy a hosszabb idő óta és mindenre kiható gazdasági válság nemcsak egyénekkel, hanem egyházi testületekkel sem tesz kivételt. Így csak természetes, hogy egyházkerületünk közigazgatási ügyvitele is igen gyakran találkozott olyan nehézségekkel, melyeknek leküzdése sok esetben erős próbára tették a máskülönben is mostoha sorsra jutott egyházkerületünket.

Mind gyakrabban érkeztek be segítségért kiálló kérések bajba jutott egyházközségektől, missziói egyházaktól, teológiai hallgatóktól, középiskolai tanulóktól, iskolákat

fentartó testületektől s ezeknek elintézése nem ritkán a rendelkezésre álló anyagi eszközök teljes kimerülését vonták maguk után.

Gyakran rendkívüli intézkedésekre volt szükség magasabb egyházi érdekek megvédése céljából. Különösen az iskolákat fentartó egyházközségek szorultak gyors segítségre.

Elszomorító képet mutat a zárlatkor készült és különböző címeken fennállott hátralékos járulékok kimutatása. A zárlatkor be nem szolgáltatott kintlevőségek végösszege 1.415.209 lei volt. Ez összegből a kulturtaxa rovatot 471.209 lei s a nyugdíjintézetet pedig 281.633 lei összegek illették meg.

És itt önkéntelenül is felvetődik az a gondolat, hogy egyházunk iránt érzett szeretet kihalása e, vagy az általános súlyos gazdasági válság-e az okai annak a nagyfokú nem-törődömségnek, mit e tekintetben tapasztalni lehet.

Az előbbit nem lehet feltételezni, az utóbbit pedig, ha bírálókat tárgyává tesszük, szinte különös megállapodásra jutunk. Elvitázhatatlan a nagy nyomor és a nagy közteherviselés, de méltóztassék megengedni e kérdésnél a megállapított tények ellenére is, hogy egy kis részletességbe bocsájtkozzam, különös figyelemmel a beszolgáltatandó járulékokat illetőleg.

Ha az egyházkerületet különböző címeken megillető és előírt járulékok főösszegét keressük, az 5 lei 90 banit tesz ki. Ha ehhez hozzáadjuk az egyházmegyék által kivetett 2 lei 50 banis maximális közigazgatási járulékot, akkor a fejenkénti megterheltetés főösszege 8 lei 40 bani. Tovább számítva és hozzáadva a nyugdíjfentartói járulék, hivatalos lap és egyházkerületi jegyzőkönyv költségeit is, a fejenkénti közteher még így is csak 10 lei 40 banira emelkedik.

Meg kell tehát mindezekből állapítanunk azt, hogy egyházkerületünk tagjai, ha maximálisan és átlag öt tagból álló családot veszünk számításba a családfőre eső egyházkerületi és egyházmegyei közteher legfeljebb 57 lei 20 banira tehető, tehát a családfőnek az év egy napjának közepes jövedelmét sem éri el, jóllehet, az elosztás még ennél is kedvezőbb a valóságban.

Legyen a gazdasági válság bármilyen súlyos, de annyira még sem nehezedhet egyházkerületünk tagjaira, hogy azt a minimális anyagi áldozatot meg ne hozhatná bárki is egyházával szemben, amit annak egyetemes fentartása okvetlen megkíván. És éppen ezért soha sem tudnék helyet adni az oly gyakran több oldalról hangoztatott kijelentéseknek, miszerint „az egyházi közterhek oly nagyok, hogy azok szinte elviselhetetlenek“.

Meg kellett tenni már egyszer ezt a kalkulációt már azért is, hogy azoknak az egyházközségeknek a vezetői, akik a közteher nagyságára hivatkozva, állandóan késelemben vannak — a járulékok beszolgáltatását illetően — tegyék megfontolás tárgyává, hogy vajjon helytálló lehet e az elviselhetetlenségre való hivatkozás és nem esetleg a nagymérvű nemtörődömségbe keresendő-e az ok?

* * *

Ami a lelkesi kar kongruájának mult évi folyósítását illeti, az kisebb késedelmektől eltekintve, zavartalanul folyósított. Ha volt is késelem, az a központi hivatalon teljesen különálló okból származott. A püspöki hivatal igyekezett a kongruát a rendelkezésre álló eszközökkel lehetőleg minél előbb kiforszírozni a kultuszminisztériumtól, bár a sokféle miniszteri rendelkezés több ízben késedelmet és felesleges munkát okozott, a központi hivatalnak.

Rá kell mutatnom arra, hogy az elmúlt év folyamán az egyházközségek nagyszáma csak több hónapi késelelemmel szolgáltatták be a január 1-ével esedékessé vált tűzbiztosítási díjakat és a püspöki hivatal több ízben kénytelen volt a késedelmes egyházközségek vezetőit az anyagi felelősség tudatára figyelmeztetni.

Bármennyire is nehezére esett a püspöki hivatalnak a kongruák elszámolása idejében már korábban esedékessé vált különböző járulékokat és tűzdíjakat elszámolásba tenni, de megkívánta ezt először a késedelmes egyházközség, másodsor pedig a püspöki hivatal érdeke, magasabb szempontokból.

Ismételten rá kell mutatnom a perselypénzek besolgáltatása körül a mult évben is fennállott zavarokra. Különösen a közalapi és nagypénteki perselypénzek beszolgál-

tatása nem volt rendszeres, jóllehet a közalapi perselypénzek összegyűjtésére korábbi egyházkerületi határozat intézkedett oly értelemben, hogy azok az egyházmegyei pénztáraknál gyűjtessenek össze és az esperes urak által küldessenek be a központi pénztárba. E zavar különösen az egyházmegyék által beküldött közalapi zárszámadásoknál volt szembetűnő, mikor is a közalapi zárszámadásba az egyházmegyei pénztárak a nagypénteki, iratterjesztési perselypénzeket is bevételezték, holott ezeknek a közalapi számadáshoz semmi közük nem volt, több ízben pedig a közalapi számadásból a perselypénzek teljesen hiányoztak. A nyugdíjalapot megillető nagypénteki perselypénzeket még december havában is szolgáltatnak be, tehát csaknem nyolc hónappal később, mint ahogy azt be kellett volna küldeni. A zavarok megszüntetése érdekében kénytelen voltam jelentést tenni az elnökségnek.

A központi iratterjesztési osztály az elmúlt év folyamán már valamivel nagyobb eredményt tudott felmutatni az előző évihez viszonyítva. Mind gyakrabban érkeztek be vallásos iratokra vonatkozó megrendelések, ugyancsak bib'ia is tekintélyes mennyiségben fogyott el. Sajnos, hogy nagybetűs zsoltár az elmúlt év folyamán sem állt rendelkezésre és így e tekintetben a kérések teljesíthetők nem voltak. Minden remény meg van arra, hogy az iratterjesztési osztály a közeljövőben szép fejlődést ér el.

Ami a központi hivatal adminisztrációs költségvetését illeti, igyekezett a hivatal mindenkor a legnagyobb gondossággal és takarékoszággal eljárni. Csakis ennek tudható be, hogy közigazgatási költségeink az előirányzott kereteket nem lépték át. Ha volt is egynémely számlán lényegtelen túllépés, ugyanakkor több számlán volt tekintélyes megtakarítás is.

Ugy a nyugdíjintézet zárszámadásáról, mint a közalapi pénztár számadásáról külön részletes jelentés tétetett.

*

Ami a zárszámadás adatainak közelebbi ismertetését illeti, azokat a következőkben van szerencsém előterjeszteni:

I. CSOPORT.

Alapok és iratterjesztési tőkekimutatás:

a) Alapok.

1. Kerületi iskolaalap.

Tőke állag 1928 dec. 31-én volt	2 208.—	Lei
" " 1929 " " "	2.410.—	"
Emelkedés:	202.—	Lei

2. Központnál kezelt egyházfentartási alap.

Tőke állag 1928 dec. 31-én volt	93 938.75	Lei
" " 1929 " " "	174.742.75	"
Emelkedés:	80.804.—	Lei

[Ebből 70.000 lei a Szatmáron kezelt tőkéből tétetett át.]

3. Közalap.

Tőke állag 1928 dec. 31-én volt	185 830.50	Lei
" " 1929 " " "	179.418.30	"
Csökkenés:	6.412.20	Lei

[Több egyházközség az előirt járulékokat zárlatig nem szolgáltatotta be. Közalapi számadásról külön jelentés tétetett.]

4. Nyugdíjalap.

Tőke állag 1928 dec. 31-én volt	2,850.142.—	Lei
" " 1929 " " "	4,642.324.—	"
Emelkedés:	1,612.182.—	Lei

[A nyugdíjalap számadásáról külön jelentés tétetett.]

5. Sajtóalap.

Tőke állag 1928 dec. 31-én volt	44.979.30	Lei
" " 1929 " " "	51.007.25	"
Emelkedés:	6.027.95	Lei

6. Rendkívüli segélyalap.

Tőke állag 1928 dec. 31-én volt	563.—	Lei
" " 1929 " " "	625.—	"
Emelkedés:	62.—	Lei

7. Károli Gáspár-alap.

E címen befolyt adományokból	23.192.—	Lei
------------------------------	----------	-----

[A múlt év folyamán létesített.]

b) Iratterjesztési tőkekimutatás.

1. A tőke készpénz állaga — — — — —	237.987.25	Lei
2. Kintlevőség az egyházközségeknél — — — — —	31.470.—	"
3. Raktárkészlet — — — — —	19.797.50	"
Tőkeegyenleg 1929 december hó 31:	289.254.75	Lei

II. CSOPORT.

Nyilvántartási számlák, fennálló követelések és kezelt letétek.

a) Nyilvántartási számlák.

1. Kongrua-pénztár egyenlege 42 898 Lei. Ezen összeg további elszámolás tárgyát képezi.

2. Özvegyi segélypénztár állaga 90.419'20 Lei. Javasolom, hogy ezen összeg csatoltassék a fentebbi 6. pont alatt feltüntetett „Rendkívüli segélyalap”-hoz, hogy ezen összesített segélyalapról lelkészek, özvegyek, árvák és tanítók rendkívüli esetekben segélyezhetők legyenek, nemkülönben addig is, míg a más alapokból nem segélyezhető özvegyek részesedéseiket a Baldácsy jövedelméből megkapják, ezen tőke terhére előlegezhető legyen részükre bizonyos segély.

3. Kulturtaxa-pénztár állaga 530.655'50 Lei. Megjegyezvén, hogy az 530.655'50 Lei ebben az összegben csak azért maradt bent a pénztárban a zárlat alkalmával, mert a tanítói díjlevelek újraértékelésének adatait ez év december 31-ig tartoztak az esperesi hivatalok a püspöki hivatalhoz beterjeszteni és ennél fogva az 1929—30. évre esedékes tanítói segélyek kiadása csak az 1930. év elején eszközöltnék.

Mint már jelentettem, e címen zárlatkor 402.425 Leiel tartoztak az egyházközségek, bár annak beszédését a püspöki hivatal több ízben szorgalmazta.

4. Tanulmányi segélypénztár állaga 59.338 78 Lei. Az 1929. év folyamán befolyt összesen 165.234 Lei kifizetett theológusok és középiskolai tanulók segélyezésére 248.350 Lei. Zárlatkor az egyházközségek e címen 141.083 leiel tartoztak.

5. Zsinattartási pénztár állaga 112.431'50 Lei. Miután az elmúlt év folyamán felmerült zsinatelőkészítő bizottsági költségek 66.914 Lei kiadásba tétetett.

6. Hivatalos lap kiadásszámla egyenlege 55.467'50 Lei. Erről külön részletes jelentés tétetett.

7. Naptárletét címen 30.618 Leit tartott nyilván. Az 1930. évi Árvaházi Képes Naptár elszámolása zárlatkor még nem volt megejthető, mivel a szétküldött példányok

ellenértékéből még tekintélyes kintlevőség volt. Az iratterjesztési osztályt megillető részesedés csak az 1930. év folyamán lesz elszámolva.

b) *Fennálló követelések.*

E címen nyilvántartatott zárlatkor 15.777 50 Lei. Mely összeg állt telefonletétekből és apróbb egyházközségek részére történt ideiglenes adminisztratív természetű előlegezett tételekből.

c) *Kezelt letétek.*

E címen nyilvántartatott 166.306 77 Lei. Mely összeg részben elszámolásra beküldött összegekből, iskolai taniszerek pénzeiből, időközben befolyt tűzdijakból, befizetendő adókból áll és így további elszámolás tárgyát képezi.

Közigazgatási pénztár.

1. Bevételek.

1. Tankönyv és zsolttár jutalék címen 84 264 40 Lei, az előírányzott 65 000 leiel szemben. Jelentem, hogy a könyvbizományossal zárlatig az elszámolás megejtetett.

2. Nyomtatványköltség visszatérítés címen 7397 50 Lei. Előírányoztatott 20 000 Lei, de a rendkívüli intézkedések által előállott nyomdai költségek nem voltak átháríthatók az egyházközségekre azok természeténél fogva.

3. Kongrua kezeléséért 1% címen 141 230 Lei, az előírányzott 138 000 Leiel szemben.

4. Jegyzőkönyvek nyomdai költség visszatérítése címen 25 790 Lei.

5. Közigazgatási járulék címen az előírányzott 311 281 Lei az előírányzott 340 000 Leiel szemben.

Jelentem, hogy részben igazolás mellett, részint pedig igazolás nélkül a következő egyházközségek nem szolgáltatották be közigazgatási járulékaikat zárlatig: Karánsebes 369 Lei, Nagyszentmiklós—Valkány 848 Lei, Hegyközsárdobágy 1208 Lei, Pusztajlak 833 Lei, Nagytarna 209 Lei, Sárköz 857 Lei, Szatmárhegy 3609 Lei, Csomaköz 171 Lei, Dobra 2442 Lei, Iriny 863 Lei, Belényes 690 Lei, Borosjenő 1290 Lei, Magyarremete 292 Lei, Pankota 603 Lei. Összes hátralék 14 284 Lei.

Javasolom, méltóztassanak felhívni az esperesi hivatalokat a hátralékok sürgős beszédésére. Ugyancsak itt kell kérnem Dunaszentilona anyaegyház összes járulékainak törlését, tekintve azt, hogy a lelkészi állást évek hosszú sora óta lehetetlen volt betölteni, mivel az egyháztagok cseh nyelvűek és mindaddig mentesítették az előírások alól, míg ezen egyházközség lelkészi állása végleges rendezést nem nyer.

6. Iskolai járulék címen 45.836 Lei az előírányzott 50.000 Leiel szemben.

E címen 65 egyházközség összesen 35.680 Leiel tartozik s éppen ezért javaslom, méltóztassék a jövőt illetőleg elrendelni, hogy az iskolákat fentartó egyházközségek az 1930. évben beszédendő 5 és 10 Leies járulékokat a beiratkozások alkalmával egyidejűleg azonnal szedjék be és a fennálló hátralékokkal együtt legkésőbb minden év október hó 15 napjáig okvetlen küldjék be a kerületi pénztárnak.

7. Foncierától jutalék címen 44.294 Lei, szemben az előírányzott 40.000 Leiel.

8. Nyugdíjintézeti tőke kezelés címen 50.000 Lei, a megállapított nyugdíjintézeti szabályzat alapján.

9. Birósági díj visszatérítése címen 6361 Lei.

10. A központi tisztikar államsegélye címen 382.023 Lei. Összesen 1,101.485,90 Lei bevételezési főösszeg, az előírányzott 1,153.827 Leiel szemben.

II. Kiadások.

a) Személyi.

E címen kifizettetett összesen 797.396 Lei, szemben az előírányzott 808.400 Leiel. Felesleg e címen 11.004 Leit tesz ki.

b) Dologi.

E címen kifizettetett a múlt év folyamán összesen 228.513,50 Lei, Károli Gáspár emlékűnnepély költségeire az 1929—181/a egyházker. határozat alapján 38.755 Lei. Kiadási főösszeg 1.064.664,50 Lei, az előírányzott 1,108.800 Leiel szemben.

A közigazgatás bevételi főösszege ezek szerint 1,101.485,90 Lei.

Ezen összegből fordítottatott:

1. Személyi kiadásokra 797.396.— Lei
2. Dologi kiadásokra --- 228.513.50 „
3. Károli Gáspár emlék-
ünnepély kiadásaira --- 38.755.— „

Kiadási főösszeg: 1,064.664.50 Lei 1.064.664.50 Lei

1929. évi közigazgatási felesleg --- --- --- 26.821.40 Lei

Elővezetve a közigazgatási pénztár 1928.

évi egyenlegét --- --- --- --- --- 346.676.75 „

A közigazgatási pénztár állaga: 383.498.15 Lei

Minthogy a múlt évi zárszámadás összes mellékleteit a vonatkozó adatokkal összehasonlítottam és azok mindenben egyeznek, kérem a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi közgyűlést, hogy a zárszámadásra vonatkozó jelentésemet tudomásul venni, javaslataimat elfogadni és az egyházkerületi pénztárnok részére a felmentvényt megadni méltóztassék

Maradok a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlésnek

Nagyvárad, 1930 január 1.

alázatos szolgálja:

Vargha László,

egyházkerületi számvevő.

A számvevő jelentésével kapcsolatban a Pénzügyi Bizottság Nagyváradon 1930 április hó 15-én tartott üléséből jelenti, hogy az egyházkerület közigazgatási pénztárát maga is megvizsgálta, a tapasztallak alapján javasolja, hogy

1. az egyházkerület közigazgatási pénztárának és a különböző alapoknak 1929. évi pénztári számadását fogadja el, hagyja jóvá és Kovács József számadó pénztárosnak a felmentést a szokásos óvások fenntartása mellett adja meg.

2. Az espereseket hívja fel, hogy azokkal az egyházközségekkel szemben, amelyek közigazgatási járulékaikkal, tanulmányi segéllyel, kulturtaxával hátralékosak, a törvényes lépéseket megtegyék s hátralékok sürgős beszédéséről gondoskodjanak.

3. Dunaszentilónát és Nagyszentmiklóst a különféle egyházkerületi járulékok alól jelenleg ne mentesítse, hanem arra utasítsa, hogy a most üresedésben levő lelkészi állásnak betöltése, vagy az egyházközség helyzetének végleges rendezése után az egyházmegye ulján indokolt kérvénnyel forduljon egyházkerületi közgyűlésünkhöz és kérje a hátralékok törlését.

4. A II. csoport alatt kezelt nyilvántartási számláknak a közigazgatási pénztártól elkülönítetten kezelését a folyó évi 1930. évtől kezdődőleg javasolja.

5. Utasítsa közgyűlésünk az egyházközségeket, hogy az 1930—31-ik iskolai év kezdetén az iskolai járulékokat a beírások alkalmával beszadjék s fennálló hátralékokat legkésőbb október 15-ig az esperesi hivatalokhoz beszolgáltassák. Az esperesi hivatalok pedig a beszolgáltatót iskolai járulékokat további 15 nap alatt kimutatás kíséretében az egyházkerületi pénztárba küldjék be. Az iskolai járulékokkal október 15-ig el nem számoló egyházközségekkel szemben az esperesek a törvényes lépéseket tegyék meg.

6. Az özvegyi pénztár címen kezelt 90,419 Lei 20 banit egyházkerületünk a rendkívüli segélyalappal „Rendelkezési segélyalap“ címen egyesítse s hatalmazza fel Püspök urat, hogy a Rendelkezési segélyalpból rendkívüli esetekben lelkészeket, tanulókat, özvegyeket segítessen s a Baldácsy-alap jövedelméből részesedő özvegyeknek ez alap terhére segélyt előlegezhessen.

7. A január 1-én esedékes tüzbiztosítási díjak pontos befizetéséért a lelkészeket és presbyteriumokat felelőssé tegye s utasítsa az egyházkerületi pénztárt, hogy a tüzbiztosítási díjakat be nem fizető egyházközségek névsorát az illetékes esperesi hivatalokkal január 31-ig közölje avégett, hogy az esperesek a késedelmes egyházközségeket a tüzbiztosítási díjak befizetésére a rendelkezésükre álló törvényes eszközökkel rákényszerítsék.

8. Az Egyházfenntartási-alapból a szatmári Takarékpénztárnál még mindég mintegy 250,000 Lei van, amely összeget a pénzüintézet az egyházkerületi ügyész felszólítása után sem fizette ki. Minek következtében a per az intézet ellen folyamalba tétetett, amit a bizottság az egyházkerületi közgyűlésnek tudomásulvétel végett bejelent.

9. javasolja a pénzügyi bizottság végül, hogy amennyiben ez év folyamán közgyűlés nem tartatnék, hatalmazza fel a közgyűlés Püspök urat, hogy az 1931. évi kiadásokat az 1930. évi költségvetés keretében utalványozhassa.

Közgyűlésünk a Pénzügyi Bizottság jelentését tudomásul veszi és javaslatait határozati erőre emeli.

25. szám. A Pénzügyi Bizottság 1930 április hó 15-én tartott üléséből felterjeszti az egyházkerületi számvevőnek a Nyugdíj és Özvegy-Árva Gyámintézet 1929. évi számadásra vonatkozó jelentését:

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Nyugdíj és Árva-Gyámintézetének 1929. évi zárszámadását van szerencsém az alábbiakban beterjeszteni.

Az 1928. évről áthozott tőke állaga Lei 2,850.142
volt.

Bevételeztetett az elmúlt év folyamán:

1. Tagdíjakból	---	---	---	1,782,931
2. Belépési járulékból	---	---	---	38,824
3. Fenntartói járulékból	---	---	---	116,551
4. Perselypénzekből	---	---	---	19,245
5. Kölcsöntőke és betétkamat	---	---	---	350,547
6. Foncierától	---	---	---	50,000
				Folyó évi bevétel Lei 2,357,098
				Bevételi főösszeg Lei 5,207,240

Kiadott az elmúlt év folyamán:

a) Személyi:

1. Lelkészi özv. nyugdíjára	---	---	---	201,000
2. " " rendk. nyugd.	---	---	---	30,750
3. Rendes árva segélyre	---	---	---	9,000
4. Rendkívüli árva segélyre	---	---	---	6,000
5. Özvegyi segélyre	---	---	---	373,500
6. Lelkészi nyugdíjra	---	---	---	30,000
7. Temetkezési segélyre	---	---	---	22,000
				Összesen Lei 672,250

b) Dologi:

1. Nyomtatványokra	---	---	---	---	1,800	
2. Tőkekamat adóra	---	---	---	---	8,866	
3. Tőke kezeléséért	---	---	---	---	62,000	
				<u>Összesen</u>	Lei 72,666	
Személyi kiadások főösszege					Lei 672,250	
Dologi	"	"	"	"	72,666	
				<u>Kiadási főösszege</u>	Lei 744,916	744,916
Tőke egyenleg 1929 december hó 31. én					Lei 4,462,324	
1929. évi tőkeemelkedés					Lei 1,612,182	

Egybevetés:

1928 december hó 31-iki tőke állag	Lei 2,850,142	
1929 " " " " "	Lei 4,462,324	
	<u>Emelkedés</u>	Lei 1,912,182

Az 1929 december hó 31-i Lei 4,462,324 tőkéből fekszik:

1. Pénzintézeteknél	---	---	---	3,039,360
2. Kölcsönökben	---	---	---	1,153,500
3. Zárlatnál készpénzben	---	---	---	269,464

Zárszámadás bevételi és kiadási tételei az 1929. évre elfogadott költségvetési keretek között maradtak, mi meg nyilvánul abban is, hogy az 1929. évre előirányzott 955,181 Lei tőke emelkedéssel szemben a számadás szerint 1,613,182 Lei mutatkozik.

A nyugdíjintézeti pénztár a nyugdíjas lelkesi özvegyeknek az elmúlt év folyamán a személyenkénti 12,000 Lei nyugdíj illetményt fizette ki. Ez a körülmény észrevételzetett is az egyházkerület 1929 decemberi kögyülésén. Epen ezért amennyiben az egyházkerület közgyűlése ez ügyben oly értelmű határozatot hozna, hogy a lelkesi özvegyeknek adassék ki a 30,000 Lei személyenkénti évi nyugdíj az ugyancsak személyenkénti 8393 Lei visszatérítés levonásával, abban az esetben a nyugdíjintézeti pénztárra 1929. évre visszamenőleg 157,816 Lei összeg kifizetésre vár.

A számadás tételei okmányoltattak és azok mindenben egyeznek.

Mindazok a nyugdíjasok, özvegyek és árvasegélyesek, akiknek járulékait a Végrehajtó Bizottság a múlt év folyamán megállapította, meg is kapták.

A zárszámadással kapcsolatban ki kell emelnem a fenntartói járulékok, tagsági díjak és belépési járulékok fizetésében késedelmes egyházközségeket és jogositott tagok számadatait.

Zárlatkor fenntartói járulékok címen 68 egyházközség tartozott 43,699 Lei-el. Jogositott tagok tagsági díj hátraléka 146,176 Leit és belépési járulék címen 91,758 Leit tett ki. Ezek szerint a Nyugdíjintézet kintlevősége a felsorolt címeken összesen:

281.633 Lei.

Ez összegnek tekintélyes részével a belépett jogositott tagok tartoznak és az elmúlt év folyamán több ízben felhívták az esedékessé vált részletek befizetésére.

Az intézet taglétszámában az elmúlt év folyamán a következő változások fordultak elő:

Kötelezett tagok:

Tagok száma 1929 december hó 31-én volt	189
Beiratkozott a múlt év folyamán	13
	Összesen 202

Tagság megszűnt:

Elhalálozás folytán	3
Eltávozás „	3
Nyugdíjazás folytán	1
	Összesen 7

Kötelezett tagok száma 1929 december 31-én 195

Jogosított tagok:

Tagok száma 1929. dec. 31-én	26
Beiratkozott az év folyamán	7
	Összesen 33

Eltáv. az év folyamán 2

Kilépett 6

Tagok száma összesen	25
----------------------	----

Össztaglétszám 1929 december hó 31-én 220

Kötelezett tagok közül elhalálozott: Bodnár Lajos csermői, Csiszár István szamosdarái és Rácz Elek kismajtényi lelkészek.

Eltávoztak: Kiss Bertalan nagyváradi, Gyenge Sámuel lugosi és Borbáth Dániel temesvári segédlelkészek.

Nyugdíjaztatott: Szabolcska Mihály temesvári lelkész.

Jogositott tagok közül eltávozott: Nagy Gabriella szatmári tanárnő és Csath András kisperegi tanító.

Kiléptek: Kovács József egyházker. pénztárnok nagyváradi, Bilkay Emma szamosdarái, Deézsy V. Anna szigetfalui, Faragó Károly németperegi, Hordó József valkányi és Molnár József érkörtvélyesi tanítók, illetve tanítónők.

* * *

Nyugdíjban részesültek száma 1928 dec 31-én volt	11
„ „ „ 1929 „ „ „	19
Nyugdíjasok száma emelkedett az év folyamán	<u>8 taggal</u>
Árvasegélyben részes. 1928 dec. 31-én volt	8
„ „ 1929 „ „ „	9
Árvasegélyben részes. sz. emelkedett ez év foly.	1-el
Temetkezési segély kifizettetett 2 esetben	3000—3000.
2 esetben 8000—8000 Lei.	

* * *

Segélyben részesült tagok száma 1929 jan. 1-én	39 lelk. özv.
	2 lelkész
	6 lelk. árva
	<u>Összesen 47 segélyez.</u>
1929 dec. 31-én a segélyben rész. száma	36 lelk. özv.
	2 lelkész
	6 lelk. árva
	<u>Összesen 44 segélyez.</u>

A segélyben részesülők száma tehát 3-al csökkent az 1929. év folyamán, amennyiben özv. Bögös Lajosné Nagyvárad, özv. Csernák Istvánné Tamásváralja és özv. Ferenczi Imréné Szamosdara elhaláloztak.

* * *

Ami a Nyugdíj és Özvegy Árva Gyámintézet 1930

évi költségvetését illeti, az az egyházkerület 1929 december hó 5-én tartott közgyűlésén a felépített tervezet szerint terjesztetett be és fogadtatott el.

Tisztelettel kérem, hogy az előterjesztett zárszámadást s annak helyességét, jelentésem adatait tudomásul venni s a pénztárnoknak a felmentvényt megadni s végül a fenntartói járulékok beszolgáltatására a késedelmes egyházközségeket s a hátralékos tagdíjak befizetésére pedig a jogosított tagokat utasítani méltózlással.

Maradtam a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlésnek

Oradea—Nagyvárad, 1930 január hó 1.

alázatos szolgálja:

Vargha László,

egyházker. számvevő.

A számadást a pénzügyi bizottság maga is megvizsgálta s javasolja, hogy

1. az egyházkerületi közgyűlés a Nyugdíj Özvegy-Árva Gyámintézet 1929. évi számadását vegye tudomásul, hagyja jóvá és Kovács József egyházkerületi pénztárosnak a felmentést a szokásos óvások mellett adja meg.

2. Utasítsa a fenntartói járulékokkal hátralékos egyházközségeket, valamint a tagdíjaikkal hátralékos jogosított tagokat, hogy hátralékaikat haladéktalanul fizessék be, a késedelmes egyházközségekkel szemben az esperesek a törvény szigorával járjanak el, míg a késedelmes vagy épen nem fizető jogosított tagokkal szemben a V. B. az Alapszabály rendelkezéseit alkalmazza.

3. Amennyiben az egyházkerületi közgyűlés az özvegyek segélyezésére vonatkozólag a V. B. előterjesztését elfogadja, az 1929. év január 1-től esedékes özvegyi illetményből a visszatérítést minden özvegytől az 1929. évre is levonni rendelje.

Az egyházkerületi közgyűlés a Pénzügyi Bizottság jelentését tudomásul veszi és javaslatait határozati erőre emeli.

26. szám. A pénzügyi bizottság beterjeszti az egyházkerületi számvevőnek a Reformátusok Lapja 1929. évi számadásának megvizsgálásáról szóló jelentését.

Főtiszteleüt és Méltóságos Pénzügyi Bizottság!

Alábbiakban van szerencsém az egyházkerület hivatalos lapjának 1929. évi zárszámadását beterjeszteni és részletezni:

Bevételeztetett.

1. Előfizetési díjakból az elmúlt év folyamán	161.608'50 Lei
2. Hirdetési " " " " " "	29.796'— "
Bevételezési főösszeg: 191.404'50 Lei	

Kiadatott.

Nyomdai költségre	135.937'— "
Lapkiadási felesleg: 55.466'50 Lei	

Ugy a bevételi, mint a kiadási tételek okmányoltattak és mindenben egyeznek.

Az 1929. évről a következő egyházközségek nem egyenlítették ki :

1. A lap előfizetési díját	Dunaszentilona	300 L	
	Karánsebes	550 „	
	Nagyszentmiklós	300 „	
	Paplamási	1650 „	
	Nagyfarna	550 „	
	Csomaköz	540 „	
	Borosjenő	575 „	4475 Lei
2. Hirdetések díját	Nagyszentmiklós	240 L	
	H.-k.-szentmiklós	104 „	344 „

Egyházközségek tartozása előfizetésben és hirdetési díjban 3819 Lei

Magános előfizetők 1928 december hó 31-én 16.335 leiel tartoztak, mint előfizetési díj hátralékkal és magános hirdető 9230 leiel. Ezen összegen kívül még az 1928. évről tartozik Berger és Spindler 4680 leiel, az 1929. évről pedig 1980 leiel. Ugyisint tartozik Klein K. Oszkár 2160 leiel. Ugy a Berger-, mint a Klein-cég tételeinek kiegyenlítésére semmi remény nincs, ameny-

nyiben Berger és Spindler megszűnt és Klein K. Oszkár megtagadta.

Nem lehet számítani a magánosok előfizetési díj hátralékának teljes kiegyenlítésére sem, mert a 16.335 leinek legjobb esetben csak az 50⁰/₀-a folyhat be.

Ezzel kapcsolatban kérem a Főtiszteletű és Méltóságos Pénzügyi Bizottságot, hogy méltóztassanak felszólíttatni még egyszer a legszigorubbán a hátralékos előfizetőket s amennyiben nem tennének eleget fizetési kötelezettségeiknek, az esetben elrendelni a hátralékok behajtását s egyidejűleg pedig beszüntetni a lappéldányok további küldését.

Jelentésem tudomásulvételét és a lap kiadási felesleg hova fordítására vagy mikénti felhasználására vonatkozó határozatát a Főtiszteletű és Méltóságos Pénzügyi Bizottságának kérve, maradtam

Oradea—Nagyvárad, 1930 január 1.

alázatos szolgája:

Vargha László,

egyházkerületi számvevő.

A számadást a bizottság maga is átvizsgálta s ennek alapján javasolja, hogy

1. a hivatalos lap 1929. évi számadását fogadja el, hagyja jóvá és Kovács József egyházkerületi pénztárosnak a felmentést a szokásos óvások mellett adja meg;

2. Berger és Spindler megszűnt cég terhéről 6660 lei, Klein K. Oszkár terhéről 2160 lei hátralékos hirdetési díjat törölje;

3. az előfizetéssel hátralékosok névsorát további eljárás végett az illetékes esperesi hivataloknak adja ki;

4. hatalmazza fel Püspök urat, hogy a hivatalos lap pénzmaradványából 10.000 leit tiszteletdíj címen a szerkesztőség tagjai között a végzett munka arányában osszon ki.

Közgyűlésünk a pénzügyi bizottság jelentését tudomásul veszi és javaslatait határozati erőre emeli.

27. szám. A Pénzügyi Bizottság 1930 április 15-iki üléséből jelenti, hogy az 1930. évi Református Árvaházi Képes Naptár számadását megvizsgálta, mely szerint a tiszta haszon 35.523 lei, amelyből nagyváradi református Árvaházat 75% címén 26.643 lei, az egyházkerületi iratterjesztést 25% címen 8880 lei illeti meg. Szerkesztői tiszteletdíj nem adatott ki. Javasolja a bizottság, hogy közgyűlésünk az elszámolást vegye tudomásul és az egyházkerület iratterjesztését illető osztalékot a szórványok ingyen iratokkal való ellátására fordítsa.

A Pénzügyi Bizottság javaslata tudomásul szolgál és határozati erőre emeltetik.

Együttal felhívja közgyűlésünk az egyházkerületet, hogy a jólékonycélt szolgáló naptár elterjesztésén buzgólkodjanak.

28. szám. A Pénzügyi Bizottság 1930 április hó 15-én tartott üléséből jelenti, hogy foglalkozott az Erdélyi Egyházkerület Igazgatótanácsának 1930 február 20-iki gyűlésében hozott határozatával, amely határozat megerősíti a Református Theologia Elöljáróságának egyházkerületünk 14—1929. számú határozatának kézhezvétele után a Királyhágómelléki Egyházkerületnek a kolozsvári Theologia dologi kiadásaihoz leendő hozzájárulása tárgyában hozott határozatát, amely szerint az előljáróság kimondotta, hogy az intézet alakítási költségeire, körülményeire és vagyoni helyzetére nézve a Királyhágómelléki Egyházkerület közgyűlése által felvetett kérdésektől eltekintve, amelyre a feleletet nem tartja időszerűnek, tisztán a mai helyzetre és szükségletekre tekintettel, az évenkénti 100.000 leies fentartási összegre igényét továbbra is fentartja. S amennyiben ez összeg biztosítása nem sikerülne, az egyházkerületi közgyűléshez fog folyamodni a Lelkésznevelési Szabályzat oly módosítása iránt, hogy a nem erdélyi hallgatóktól az intézet a szükséghez képest tandíjat szedhessen.

A Pénzügyi Bizottság sajnálattal állapítja meg, hogy közgyűlésünk 14—1929. számú határozatában felvetett igen komoly és súlyos kérdésekre sem a Theologia Elöljárósága, sem az Erdélyi Egyházkerület

Igazgatótanácsa nem adja meg a tisztelettel kért felvilágosítást. A Pénzügyi Bizottság tehát azt javasolja, hogy az egyházkerületi közgyűlés magát az Erdélyi Egyházkerületi közgyűlést keresse meg s kérje, hogy a kolozsvári Theológiai Fakultás rendszeres segélyezésének megoldása végett egy bizottságot küldjön ki, amely bizottság egyházkerületünknek ugyancsak e tárgyban kiküldött bizottságával ezt a súlyos kérdést megoldáshoz juttassa. A Pénzügyi Bizottság azért tartja mellőzhetetlennek a fölvetett kérdésekre adandó felvilágosításokat, mert míg a kolozsvári Theológia anyagi helyzetéről tiszta képet nem nyer, addig a fakultás állandó segélyezésére nem tud javaslatot tenni.

Ami pedig azt illeti, hogy a segélyezés elmaradásával theológusaink tandíjjal terheltetnének meg, javasolja a bizottság, hogy egyházkerületi közgyűlésünk a Királyhágómelléki hittanhallgatókra esetleg kivetendő tandíjat vállalja el.

Miután azonban a tanulmányi segélyalap, amelynek célja a theológusok és tanító növendékek segélyezése, a Theológia segélyezése címen követelt évi 100.000 leit, sőt az esetleg ifjainkra kivetendő tandíjat sem bírná el, javasolja a Pénzügyi Bizottság, hogy egyházkerületi közgyűlésünk a tanulmányi segéllyel hátralékos egyházközségekkel szemben a lörvény teljes szigorával járjon el.

Egyházkerületi közgyűlésünk a Pénzügyi Bizottság előterjesztését tudomásul veszi, javaslatait határozati erőre emeli s

1. felkéri Püspök urat, hogy a kolozsvári Theológia segélyezése tárgyában egyházkerületünk nevében keresse meg az Erdélyi Egyházkerületi Közgyűlést;

2. felhatalmazza Püspök urat illetőleg a Segélyosztó Bizottságot, hogy a Királyhágómelléki hittanhallgatókra esetleg kivetendő tandíjat az 1930—31. iskolai esztendőben valamelyik alap terhére folyósítsa;

3. felhívja az esperesi hivatalokat, hogy a tanulmányi segély behajtásáról gondoskodjanak.

29. szám. A Pénzügyi Bizottság 1930 április hó 15-iki üléséből a micskei egyházközség kérvényével kapcsolatban javasolja, hogy egyházkerületi közgyűlésünk Micske kulturtaxájának 50%-át és kulturadóját teljes egészében, a két címen összesen 7336 leit, törölni sziveskedjék, egyéb tartozásaira nézve pedig utasítsa a micskei egyházközséget, hogy hátralékait haladéktalanul fizesse be.

Az egyházkerületi közgyűlés a Pénzügyi Bizottság javaslatát határozati erőre emeli.

30. szám. A nagyszalontai egyházmegye esperese előterjeszti a vadászi ref. egyház kérését, hogy kulturadó hátralékának fenmaradó része, 8460 lei töröltessék.

A Pénzügyi Bizottság tekintettel arra, hogy Vadász hátralékának nagyobb felét, 9000 leit kifizelte, a fenmaradó összeg törlését javasolja.

Egyházkerületi közgyűlésünk a Pénzügyi Bizottság javaslatára a vadászi ref. egyház terhéről 8460 lei kulturadó-hátralékot töröl.

31. szám. A nagykárolyi egyházmegye esperesi hivatala felterjeszti a dobrai ref. egyház kérését, melyben az 1930. évi kulturtaxájának elengedését kéri.

A Pénzügyi Bizottság a kérelmet nem látja teljesíthetőnek.

Egyházkerületi közgyűlésünk a Pénzügyi Bizottság javaslatára a dobrai ref. egyház kérését nem teljesítheti.

32. szám. A nagyszalontai egyházmegye esperesi hivatala felterjeszti Erdőhegy—Kisjenő kérését, melyben 15.960 lei hátralékos kulturadójának elengedését kéri. A Pénzügyi Bizottság tekintettel arra, hogy Erdőhegy—Kisjenő egyházközség kulturadója már 50%-ban elengedett és fenmaradt 50%-ból az egyházközség még csak 2000 leit fizetett ki, a kérelmet nem látja teljesíthetőnek.

Az egyházkerületi közgyűlés a Pénzügyi Bizottság véleménye alapján Erdőhegy—Kisjenő kérését nem teljesíti, hanem engedélyezi, hogy fennálló tartozását öt év alatt évi egyenlő részletekben fizesse meg.

33. szám. A bánáti egyházmegye 9—1930. számú határozatával fölterjeszti Nagyszentmiklós presbyteriumának kérését, mely szerint mintegy 7000 lei (lényegesen 6448 lei) köztartozásának törlését kéri.

Közgyűlésünk Nagyszentmiklósnak egyházkerületi hátralékai közül törli: közigazgatási járulékát 848 lei, Kulturtaxáját 1959 lei, iskolai járulékát 135 lei, hirdetési díjat 240 lei és nyomtatványok árát 40 lei, együtt 3119 leit; a fennmaradó 3229 lei tartozás befizetésére utasítja.

34. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk 41—1929. számú határozatával anyásított Valkány kéri, hogy a köztartozásokkal csak 1930 január 1-től kezdve terheljék meg és Nagyszentmiklós hátralékainak fizetési kötelezettsége alól mentesítsék.

Egyházkerületi közgyűlésünk a kérelmet teljesíti.

35. szám. A bánáti egyházmegye 33—1939. sz. határozatával pártolólág terjeszti fel Igazfalva kérvényét, melyben kulturadó-hátralékát törölni kéri.

Egyházkerületi közgyűlésünk Igazfalva kulturadóját — telepes hiveinek anyagi helyzetére tekintettel — törli.

36. szám. Az érmelléki esperes pártolólág terjeszti fel Hegyközszentimre folyamodványát, melyben egyházkerületi járulékainak elengedését kéri.

Közgyűlésünk Hegyközszentimre tartozásaiból kulturataxa címen 9720 leit, kulturadó címen 1480 leit, összesen 11.100 leit töröl; egyéb tartozásainak befizetésére kötelezi,

37-a. szám. A nagyzerindi egyház kulturadó tör-
lését kéri.

Miután a nagyzerindi egyház kérvényét
esperesi véleményezés nélkül terjesztette fel,
kérvénye az egyházmegyéhez tétetik le;

közgyűlésünk ismétellen figyelmezteli az
egyházközségeket, hogy felterjesztéseik csak
akkor intézhetők el érdemlegesen, ha azok az
egyházmegye útján érkeznek fel.

37-b. szám. Orosz Ernő hiripi lelkész fölterjesz-
tésében hivatkozik arra, hogy kulturtaxa elengedése
ügyében benyújtott kérését az egyházkerületi közgyűlés
nem tárgyalta.

Közgyűlésünk Orosz Ernő hiripi lelkészt
értesíti, hogy egyházközsége kéréseit az espe-
resi hivatal útján terjessze fel, mert ellenkező
esetben tárgyalás alá nem vehetők.

38. szám. A pénzügyi bizottság javaslatára az
egyházker. közgyűlés elhatározza, hogy

a pénzügyi bizottság tagjainak számát
eggyel felemeli s az új tagsági helyre dr Soos
István e. ker. világi aljegyzőt választja be.

39. szám. A Végrehajtó-Bizottság 1930 február
20-iki gyűlésében tárgyalás alá vette a 202—1929. sz.
egyházkerületi határozat alapján azoknak a lelkészi
özvegyeknek és árváknak ügyét, akik az 1929. évben
az Alapszabály 11. §-a szerint nyerték ellátmányukat
és javasolja, hogy az egyházkerületi közgyűlés a Nyug-
díj és Árva Gyámintézet Alapszabályzatának 11. §-ába
az első bekezdés elé pótlólag a következő rendelkezést
iktassa be:

„Azok az özvegyek és árvák, akik évi ellátmányu-
kat az 1927. évben életbelépett alapszabály alapján
nyerték az 1929. év január 1-től kezdődőleg egyenlő
elbánásban részesítendőek a jelen alapszabály 8. §-a
alapján ellátottakkal.“

Ami pedig azokat a lelkeszi özvegyeket és árvákat illeti, akik a Magyar Református Nyugdíjintézetől nyerték ellátmányukat az impérium változásáig ezek, tovább is abban az évi segélyben részesülnek, amelyet részökre a 11. §. megszab. E segély emelésére nincs fedezet, miután a tagoktól levont évi 12⁰/₀-ból 10⁰/₀ nyugdíjintézeti illetmény és csak 2⁰/₀ esik a segélyezették javára; ebből a 2⁰/₀-ból azonban annak a segélynek összege sem telik ki, amelyet ezeknek az özvegyeknek és árváknak kifizet a nyugdíjintézet, úgy hogy e segélyek pótlására a nyugdíjintézet már ezidő szerint is 250-től 270,000 leit fordít.

A Nyugdíjintézet azoknak az özvegyeknek a segélyezését sem vállalhatja, akik az alapszabályok értelmében ellátmányt nem nyerhetnek (özv. Szücsné, özv. Papolcziné, özv. Váriné), mert ezek segélyezésére sincs fedezet, hanem javasolja, hogy ezeknek segélye a Baldácsy-alap részesedésének terhére állapíttassék meg. Javasolja a Végrehajtó Bizottság, hogy a Baldácsy-alapból megállapítandó e segélyeket az egyházkerületi közgyűlés a Baldácsy-alap terhére valamelyik pénztárból előlegezze.

Egyházkerületi közgyűlésünk a Végrehajtó Bizottság előterjesztését elfogadja és javaslatát határozati erőre emeli.

40. szám. A Végrehajtó-Bizottság 1930 február hó 20-iki ülésében tárgyalta az egyházkerületi közgyűlés 251—1929. sz. határozatát s javasolja, hogy az egyházkerületi közgyűlés az egyházközségek figyelmét hívja fel arra, hogy a belhivatalnokok részére életbiztosításokat kössenek, de az életbiztosítások megkötését kötelezőleg ne rendelje el.

Közgyűlésünk a Végrehajtó Bizottság javaslatát határozati erőre emeli.

41. szám. A Baldácsy-alapítványból egyházkerületünket illető rész felhasználására vonatkozólag az esperesi kar javaslatára közgyűlésünk elhatározza, hogy

1. azoknak a lelkész-özvegyeknek, akik a Nyugdíjintézet pénztárából az Alapszabályok rendelkezése szerint ellátmányt nem nyerhetnek, névszerint özv. Vári Jánosné, özv. Szücs Józsefné, özv. Papolczi Zoltánné részére a 203—1929. sz. egyházker. hat. alapján 1930 július 1-től a Baldácsy-alapítvány terhére évi 6000—6000 leit folyósít negyedévi utólagos részletekben, amely összeg ugyanazon módzatok szerint fizetendő ki, mint a Nyugdíjint. özvegyi ellátmányok;

amennyiben e segély esedékességének napján a Baldácsy-alapítvány jövedelme még nem állana egyházker. rendelkezésére, Püspök urnak felhatalmazást ad arra vonatkozólag, hogy az esedékes összeget valamelyik alapból előlegezze.

2. Ez özvegyi segélyek kifizetése után a Baldácsy-alap jövedelméből fennmaradó részt szegény egyházközségek segélyezésére fordítja. A segélyért folyamodó egyházközségek kérvényeiket az egyházmegyékhez nyújtják be s az egyházmegyei közgyűlések a kérvényeket véleményes javaslataikkal a püspöki hivatalba terjesztik fel; a segély kérvények elbírálására közgyűlésünk az esperesi kart hatalmazza fel azzal, hogy a segélyezésekről közgyűlésünknek esetről-esetre jelentést tegyen.

42. szám. Olvasatott az érmelléki egyházmegye lelkészi karának felterjesztése, amelyben azt kéri, hogy a Nyugdíj és Özvegy-Árva Gyámintézet 6. §-nak 2. pontja így módosíttassék: „A 40 évi szolgálat, vagy 70 évi korhatár betöltése jogcímen teljes nyugdíjra 1939 január 1-ig egy intézeli tag sem tarthat igényt; aki 1939 január hó előtt kíván nyugdíjba lépni az egy özvegyi segélynél évi 30,000 Lei-nél több nyugdíjra igényt nem tarthat“. Ha ezt a kérést az egyházkerületi közgyűlés nem teljesíthetné, úgy annak megengedését kéri, hogy a 30 szolgálati, vagy 60 évi korhatárt elért lelkészek

teljesítésére bizassék, hogy tagjai maradnak, vagy nem a nyugdíjintézetnek.

Közygylésünk a Végrehajtó Bizottság véleményének meghallgatása után határozza, hogy az érmelléki egyházmegye lelkészi karának kérését nem teljesíti, hanem az Alapszabály 6. §-nak 2. pontját változatlanul tovább is fenntartja.

INDOKOLÁS:

1. Az Alapszabály 6. §-nak 2. bekezdését változatlanul fent kellett tartani, mert az Alapszabálynak az érmelléki javaslat szerint való megváltoztatása jogfosztással járna azokra a lelkészekre nézve, akik a 6-ik §. 2. bekezdésében foglalt esetekben nyugdíjra igényt tarthatnak, miután az érmelléki javaslat elfogadása esetén a most biztosított 60,000 Lei helyett csak 30,000 Leit kaphatnának.

2. Ha 1939 január előtt 40 évi szolgálat, vagy 70 évi korhatár betöltése címén bárki nyugalomba mehetne, — már pedig az érmelléki javaslatból ez következne —, abban az esetben már ma többmint 50 lelkész vonulhatna nyugalomba s a tömeges nyugalomba menetel egyszerre mintegy másfélmillió Lei-el terhelné meg nyugdíjintézetünket, amely évi teherfölbbletet az intézet pénzlára nem bírna el.

3. Folyamodóknak amaz állításával szemben mintha a 40 évi szolgálati, vagy 70 évi korhatárt elért lelkészek hasonlithatatlanul nagyobb terhet viselnének a nyugdíjintézetnél, mint azok az ifjabb lelkészek, akik pld. az utolsó tíz évben lettek lelkészek, rá kell mutatnunk a valóságra, mely szerint az idősebb lelkészek közül 1929 december 31 ig legtöbb járulékot fizetők 19,000-tól 18,000 Leit fizettek, míg a fiatalabb nemzedékből azok akik 1919 óta fizetik a járulékokat 16,000—15,000 Leit fizettek be; különbözet tehát nem „hasonlit-

hatatlanul nagyobb" s a helyzet inkább az idősebb generációra, mint az ifjabbra előnyösebb.

4. Ami pedig azt illeti, hogy a 30 szolgálati, vagy a 60 évi korhatárt elért lelkészeknek tetszésére bizassék, hogy tagjai maradnak-e a nyugdíjintézetnek, vagy nem, ez a kérdés elentéiben áll a Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium rendeletével, mely szerint a nyugdíjintézeti járulék minden lelkész kongruájából levonandó. Tehát aki kongruát élvez, annak járulékából a nyugdíjintézeti illetmény minden esetre levonandó, akár tetszik ez, akár nem.

5. A magyarországi régi Országos Nyugdíjintézetnek az a rendelkezése, hogy 40 évi szolgálat után a tagok a járulékokat akkor sem fizették, ha nyugalomba nem vonultak: ami intézelünkre nem alkalmazható; mert amikor valaki a régi nyugdíjintézetnél megszűnt a járulékokat fizetni a 40 év betöltése címén, akkor ő már teljes 40 évről fizette be járulékait az intézetbe; a mi nyugdíjintézetünkbe azonban még a legöregebb tagok is csak 10 év óta fizetik a járulékokat úgy, hogy még az is, aki csak 1939 január 1-én fog nyugalomba menni, alig 19 évi járulék fejében kapja meg a 40 év után esedékes teljes nyugdíjat; ebből nyilván megállapítható, hogy a Királyhágómelléki Egyházkerület Nyugdíjintézetét a legmagasabb keresztyéni érület halja át.

43. szám. A bánáti esperes 1586—1930 sz. alatt felterjeszti a valkányi ujonnan anyásított egyházközség kérését, melyszerint a levita lelkészi lakásnak egy szobával kibővítése céljára az egyházkerületől a Nyugdíjintézet főkéjéből, esetleg más alapból, tíz év alatt visszafizetendő 40,000 Lei kölcsönt kér. A presbitériumnak és az egyházközségnek 1930 június 15-én hozott határozatai kimondják, hogy a kölcsön kamatainak és törlesztésének fedezetére elsősorban az egyházkerületől nyerhető segély, másodsorban az egyházközségi közgyűlés

és presbitérium határozataival megállapított egyházi adóemelés szolgálna; azonban sem a presbiteri, sem az egyházközségi határozat nem állapítja meg, számszerűleg azt az összeget, ami a segélyből, vagy az adóemelésből várható. Az esperesi hivatal a kérést tekintettel az egyházközség előjáróságának sürgelésére soronkivül, azaz az egyházmegyei közgyűlés határozata nélkül terjeszti fel. Mert állítólag, ha a gyülekezet a megválasztott nagycsaládu levita-lelkésznek megfelelő lakást nem tud adni: a levita-lelkészi állásnak betöltése elmaradna; kölcsön folyósítása nélkül azonban ez a kis egyház a szükséges szobát nem tudja felépíteni, sőt a kölcsön elmaradása következtében nemcsak a megkezdett áldozathozatalra való buzgóság maradna el, de a visszahatás az egyházi életre az egész vonalon nagyon káros hatású lenne. A csalódás szomorú depressziója erőt venne a gyülekezeten.

A Végrehajtó Bizottság a kért kölcsönt a nyugdíjintézet tőkéjéből biztosíték hiánya miatt nem folyósította s a folyamodványt az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztette.

Egyházkerületi közgyűlésünk a valkányi egyházközségnek 40,000 Lei kölcsön megadására vonatkozó kérését, melyet az egyházmegye közgyűlése nem tárgyalt le, nem teljesítheti, hanem az iratokat a bánáti egyházmegye közgyűléséhez teszi le azzal, hogy az egyházmegye bírálja el; szükséges-e a valkányi lelkészi lakásnak a tervbe vett átalakítása, illetőleg kitoldása, miután Valkány anyásításához az egyházkerület épen azért járult hozzá, mert Valkányt nemcsak a 300 lelket meghaladó református népessége emelte a centrális fekvésű Nagyszentmiklós felé, hanem az is, hogy a felterjesztések szerint tanítói lakása egy család számára megfelelőnek minősítetett.

Felhívja közgyűlésünk az egyházmegyét arra is, hogy vizsgálja meg, mily okok születték a valkányi egyházközség hiveiben azt a hangulatot, melyről a felterjesztés beszámol, hogy ha a kölcsön nem folyósítható, a visszahatás

az egyházi életre az egész vonalon nagyon káros hatásu lenne, sőt a lelkész-levita állás betöltése is hosszú ideig elmaradna.

44. szám. A Nyugdíj és Özvegy-Árva Gyámintézet Végrehajtó Bizottságának javaslatára közgyűlésünk a Nyugdíj és Özvegy-Árva Gyámintézet kölcsönkihelyezési szabályzatának 7. §-át következő rendelkezéssel egészíti ki.

„A Végrehajtó Bizottság Elnöksége rendkívüli szükség esetén e szakaszban meghatározott korlátok között a lelkészi kar tagjainak kongruájuk terhére kölcsönt folyósíthat. Intézkedésél azonban a Végrehajtó Bizottság legközelebbi ülésén tudomásvétel és nyilvántartás végett mindig bejelenti“.

45. szám. A Nyugdíjintézet Végrehajtó Bizottságának előterjesztésére

közgyűlésünk a Végrehajtó Bizottság tanári tagjának Kursinszky Kálmán tanügy tanácsost választja meg.

46. szám. A Közalapi Bizottság 1930 április 11-iki üléséből jelenti, hogy az egyházmegyék 1929. évi közalapi számadását a számvevő előterjesztései alapján megvizsgálta.

A bánáti egyházmegye 1929. évi előirása 9503 lei. Ebből Karánsebes javára töröltetett 72 lei, a fenmaradt 9431 leiből befolyt 8219 lei, hátralék 1212 lei.

A bihari egyházmegye előirása 19.629 lei, amelyből befizettetett 17.459 lei, hátralék 2170 lei.

Az érmelléki egyházmegye előirása 15.818 lei 20 bani, amely teljes egészében befolyt, így hátralék nincs.

A nagybányai egyházmegye előirása Máramaros-sziget hátralékának helyesbitése (480) és a kamat (22 lei) előirása után 16.795 lei, amiből befolyt 12.512 lei, hátralék tehát 4283 lei.

A nagykarolyi egyházmegye 1929. évi előirása 5924 lei, ebből befolyt 5551 lei, hátralék 373 lei.

A nagyszalontai egyházmegye előirása 19.865 lei, amely összeg teljes egészében befolyt s így hátralék nincs.

Jelenli továbbá, hogy a perselypénzeket illetőleg az egyházmegyék számadásából megállapíthatóan bizonytalanság uralkodik, pld. a nagybányai egyházmegye a közalapi és missziói perselypénzeken kívül itt számolta el a virágvasárnap és nagypénteki perselypénzek egy részét is, a nagykarolyi egyházmegye közalapi számadásába nagypénteki perselypénz a nagyszalontai egyházmegye számadásába pedig iratlerjesztési perselypénz került bele, minek következtében e tévedéseket helyesbiteni kellett.

A Közalapi Bizottság előterjesztése alapján közgyűlésünk határozza, hogy

1. a bánáti, bihari, érmelléki, nagybányai, nagykarolyi, nagyszalontai egyházmegyék 1929. évi közalapi számadásait a helyesbítésekkel jóváhagyja ;

2. utasítja az egyházmegyéket, hogy közalapi számadásaik összeállításánál mindenkor az esperesi jelentésben foglalt lélekszámhoz alkalmazkodjanak ;

3. az egyházmegyék közalapi számadásaiban minden egyházközség után pontosan feltüntetendő, hogy az illető egyházközség a közalap javára mennyi perselypénzt szolgáltatott be ;

4. ugyancsak kimutatandó az is a számadásokban, hogy az egyházközségek a hátralékos járulékok után kamat címén mennyit fizettek be ;

5. az egyházmegyék az egyházközségek után banikat ne irjanak elő, hanem az összegeket minden egyházközségnél felfelé keressék ki ;

6. közalapi számadások évenként január 1-től december 31-ig vezetendők s egy év számadásába csak azok az összegek vehetők fel, amelyek ez idő alatt az egyházmegye közalapi pénztárába lényeg befolytak, vagy onnét az egyházkerületi pénztárba lényeg beszállítottak;

7. az egyházközségek közalapi járulékait, perselypénzeiket ne közvetlenül az egyházkerületi pénztárba, hanem mindig az esperesi hivatalba, illetve az egyházmegyei közalapi pénztárba küldjék, az egyházmegye pénztára pedig a beszedett járulékokat és perselypénzeket minden évben legkésőbb december 20 ig részletes kimutatás kíséretében küldje be az egyházkerületi pénztárba;

8. az egyházmegyék a közalapi járulékok kimutatását, valamint a megvizsgált közalapi számadást legkésőbb február 15-ig tartoznak az egyházkerülethez felterjeszteni;

9. az esperesi hivatalok a hátralékok beszedéséről haladéktalanul gondoskodjanak.

47. szám. A Közalapi Bizottság előterjesztése szerint az 1930. évi közalapi járulékok a következőkben állapítottak meg:

Egyházmegye	1929. évi hátralék és kamat Lei	1930. évi járulék Lei	Összesen Lei
Bánáti . . .	1212.—	7635.—	8847.—
Bihari . . .	2211.—	18.944.—	21.255.—
Érmelléki . . .	—.—	15.727.—	15.727.—
Nagybányai . . .	4283.—	16.291.—	20.574.—
Nagykárolyi . . .	381.—	6094.—	6475.—
Nagyszalontai . . .	—.—	18.482.—	18.482.—
Összesen:	8187.—	83.173.—	91.360.—

Tudomásul szolgál.

48. szám. A közalap javára az 1929. év folyamán perselypénzek címén Bánát 2560, Bihar 3299,

Érmellék 658, Nagybánya 6959, Nagykároly 204, Nagyszalontai egyházmegye 157 leit küldött be. Az egyes egyházmegyék perselypénz szolgáltatása aránytalanul kevés. A Közalapi Bizottság javaslatára

közgyűlésünk felhívja az egyházmegyéket, hogy a közalap megkedveltetésére rendkívüli súlyt fektessenek és odahassanak, hogy hiveink a közalapi pénztár bevételéhez nagyobb adományokkal járuljanak.

49. szám. A Közalapi Bizottság javaslatára egyházkerületi közgyűlésünk a közalapi missziói pénztár 1930. évi költségvetését a következőkben állapítja meg:

<i>Bevétel:</i>	1. Egyházmegyék járuléka . . .	91.350.—	Lei
	2. Közalapi tőke kamata . . .	17.000.—	„
		<u>108.360.—</u>	Lei

Kiadás: Missziói segélyekre

<i>Bánát:</i>	Valkány	24.000.—	Lei
	Karánsebes (Lugos)	10.000.—	„
	Bégamonostor (B.-szek.)	8.000.—	„
	Dunaszentilona (Klopod)	6.000.—	„
	Nagylak (Egyház)	10.000.—	„
<i>Bihar:</i>	Váradless	3.840.—	„
	Derna—Tataros	2.000.—	„
	Rév	1.000.—	„
<i>N. bánya:</i>	N.-bányai misszió körök	6.000.—	„
	Nagybocskó (Egyház)	3.000.—	„
	Nagytarna (Egyház)	4.000.—	„
<i>N.-károly:</i>	Csomaköz	12.000.—	„
<i>N.-szalonta:</i>	Magyarcséke	6.000.—	„
	Szinte	3.000.—	„
	Tenkeszéplak	2.000.—	„
		<u>100.840.—</u>	Lei

A valkányi misszió segélyét a lelkészi állás betöltéséig az eddigi módozatok szerint folyósítja; attól az időponttól pedig, midőn a valkányi lelkész-lévita állását elfoglalja, ennek

az állásnak missziói kiadásaihoz évi 12.000 leit folyósít.

50. szám. A perselypénzek körül támadt bizonytalanságra tekintettel a Közalapi Bizottság javaslatára közgyűlésünk a következő perselypénzek beszolgáltatását rendeli el:

1. a nagypénteki perselypénzt a nyugdíj-intézet,
2. a Szentháromság vasárnapi perselypénzt a Károli Gáspár Irodalmi Társaság,
3. a reformáció perselypénzt a közalap,
4. az advent 1-ső vasárnapi perselypénzt a sajtó-alap (irattérjesztés),
5. az ujévi perselypénzt a pogány-misszió javára.

Az esedékes perselypénzek 8 napon belül az esperesi hivatalokhoz, illetve egyházmegyei pénztárba küldendőek, ahonnét kimutatás mellett 15 nap alatt az egyházkerületi pénztárba szállítandók be.

51. szám. A bánáti egyházmegye 34—1930. sz. határozatával jelenti, hogy a 215—1929. sz. egyházkerületi határozat rendelkezése szerint visszaküldött negyedévi missziói jelentéseket, valamint a folyó évről az esperesi hivatalhoz felterjesztett missziói jelentéseket megvizsgálta, letárgyalta és azokat az egyházkerületre fölterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bánáti egyházmegye által fölterjesztett missziói jelentéseket azzal adja vissza, hogy az egyházmegye missziói bizottsága az egyes missziói körök 1929. évi jelentéséből állítsa össze a bánáti egyházmegye 1929. évi egységes missziói jelentését, úgy amint ezt a nagybányai egyházmegye az előző évekre vonatkozólag az egyházkerület 50—1929. sz. határozatából kiteszőleg elkészítette,

52. szám. A bihari egyházmegye fölterjeszti az egyházmegye 1928. és 1929. évi missziói jelentését:

A bihari ref. egyházmegye összefoglaló kimutatása a missziói körök 1928. évi állapotáról és működéséről:

1. Révi missziói kör: Körlelkész Kulcsár Andor révi lelkész. Működési köre a központon kívül: Gálosháza, Szászfalva, Rikosd, Krajaikfalva, Doborcsány, Bertény, Vársonkolyos Erdődámos, Csarnóháza, Remetelórév, Barátka, Bánlaka, Kisbáród Körösfeketető, Királyhágó, Köröstopa szórványokra terjed ki, melyek a központtól 4–32 km. távolságra fekszenek. Szórványokban a reformátusok lélekszáma 94. Körlelkész 13 alkalommal tett szórvényaiban látogatást, mikor is 12 alkalommal hiveket látogatott, 1 alkalommal temetett, a központon 2 gyermeket keresztelt. Látogatásai alkalmával kiosztott 19 vallásostárgyu olvasmányt. A szórványokban lakó hivek közül a központhoz közelebb lakók az ünnepi istentiszteleteket buzgón látogatják. Sajnálattal jelenti kör lelkész, hogy a hivek szegénysége miatt egyházi adót kivetni, mint a múltban, úgy a jelenben sem lehet. A kiszállás költsége, valamint a kiosztott vallásos olvasmányok ára a kerülettől kapott 1000 Lei missziói segélyből fedeztetett.

Váradlessi missziói kör: Körlelkész Hodor István váradlessi lelkész. Működési köre a központon kívül: Apáti, Cséffa, Gyapju, Inánd, Kisürögd, Nagyürögd, Nyárszeg, Szentmiklós, Székelytelek, Pósa Sályi, Bikács, Rojt szórványokra terjed, melyek a központtól 3–12 km. távolságra fekszenek. Körlelkész jelentése szerint a szórványokban az év folyamán 48 ízben jelent meg, mikor is minden alkalommal hiveket látogatott, 4 alkalommal istentiszteletet tartott, 4 szer ugyanakkor urvacsorát osztott, 5 ízben vallást tanított, 5-ször temetett s a központban 7 szer keresztelt, 4 szer esketett. Családi látogatásai alkalmával a misszióban levő valamennyi hivét meglátogatta, vallásukhoz való ragaszkodásra buzdította s nem eredménytelenül, mert a központban tartott istentiszteleteket ünnepnapon a szórványban lakó hivek buzgón látogatják. A missziói kör lélekszáma 348, tankötelesek száma 29. Missziói körnek vagyona nincs, egyházilag nem adóznak. Kiszállási alkalmából kiosztott

79 drb vallásos iratot, melynek az árát a hivek megfizették. Kiszállási költségeit az egyházkerülettől kapott 6400 Leiből fedezte.

**A bihari ref. egyházmegye összefoglaló kimutatása
a missziói körök 1929. évi állapotáról
és működéséről:**

1. Révi missziói kör: Körlelkész Kulcsár Andor révi lelkész. Működési köre kiterjed: Gálosháza, Szászfalva, Rikosd, Krajnikfalva, Dobrocsány, Bertény, Vársonkolyos, Erdődámos, Csarnóháza, Remetelórév, Barátka, Bánlaka, Kisbáród, Körösfeketető, Királyhágó, Köröstopa szórványokra, melyek a központtól 4–32 km. távolságra fekszenek. Körlelkész a missziói körben 14 alkalommal jelent meg, mikor is 13 esetben hiveket látogatott, ugyanakkor két ízben vallást tanított. 1-szer temetett s a központban egy gyermeket keresztelt. A szórványban 84 református lélek lakik, kiket látogatási alkalmával egyházunkhoz való ragaszkodásra buzdított. A központhoz közelebb lakó hivek az istentiszteleteket, különösen ünnepnapokon buzgón látogatják. Körlelkész látogatása alkalmával kiosztott 15 vallásos iratot és egy ujszövetséget. A kiszállás költségét, valamint a kiosztott vallásos olvasmányok árát a kerülettől kapott 1000 Lei missziói segély fedezte.

Váradlessi missziói kör: Körlelkész Hodor István: váradlessi lelkész, kinek működési köre a központon kívül Apáti, Cséffa, Gyapju, Inánd, Kisürögd, Nagyürögd, Nyárszeg, Szentmiklós, Székelytelek, Pósa, Sályi, Bikács, Rojt szórványokra terjed, melyek a központtól 3–12 km. távolságra fekszenek. Körlelkész a missziói körben 37 alkalommal jelent meg, mikor is minden esetben családokat látogatott, 4 istentiszteletet tartott, 3 ízben ugyanekkor urvacsorát osztott, 3 alkalommal temetett, 2-szer vallást tanított s a központban 6 gyermeket keresztelt, 3 párt esketett. Látogatásai alkalmával valamennyi hívét meglátogatta, vallásukhoz való ragaszkodásra buzdította s őket a központban tartott istentiszteletek látogatására serkentette. Missziós körnek vagyona jövedelme nincs, egyházi adó a szegénység miatt nem vethető ki. Reformátusok lélekszáma 305, a tan köteles gyermekek száma 16, kik rendszeres vallásoktatás-

ban nem részesülnek. Kiszállási költsége a kerülettől kapott 1600 Lei missziói segélyből fedeztetett.

Tudomásul szolgál.

53. szám. Az érmelléki egyházmegye missziói bizottsága az egyházmegye közgyűlése előterjesztelte az egyház szórványterületeinek 1929. évi kimutatását, amelyet az egyházmegyei közgyűlése 1930 május 7-én 4. sz. végzésével a következőkben hagyott jóvá:

1. **Asszonyvására.** Szórvány területe néptelen

2. **Bályok:** Kozmaalmás, Száldobágy szórványok lélekszáma 28, a hivek az anyaegyházba bejárnak Halálozás 1. A lelkigondozás költségeihez a hivek semmivel sem járulnak.

3 **Berettyószéplak.** Szórványok: Almaszeg, Baromlak, Doja, Feketeerdői üveggyár, Füves, Középes, Rózsás, Vár-viz. Lélekszám 51. Halálozás 2. A hivek semmit sem fizetnek. Szükséglet eseténként 300 lei fuvardij.

4. **Éradony.** Szórvány: Érselind, lélekszám 116 Tartott hat istentisztelet, háromszor urvacSORAOSZTÁSSAL. Úrvacsorát vett 58.

5. **Érábrány.** Szórványok: Lüki 171, Dizsér 51, Déda 12, Szunyog 83, Kohány 96, Széltalló 92, Ujbártfalva 6, összesen 511 lélek. Iskolaköteles 30 Állami iskolába jár fi 12, nő 4, együtt 16. A vallást a lelkész tanította. Konfirmáltatott 1 fi, 13 nő, összesen 14. Téli hónapokban minden szerdán felváltva istentisztelet Keresztelés 18, esketés 4, halálozás 6, Iratterjesztés, a hivek stólat fizettek.

6. **Érmihályfalva.** Szórványai megszűntek.

7. **Gálospetri.** Szórvány: Érvasad, lélekszám 16. Anyaegyházba bejárnak.

8. **Hegyközszentimre.** Szórvány: Berettyófarnos néptelen.

9. **Magyarkécz.** Szórvány: Genyéte, lélekszám 4. Istentisztelet tartatott egyszer. Iratterjesztés. A hivek semmivel sem járulnak a költségekhez.

10. **Margitta.** Szórvány: Bisztraterebes, lélekszám 43. Bejárnak Margittára. Konfirmáltatott 1.

11. **Micske.** Szórvány: Vámosláz, Berettyókirályi. Lélekszám nincs kitüntetve.

12. **Poklostelek.** Szórvány: Hőke, Járszeg, Sásstelek, Csajufalva. Lélekszám 46. Jelentést nem küldött.

13. **Szentjobb.** Szórvány: Biharcsanáros, Csokaj Hagymádfalva, Nadántelek. Lélekszám 27. Vallást szülők tanítottak az állami iskolába járó gyerekeknek. A hivek bejárnak az anyaegyházba. Biharcsanáros egyházi adót fizet. Iratterjesztés.

14. **Tóti.** Szórvány: Bozsaj, Cséhtelek, Papfalva, Bodonos, Sebesujfalu. Lélekszám 297. Állami iskolába járó gyermekeknek vallást senki sem tanít. Bejárnak az anyaegyházba. Keresztelés 7, esketés 3, halálozás 2. Szükség volna egy imaházra.

15. **Vedresábrány.** Szórvány: Érfancsika, Szentlázár. Lélekszám 12. Bejárnak az anyaegyházba, rendes egyházi adót fizetnek. Halálozás 1. Iratterjesztés.

Tudomásul szolgál.

54. szám. A nagyszalontai egyházmegye 11—1930. sz. határozatával felterjeszti az egyházmegye 1929. évi missziói jelentését:

Magyar református egyházunk létharcában az egyik legaktuálisabb és legfontosabb ügy a gyülekezeten kívüli lelkigondozás ügye, vagyis a szórványmisszió. Az „*elmenvén, tanítatok...*” felhívás, — amelyet a misszionáriusok örökkévaló ura és őrszeme, Krisztus mondott tanítványainak, — ma is visszhangzik a négy szelek felől és munkába hívja a pásztorokat.

S ámbár nagyon világos és természetes hogy a szétszórtságban lakó holt eleven lelki tőkéknek megelevenítése és az öntudatos református egyházi munkába beállítása ma végtelenül fontos, mégis úgy érzem, hogy ezen a téren sokkal lanyhább a megmozdulás, mint a belmissziói munka terén. Miért? Először, mert maga a munka kényelmetlen s a missziói lelkületű embereink is ma még rejtőzködnek s várják a tettek óráját, legfőképen pedig hiányzik a pénz, ami ma *nervus rerum gerendarum* s nincsenek meg azok az anyagi készletek, amelyek a szórványmissziói munkát kényelmesebbé tehetnék s ez okok miatt lelkek sikkadnak el teljesen, vagy belevegyülnek a nagy bizonytalanságba. Ezeknek a veszendő lelkeknek a megmentésére irányul

nagyszalontai egyházmegyénkben a régi nyomokon, de egészen új szellemben megindult szórványmissziói munka.

Általánosságban szólva e munkáról, jelentem, hogy tizenhét olyan missziói körünk van, amelyekben szó lehet szórványmisszióról s az ide tartozó szórványokban összesen 2288 református hívünk van. A szórványkörök a következők: 1. Ágyai kör 202 lélek. 2. Belényesi kör 86 lélek. 3. Aradi kör 146 lélek. 4. Magyarcsékei kör 102 lélek. Bélzerindi kör 6 lélek. 6. Borosjenői kör 250 lélek. 7. Borossebesi kör 109. 8. Csermői kör 30 lélek. 9. Erdőhegy—Kisjenői kör 126 lélek. 10. Feketetóti-i kör 48 lélek. 11. Gyantai kör 236 lélek. 12. Magyarremetei kör 10 lélek. 13. Nagyszalontai kör 373 lélek. 14. Pankotai kör 254 lélek. 15. Szentleányfalvai kör 69 lélek. 16. Tenkei kör 147 lélek. 17. Vadászi kör 84 lélek.

Ezekre vonatkozóan a részletes jelentésem a következő:

Ágyai kör. Körlelkész: Fogarassy Bálint ágyai lelkész. Hozzá tartozik Szinte fiókegyház, továbbá Szapáriliget és Kerülősz szórványok. Lélekszám 202. Körlelkész 1928. évre egy ízben 6000 lelt kapott, amely nagyban megkönnyítette a szórványok gondozását. Lelkész azonban a további anyagi segítség hiányában is tovább végezte a szórványok gondozását az elmúlt esztendőben is és istentisztelettartás, temetés vagy hivatalos eljárás céljából többször felkereste a diaszporák hiveit. Szinte községben Soós Jánosné vallás-és énektanítónő foglalkozik buzgón a románnyelvű állami iskolába járó gyermekeinkkel s az imaházban lelkész vezetése mellett felolvasásokat is rendez. Körlelkész jelentése szerint a szinte segédlelkészi állás betöltése és államsegéllyel való ellátása égetően szükséges volna a lelkek összetartása végett. De amíg ilyenmű változás történne, a szinte misszió az erdőhegy—kisjenői missziói körhöz volna csatolandó a tchnikai gondozás könnyebbé végett.

Belényesi kör. Körlelkész Jakab Viktor belényesi lelkész. Hozzá tartoznak: Kisnyégerfalva leányegyház 290 lélekkel, továbbá a vaskóhi szórványok 86 lélekkel. A nyégerfalvai missziói munkákat a rendes előkönyörgő tanító végzi, míg a vaskóhi szórványokban lelkész 1—1 ízben megjelent istentisztelet tartása végett. A messzefekvő szórványok anyagilag nem támogathatják a missziói lelkészt

és így segély hiányában azok gyakrabban nem voltak felkereshetők.

Aradi kör. Csécsi Imre aradi lelkész jelentése szerint a körhöz Kürtös, Ujarad, Mikelaka és Zsigmondháza tartozik 146 lélekkel. A körben szervezett missziói munka nem folyik ugyan és költség sem volt e célra soha előírányozva, azonban temetésre vagy egyéb meghívásra mindig kimentek a szórványokba.

Magyarcsékei kör. Körlelkész ezidőszerint Nagy Zoltán belényesujlaki lelkész. Szórványok: Szombatság, Dombrova, Dobresd, Hollód, Rogoz, Venter, Farkaspatak, Nánhegyes, Kiskerpesd, Nagykerpesd, Lankás, Papmező, Drágcséke, Dusafalva, amely községek református hiveit három kijelölt ponton tartott összejöveteleken gondozta a körlelkész, aki minden hónapban egyszer kétszer meglátogatott minden ilyen gócpontot, urvacsorát osztott rendszeresen, keresztelt és temetett 1—1 izben. Az iratterjesztésre nagy súlyt helyezett, traktátusokat osztott ki, karácsonyfaünnepélyt tartott, ugyszintén minden nagy ünnepen ünnepélyt rendezett a szórványokban, tanította az új énekeket, a gyermekeknek írást-olvasást s kezükbe gyermeklapot adott. Évi segélyként 6000 leit kap a lelkész, amely egész összegében felhasználtatott az elmúlt esztendőben.

Bélzerindi kör. Itt csak Tözmiske a szórvány és miután csak egy református család van, egy-egy látogatással ki is van merítve a szórványmissziói munka.

Borosjenői kör. Körlelkész Liszkay Kálmán helyettes lelkész. Hozzá tartozik 31 politikai község, mint szórvány és Bél, mint fiókegyház. Leggyakrabban látogatta lelkész Bélt, ahol minden hó első vasárnapján istentisztelet volt csak a vallástaniást nehéz itt megoldani a nagy távolság és a nagy szegénység miatt. A fiókegyház templomépítési akciója különben szépen halad. Selénden is, ahol szintén szép számmal vannak reformátusok, ugyanez a munka folyik és itt is imaház építéséről gondolkoznak a hivek. A többi szórványokban is igyekezett megjelenni a körlelkész és az ige után való vágyakozásnak örvendetes jeleiről számolhat be az egész vonalon.

Borossebesi kör. Körlelkész Szabó József borossebesi lelkész. Szórványai óriási körzetben és 36 községben vannak. Lélekszám 109. Gondozásuk igen nagy nehézségbe

ütközik, de körlelkész a beküldött jelentés szerint olykor személyesen, vagy levél útján érintkeznek velük. Vallásukhoz ragaszkodó hívek, akik bizonyára szeretnék gyakrabban hallani az igét.

Csermői kör. D. Kiss Lajos segédlelkész jelenti, hogy csak 1930-ban kezdhető meg a szórványmissziói munka.

Erdőhegyi kör. Bottyán Pál erdőhegy—kisjenői lelkész, mint körlelkész, a missziói segély hiánya miatt nem tud eljutni a gyulai tanyák reformátusaihoz, de az ágyai szórványkörnek Erdőhegy—Kisjenőhöz csatolása esetén meg lehetne oldani ennek a missziói körnek az ellátását is. Évi 5000 lei missziói segély volna szükséges. Lélekszám 126.

Feketóti kör. Gondoza Nánási Dániel feketetóti lelkész. Szórványok: Feketegyőrös, Bátor és Talpas. Lélekszám 48. Lelkész a liturgiális funkciókon kívül 22 pásztori látogatást végzett a szórványokban lakó családoknál, hittant tanított, konfirmált, iratterjesztést végzett és magyar írásolvasásra tanította a kicsinyeket. Munkájában az anyaegyház anyagilag is segítette, ugyancsak anyaegyház tette meg a fuvarköltséget is. A románság közé ékelt ottani hívek hálásan fogadják az igét.

Gyantai kör. Körlelkész Arday Aladár gyantai lelkész. Körébe tartozik a kisházai leányegyház, ahol előkönyörgő tanító van és Tenkeszéplak fiókegyház. Kisházán az előkönyörgő most már igyekszik érdeemes munkát végezni, amire nagy szükség is van a románság közé ékelt 146 léleknek, míg a tenkeszéplaki fiókegyház minden földjétől megfosztva, siralmas helyzetben van. Egy gondnok-előkönyörgő vezeti a fiókegyház ügyeit, de a 90 főre tehető szegény munkáskolónia csak úgy tudná megtartani még ma élénken érzett hithűségét, ha legalább 3000 lei évi központi segéllyel lehetővé tétetnék ezeknek a baptizmus örvénye felé sodródó lelkeknek a megmentése.

Magyarremetei kör. Szathmáry István körlelkész anyagi fedezet hiányában nem tudván meglátogatni a körülbelül 10 tagot számláló hiveket és így nemleges jelentést küldött.

Nagyszalontai kör. A szórványokban, sajnos, nincs szervezett szórványmissziói munka. Pedig a hét szórványközségben lakó 373 lélek gondozása nagy értéket jelentenek egyetemes egyházunk részére.

Pankotai kör. Vezeti Kun Zoltán pankotai lelkész. Körébe tartozik: Világos fiókegyház 122 lélekkel és 12 falu szórványában élő 132 lélek. A fiókegyházban rendszeres és eredményes munka folyik, míg a szórványok látogatása anyagi erő hiányában nehezen teljesíthető.

Szentleányfalvai kör. Vezeti Nagy Dániel szentleányfalvai lelkész. Szórványai: Fakert, Ötvenes, Zimándköz, Zimándujfalu, Ujpanát. Lélekszám 66. Lelkész csak Zimándujfalut látogatta meg két izben, a többinek a meglátogatását erre az évre tervezi.

Tenkei kör. Körlelkész Kassay Béla tenkei lelkész. A körnek 22 szórványa volt eredetileg, ahol valamikor 186 lélek volt, ma azonban csak Bélfenyér, Kávásd és Tenkegörbedre szorítkozik az anyagi erők hiányában amugy is nehezen teljesíthető szórványmisszió. A nevezett három szórványban most már mindössze 53 lélek lakik aki reformátusnak vallja magát s e helyeken a liturgiális funkciókon kívül 2—3 izben istentiszteletet is tartott a lelkész, azonkívül vallásos iratokat osztogatott a hivek között. Óhajtandó, hogy a tenkei missziói kör legalább annyi missziói segélyben részesíttessék, hogy a nevezett szórvány évenként legalább 4—4 izben meglátogatható legyen.

Ezek után a következőkben van szerencsém összefoglaló jelentésemet a szórványmissziói munkáról megtenni:

Az egyes körlelkészek körzetük hivei között a lehetőségek szerint igyekeztek eredményes munkát végezni ám a már fentemlített akadályok miatt ez nem mindenütt sikerült. Élénk munkálkodás folyt az elmúlt év folyamán különösen az aradi, borosjenői, magyarcsékei és feketetőti körzetben ahol a körlelkészek intenzív és rendszeres munkálkodásáról számolnak be a jelentések. Az ágyai kör államsegélyes segédlelkészt kér s addig is a hozzá beosztott szintyei missziót Erdőhegyhez kéri csatolni az eredményesebb munkálkodás végett, viszont az erdőhegy—kisjenői körlelkész elvállalja a szintyei missziói kör gondozását 5000 lei missziói segély kiutalása mellett. A gyantai kör lelkésze a tenkeszéplaki hivek gondozhatása végett 2000 lei, a tenkei kör lelkésze a három szórvány ellátása céljából 2000 lei missziói segélyt kér kiutalni. *Kassay Béla* esperes.

Közgyűlésünk a nagyszalontai egyház.-m. missziói jelentését tudomásul veszi, a segélyre vonatkozó kérést, tekintettel arra, hogy közalapi pénztárunk anyagi ereje kimerült, ezidő szerint nem teljesítheti.

55. szám. A bánáti egyházmegye a krassófüzesi leányegyház presbytériumának és közgyűlésének 1930. április 6-án kelt határozata alapján 32—1930. sz. alatt a krassófüzesi leányegyháznak az anyaegyház jellegét és az ezzel járó önrendelkezési jogot megadja és határozatát megerősítés végett egyházkerületi közgyűlésünkhöz felterjeszti. Az egyházmegye határozata maga is megállapítja, hogy Krassófüzesnek és szórványainak lélekszáma hatóságilag igazolva nincs, a mellékelt iratokból az sem lünik ki, hogy a krassófüzesi anyaegyházhoz mely szórványok csatlakoznának, s az új anyaegyháznak volna-e temploma, lelkészi lakása vagy egyéb ingatlana és az egyház fenntartása céljából ugy a központban, mint a szórványokban lakó hivek micsoda terhet vállalnának magokra és az elvállalt járulékokat miként biztosítanák.

Egyházkerületi közgyűlésünk a krassófüzesi leányegyház anyásítása ügyében ezuttal véglegesen nem dönt, hanem utasítja az egyházmegyét, hogy

1. hitelesen állapítsa meg, hogy a létesítendő krassófüzesi anyaegyháznak mint missziói központnak volna-e temploma, lelkész lakása, vagy valamelyes ingatlana s mindezt telekkönyvi kivonattal igazolja, hogy a létesítendő új anyaegyház anyagi ereje megállapítható legyen.

2. Jelölje meg azokat a szórványokat, amelyek a krassófüzesi központhoz csatoltatnának, kiüntetvén pontosan, hogy az egyes szórványok központtól milyen távolságra vannak és hogyan közelíthetők meg.

3. Szerezzen be az egyházmegye hatóságilag igazolt kimutatást arról, hogy ugy Krassó-

füzesen, mint a szórványokban külön-külön mennyi a református családok és lelkek száma.

4. Hitelesen állapítsa meg, hogy a lelkészi állás fenntartásához a központban és a szórványokban lakó egyháztagek évenként mivel járulnának és a megajánlott évi járulékokat miként biztosítják.

Közgyűlésünk csak ezeknek az adatoknak birtokában foglalkozhatik érdemlegesen a bánáli egyházmegyének a krassófüzesi leányegyházra vonatkozó előterjesztésével, amennyiben a krassófüzesi leányegyház presbyteri jegyzőkönyvében említett jelenlegi segély nem tekinthető állandó segélynek.

56. szám. A bihari egyházmegye 9—1930. számú határozatával felterjeszti a tataros—dernai missziói körzetre vonatkozó jelentését, mellékelvén a körzet központjának és a hozzácsatolt szórványoknak lélekszámát, a szolgálatot teljesítő lelkész munkaprogramját. A missziói körzet szükségletét 12.000 leiben állapítja meg, amelyből az egyházmegye 5000 leit fedez, a hivek 12 véka búzát ajánlottak fel, a hiány pótlására 6000 lei közalapi segélyt kér, még pedig 1929 január 1-től, minthogy a lelkész már 1928 októbertől végzi a szolgálatokat.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bihari egyházmegye felterjesztését tárgyalás alá vevé,

1. tudomásul veszi a tataros—dernai misszió körzetben lakó református hivek lélekszámának kimutatását;

2. a bemutatott munkaprogramot, amely egy havi egyszeri kiszállást vesz tervbe, kielégítőnek nem tartja, hanem kiegészíteni rendelé azzal, hogy a szolgálatot teljesítő lelkész a kiszállások alkalmával, úgy Kövesegyházán a körzet központjában, mint a többi szórványokban a református családokat évenként legalább egyszer meglátogassa;

3. A hivek részéről felajánlott 12 véka búzát tekintettel arra, hogy a missziói körzet-

ben 263 lélek él, elégtelennek találja, miért is az egyházmegye hasson oda, hogy a körzetben lakó reformátusok nagyobb áldozatot hozzanak a lelki gondozás ellátására és ajánlataikról az egyházmegye szabályszerű kötelező nyilatkozatokat szerezzen be.

A misszió évi segélyezésére, tekintettel a közalapi pénztár helyzetére, ez idő szerint nagyobb összeg nem adható.

57. szám. A bihari egyházmegye 31—1930. sz. határozatával megkeresi egyházkerületünket, hogy a váradlessi lelkész részére a szórványok gondozása céljából missziói segélyt folyósítson.

Egyházkerületi közgyűlésünk a közalapi pénztár 1930. évi költségvetésében Váradless javára megállapított 3840 Lei segélyt folyósítja, tekintettel a közalapi pénztár helyzetére, nagyobb összeget nem állapíthat ezidőszerint, egyszersmind megbizsa az egyházmegyét, hogy vizsgálja meg, folyik-e a váradlessi misszióban olyan mélyreható eredményes lelkipásztori munka, amely a segély fölemelését indokoltá tenné?

58. szám. A nagykárolyi egyházmegye 12—1930. sz. határozatával felterjeszti a csomaközi lelkész missziói jelentését, amellyel kapcsolatban 40—1929. sz. határozatát akként módosítja, hogy a Csomaközhez csatolt szórványok közül a Nagykárolyhoz tartozó Klára majort kihagyja a Csomaközhez, mint központhoz csatolja Mezőpetri, Mezőterem, Dégenfeld tanya, Reszege, Fény, Csanáros szórványokat. S Csomaköz, mint missziói egyházat tovább is fenntartani javasolja és missziói segélyre ajánlja. A szórványoknak a központtól való távolságát kilométerekben nem jelöli meg. A távolság bejelentésére a missziói vezetőjét felhívja.

Az egyházkerületi közgyűlés előtt Csomaköz sorsáról határozná, felhívja a nagykárolyi egyházmegyét, hogy vizsgálja meg, vajjon

a Csomaközön és szórványáiban lakó református hivek lelki gondozását nem lehetne-e biztosítani akképen, hogy Csomaköz társegyházként Beréhez csatoltassék?

E megoldást indokoltá teszi az, hogy Csomaköz csekély lélekszáma miatt aligha kap a jövőben kongruát; lelkigondozását a berei lelkész minden nagyobb nehézség nélkül teljesítheti, miután Csomaköz és Bere teljesen összeépültek.

Csomaköz társegyházzá lételével anyaegyház jellegét megőrzi s a szenvedett agrár sérelem orvoslását, mint anyaegyház, remélheti.

Megoldás esetében a csomaközi lelkészi lakást elegendő lenne egy egyszerű bérháznak alakítani át, ami kevesebb költséggel járna.

59. szám. A nagykárolyi egyházmegye 18 – 1930. sz. határozatával felterjeszti a csomaközi egyház lelkészi lakásának renoválására vonatkozó költségvetést. A csatolt műszaki leírás és vázrajz alapján a csomaközi lelkészi lakás renoválását, illetve helyreállítását szükségesnek mondja ki, azt engedélyezi, jóváhagyja s az iratokat azzal terjeszti föl az egyházkerületi közgyűlés elé, hogy a költségek fedezéséről gondoskodni sziveskedjék s úgy a 30,000 Lei építési segély, mint a 30,000 Lei-es kölcsönt megadni méltóztassék. A csomaközi református egyház presbitériuma a lelkészlakás kijavítására, valamint a kölcsönre vonatkozó határozatait szabályszerűen névszerinti szavazással hozta meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk a csomaközi egyház lelkészi lakásának renoválására vonatkozó határozatokat, miután a kölcsön törlesztésének terve nincsen kidolgozva, nem hagyja jóvá, hanem az iratokat azzal adja vissza, hogy amennyiben az egyházmegye Csomaköz soráról az egyházkerületi elhatározása szerint határoz s a lakás bérházzá alakíttatnék át, ami kevesebb költséget igényelne, abban az esetben Csomaközt a Baldácsy-alapítványból leendő segélyezésre terjessze fel.

60. szám. A nagyszalontai egyházmegye 42—1930. sz. határozatával pártolólág terjeszti fel Borosjenő kérelmét, amelyben Borosjenő nagyszámu szórványainak gondozására utiköltség címen missziói segélyt kér.

Egyházkerületi közgyűlésünk Borosjenő kérelmét az 1931. évi közalapi költségvelés megállapítása során veszi elbirálás alá, a jelen évben fedezet hiányában, segélyben nem részesítheli.

61. szám. A nagyszalontai egyházmegye 11—1930. sz. alatt kéri, hogy a missziói jelentésekhez az egyházkerület nyomtatványokat készíttessen.

Közgyűlésünk a szükséges nyomtatványok elkészítésével a püspöki hivatalt bizza meg.

62. szám. Olvaslatott Püspök ur jelentése elemi iskoláink állapotáról 1929—30. tanév december 1-től július 15-ig.

Főtiszteletü és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Valamennyi elemi iskolánk zavartalanul folytatta működését. Miniszteri elsőfoku megintésben részesült Tamásvárálja. Sajnosan kell e'ismernünk a megintés indokolt voltát, azonban reméljük, hogy ezeket az okokat az ottani vezetőségnek az általunk adott tanácsok követésével sikerülni fog kiküszöbölni.

Iskoláink autorizációjának régen huzódó kérdése még most sincs elintézve. Két iskola autorizációs kérvényét intézték el kedvezően az év folyamán; automatikusan a végvári iskoláét és nagy utánjárással a nagybányaiét. Ez utóbbi különösen azért volt fontos, mert mint 1918 után alakult iskolának nyilvánossági joga nem volt. Most ezt is kifejezetten megkapta.

Az évváró vizsgálatokra vonatkozó intézkedéseket a 73.493—1930. sz. min. rendelet és az eddigi gyakorlat szerint aként feltük meg, hogy a tanítás 14-én (15 vasárnap) fejeződjék be s a vizsgálatok 18-án kezdődjenek. Minden egyes tanító az általa vezetett osztályokkal külön napon vizsgálázon s az év ünnepélyes bezárása

a pragmatika szerinti közvizsgálóval a helyi szokások szerint lőrténjék.

Uj tanterem felállításáért az 1929—216-b) sz. határozat értelmében hivatalunk közvelítésével folyamodtak: Avasujváros, Ágya, Diószeg, Székelyhid, Árpád, Szamosdob, Máramarossziget az előirt határidőben, Érkörtvélyes és Érköbölkut a határidőn tul. Értesülésünk szerint az avasujvárosi kérvény már a minisztériumban van, Ágya, Diószeg, Székelyhid pedig a temesvári igazgatóságnál várnak felterjesztésre. Ugyanott van jelenleg felterjesztésre készen a borossebesi iskola ügye, amelyet az 1929—226. sz. határozat alapján a temesvári lelkész ur utján sürgettünk meg.

Sajnos azonban, mindaz a munka és utánjárás, amit ezekbe a kérvényezésekbe fektettünk, meddőnek és eredménytelenek ígérkezik, mert eltekintve attól, hogy a hivatalos fórumokat ezek a kérvények nagy lassúsággal járják meg a Consiliul Permanentnél, a minisztérium tanácsadó szervénél iskolai ügyekben, minden jószándéku kezdeményezés megakad. Mutalót kaptunk ebből a szalonlai és patóházai kérvények elutasításával, azzal az indokolással, hogy a helyi kulturális szükségletek ki vannak elégítve a fennálló iskolákkal. Ez ellen az indokolás ellen a szalonlai iskola esetében előterjesztésünket már meg is tettük. (659. és 2897—1930.)

Egyházkerületi közgyűlésünk 1929—69-o. és 216-c. határozataival elrendelte, hogy a népiskolai pragmatika által előirt u. n. dékáni látogatásokról összefoglaló jelentés készítendő s ezek a jelentések térjenek ki arra, mennyiben felelnek meg a valóságnak az állami ellenőrző közegek megállapításai s mennyiben felelnek meg iskoláink a magyar szellem és a vallásos érzés ápolásának.

Ezekre vonatkozólag sajnos, három egyházmegye negatív választ adott, nevezetesen a nagybányai egyhm. arról számol be, hogy a dékáni látogatás intézménye haldoklóban van anyagi eszközök hiányában s abból a két körzetből, ahol megtörtént a látogatás, csak teljesen általános jelentés érkezett be. Bánáli egyházmegye vonatkozó jelentésében a dékáni látogatásokat nem is említi. Nagykárolyi egyházmegye pedig azt

jelenti, hogy a dékáni látogatás ott bevezelve nincsen. A többi egyházmegyei jelentései szerint a dékáni látogatások eredményei nagy általánosságban kielégítőek. Azonban ezek a jelentések sem fedik mindenben az egyházkerületi közgyűlés intencióit. Miután a kanonika vizitáció alkalmával szokásos iskolalátogatások összefoglaló jelentései még nem érkeztek be, további javaslatunkat erre a pontra vonatkozólag azok feldolgozása után a következő egyházkerületi közgyűlésen tehetjük csak meg.

A jövő iskolai évre leendő beiratkozás alkalmával meg fog szünni az az igazságtalan intézkedés, hogy az iskoláinkba iratkozó növendékek deklarációit 11 leies bélyeggel kell ellátni (5443—1929/B. 126.703—1929. min. rend.). Azonban mostanáig semmi választ nem kaptunk azon fölterjesztésünkre, melyben a névelmezési kérdések végleges kikapcsolására alkalmas javaslatot tettünk a miniszternek.

Nagyvárad, 1930 június 26.

Kiváló tisztelettel:

Sulyok István s. k.

püspök.

a) Egyházkerületi közgyűlésünk Püspök ur jelentését elemi iskoláink állapotáról tudomásul veszi.

b) Felterjesztést intéz a minisztériumhoz, hogy új iskolai termek megnyitására való folyamodásainkat, melyeket a Consiliul Permanent jogi és lénybeli tévedéseket tartalmazó véleménye alapján utasított el, vegye revízió alá; továbbá, hogy ilyen tévedések a jövőben elkerülhetők legyenek, biztosítsa intézményesen magának a Consiliul Permanentnek kebelében a kisebbségi iskolai ügyeknek állandó képviselőjét.

c) Tudomásul veszi az egyházmegyei látogatásokra vonatkozó javaslat elhalasztását. Azonban már most leszögezi, hogy a dékáni látogatások fentartásához ragaszkodik.

d) Ujabb fellerjesztést intéz a miniszterhez a névelmezési kérdések méltányos és félremagyarázásokat kizáró rendezése végett.

63. szám. Olvasztatott Püspök ur jelentése középiskoláink állapotáról:

Főtiszteletü és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Középiskoláinkban erre az évre nem sikerült a nyilvánossági jogot megszerezni, sem pedig a szalmári gimnázium liceális jellegét visszaszerezni. Az elutasító végzést ugyan csak a nagyváradai leánygimnázium kapta meg, azonban a többi iskolákra vonatkozó értesüléseink sem megnyugtatók. Érthetetlen ez a merev elzárkózás jogos igényeink teljesítése előtt, holott iskoláink működésével az állami ellenőrző közegek is meg vannak elégedve s magunk is látogatásaink alkalmával meggyőződünk róla, hogy ezek az iskolák hivatásuk magaslatán állanak. Egyszerű kérvényezésekkel ezekben az ügyekben nem sok eredményre lehet kilátásunk s számolnunk kell annak szükségességével, hogy a legközelebbi alkalommal ezeket a kérvényeket együttesen egyházkerületi küldöttség útján adjuk át illetékes helyen.

Középiskoláink számára ez idén is sikerült biztosítani azokat a vizsgakedvezményeket, melyeket a múlt évben élveztek, azonban ezekért az 1930—31. tanévre újból kell folyamodnunk.

A nagyváradai leánygimnáziumot személyesen, tanügyi előadónk kíséretében, március 17. és 18-án látogattam meg, a szalmári középiskolákat tanügyi előadónk ugyanaz hó 24. és 25-én. A lapasztaltakat jegyzőkönyvbe foglaltattam, amelyeknek megállapításai általában kedvezők.

Nagyvárad, 1930 június 26.

Kiváló tisztelettel:

Sulyok István s. k.
püspök.

a) Egyházkerületi közgyűlésünk Püspök ur jelentését középiskoláink állapotáról tudomásul veszi.

b) Felhatalmazza az elnökséget, hogy ha időszerűnek és célszerűnek látja, küldöttségileg igyekezzék kieszközölni középiskoláink nyilvánossági jogát és a szatmári gimnázium liceális jellegét.

c) Utasítja az összes középiskolákat, hogy az év eleji adminisztrációs állami ellenőrző látogatás befejezése után azonnal folyomadjanak a püspöki hivatal útján az eddigi vizsgai kedvezmények elnyeréséért.

64. szám. Olvaslatolt Püspök ur jelentése internátusaink állapotáról.

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Internátusaink közül a nagyváradai leánygimnázium internátusát és a szatmári fiugimnáziumét látogattam, illetve látogattam meg ugyanakkor, mikor az illető iskolákat. A nagyváradai leánygimnáziumban az örvendetes fejlődés bizonyos kibővitéseket tesz szükségessé, nevezetesen a növendékek létszámának megfelelő régi fürdőszoba újból való felszerelését. Ezekre vonatkozó megoldási tervek azonban csak a szünidő folyamán kerülnek az internátus vezetősége részéről érdemleges megfárgyalás alá. A szatmári internátus némely hiányosságainak kiküszöbölésére személyesen adtam a vezetőségnek utasítást.

A nagyszalontai internátust a püspöki látogatás alkalmával személyesen megtekintettem s ott a legszebb rendet és tisztaságot tapasztaltam. Az igazgató jelentése szerint az internátus működésére nagy mértékben zavarólag hatott az a körülmény, hogy a nagyszalontai református egyház nem bocsátotta tovább rendelkezésükre azon helyiséget, amelyben internátusuk idáig ingyen lakást kapott. Szerencsére néhai jó emlékü Veress Károly építőmester az egyháznak csupán az internátus céljaira egy házat adományozott, mely kellő átalakítással megfelelő lett. Az alakítást 127,257.70 Lei költséggel megtették és most ebben az épületben az Internátus jól el van helyezve, azonban ezen jelentékeny

kiadásuk nagy tőkét vont el, melynek kamatját eddig a kiadásokra fordítottuk. Sajnálatra méltó körülmény az is, hogy növendékeik száma erre az évre nagyon le-
apadt, mert míg eddig 16—18-an voltak, addig most csak kilencen jelentkeztek, akikre fűtés, világítás és a szolgáló személyzet körülbelül csak annyiba kerül, mint eddig. Ezek folytán internátusuk fenntartása sok nehézséggel jár, s valószínűleg a jövőben is azzal fog járni. (5312—1929.)

Oradea—Nagyvárad, 1930 június 26.

Kiváló tisztelettel

Sulyok István s. k.,
püspök.

Egyházkerületi közgyűlésünk Püspök ur-
nak az internátusokra vonatkozó jelentését
tudomásul veszi.

65. szám. Olvastatott a Közoktatás és Vallásügyi
Minisztérium 165,865—1929. számú rendelete amelyben
jóváhagyja, hogy a püspökség vallásos jellegű iskolai
ünnepélyeket rendeljen el, azzal a föltétellel, hogy ezek
a miniszternek előzetesen bejelentendők. (1929—229.
sz. hat. 5397—1929.)

Tudomásul szolgál.

66. szám. Olvastatott a Közoktatás és Vallásügyi
miniszter A-9193—1930. sz. leirata középiskolai hit-
oktatók autorizációja tárgyában.

1929—232. sz. egyházker. közgy. határozat alapján,
3859—1929. sz. alatt felterjesztést intéztünk a minisz-
tériumhoz, hogy a középiskolai hitoktatók kinevezésénél,
amely a középiskolai rendtartás szerint a miniszter joga,
biztosítsa intézményesen az egyházi főhatóságok befo-
lyását. A miniszter válasza szerint a kérdés új rende-
zésénél kérésünket figyelembe fogja venni. (1722—1930.)

Tudomásul szolgál.

67. szám. Olvastatott a Közoktatás és Vallásügyi miniszter újabb B-167,705—1929. sz. rendelete tanítók inkadrálása tárgyában. (2805—1930.)

2613—1929. sz. felterjesztésünkre a miniszter azt a könnyítést engedélyezte a tanítók végleges (titular definitiv) jellegének elismerésére vonatkozólag, hogy akiket 1924-ben és 1925-ben neveztek ki, véglegeseknek tekintti, a kinevezésük alkalmával nők 20, férfiak 21. évüket betöltötték. Az ilyenek tehát föl vannak mentve a véglegesítési vizsga alól. Ezek után egyházkerületünkben 10 végleges vizsgára kötelezett tanító marad.

Kapcsolatban ezen miniszteri rendelettel, terjesztjük elő a bihari e. m. i közgyűlés 1930—17. sz. határozatát, melyben pártolólágg terjeszti elő a miniszteri rendeletek alapján véglegesítési vizsgára kötelezett tanítók memorandumát ezen reájuk nézve sérelmes rendeletek visszavonására.

Ugyancsak itt kell bejelentenünk, hogy a miniszter azokat a tanítókat, akiknek működésében két évnél hosszabb megszakítás van, csak helyetteseknek (supplitor) ismeri el és számukra csak ideiglenes autorizációt ad ki.

a) Egyházkerületi közgyűlésünk elrendeli, hogy az 1929—230. sz. határozat negyedik bekezdése a következőképpen változtatandó meg:

Végleges rendesnek (titular definitiv) választható és válaszlandó meg az a tanító, akiknek 1926 szept. 1-én már volt 3 tényleges, iskolai katedrán diplomával eltöltött szolgálata, vagy aki 1924-ben vagy 1925-ben már diplomával ki volt nevezve és a törvényes kort ebben az időpontban már betöltötte (nők 20, férfiak 21. évet) vagy letette az előirt véglegesítési vizsgát.

Elrendeli további intézkedésig a 7-ik bekezdés kiegészítéséül, hogy az a tanító is, akinek 2 évnél hosszabb szolgálati megszakítása van, csak helyettesnek választható meg.

b) Elrendeli, hogy a tanítók inkadrálásában fentiek alapján szükségessé vált változ-

latások a tanítók nyilvántartásában vezettesse-
nek keresztül.

c) A bihari e. m. 1930 -17. sz. fölter-
jesztése fölött kénytelen napirendre térni, mert
az erre vonatkozó orvoslási lehetőségeket már
mind kimerítettük.

68. szám. Olvasatott a Közoktatás és Vallásügyi
miniszter 55,278—1930. sz. rendelete a tanszemélyzet
román nyelvi vizsgája tárgyában. Az utolsó két román
nyelvi vizsgálati terminust a miniszter f. évi ápr. 23—26.
és augusztus 20—26. időre tűzte ki, egyben vizsgálati
díj fejében a tanárookra 300 Leit, a tanítókra 200 Leit
rót ki. Ez ellen a taxa ellen ugyan felterjesztéssel él-
tünk, de eredménytelenül, mert a miniszter költségvetési
fedezet híján a taxákhoz ragaszkodott. Erre a vizs-
gára 55 tanár és tanító van még kötelezve.

Azoknak a tanítóknak a helyzetére vonatkozólag,
akik ezeken a vizsgálatokon sem tudnak megfelelni,
most még nem tudunk biztosat mondani. Igyekezni fo-
gunk a minisztertől méltányos elbánást kieszközölni
azokkal szemben, akik saját hibájukon kívül nem tud-
tak megfelelni a követelményeknek. (1936—1930.)

Tudomásul szolgál.

Egyházkerületi közgyűlésünk felhívja a
fenntartókat, hogy a román vizsgára utazó
tanszemélyzetnek a vizsgával felmerült költsé-
geit kellőleg okmányolt elszámolás alapján
részben vagy egészben térítsék meg.

69. szám. Olvasatott tankönyvkiadó bizottságunk
jegyzőkönyve márc. 21-én és 28-án tartott üléséről. In-
tézkedett a még hiányzó III. és V. osztályos, már meg-
bírált tankönyvek approbálásra való felterjesztéséről.
Intézkedett a már approbált tankönyvek kinyomtatásáról,
s ebből a célból különböző régiebb és újabb ajánlatok
összehasonlítása után Béres Károly céggel a bemutatott
szerződést kötötte. A nyomtatás már folyamatban van,
s a II—IV—VI—VII. osztályos kézikönyvek forgalomba-
hozatala biztosítva van.

Számításaink alapján az 1928—60. sz. alatt hozzávetőlegesen megállapított 15, 18 és 20 Leies árak nem lesznek megtarthatók, mert részben a könyvek terjedelme valamivel nagyobb lesz, mint az előzetes számításokban előirányzott terjedelem, másrészt előreláthatólag a VI. és VII. osztályos kézikönyvek számadása kisebb forgalom következtében deficittel zárul, amelyet a kontemplált árak mérsékelt fölemelésével kell ellensúlyozni. Számításaink szerint a könyvek árát ivenként kb. 6'64 Leiba fog kelleni megszabni. Hogy a nyomtatással és kiadással felmerülő költségeket fedezhessük, tankönyvkiadó bizottság a 1929—219-b. határozat értelmében a Nyugdíjintézetől 150,000 Lei kölcsönt kért.

A Nyugdíjintézet Végrehajtó Bizottsága a kért kölcsönt megszavazta azzal, hogy a kölcsönről az adólevelet az egyházkerület Elnöksége állítsa ki.

Béres Károly bizományi raktárában megejtett raktárvizsgálat szerint az 1930 június 19-én esedékes egyházkerületi járulék összege 7756 Leit tesz ki.

Egyházkerületi közgyűlésünk a Tankönyvkiadó Bizottság jelentését tudomásul véve, elrendeli, hogy

a) a Tankönyvkiadó Bizottság a II., IV., VI., VII. osztályos tankönyvek árát pontos számadások alapján akként állapítsa meg, hogy abból az egyházkerületi járulékok a kölcsönvett tőke törlesztése és kamatja és az egyéb kiadással járó terhek biztosítva legyenek, azonban az árak semmi esetre sem emelkedjenek az eddig forgalomba volt kézikönyvek nivója fölé.

b) A Béres Károllyal a kézikönyvek ki nyomtatására kötött szerződést jóváhagyja.

c) A Nyugdíjintézet Végrehajtó Bizottságának a kölcsönre vonatkozó határozatát tudomásul veszi és engedélyezi, hogy az Egyházkerület Elnöksége a felvett kölcsönről az adólevelet a Nyugdíj és Özvegy-Árva Gyámintézet részére kiállítsa.

d) Felszólítja Béres Károly egyházkerületi

bizományost 7756 Lei egyházkerületi járulék haladéktalan befizetésére.

70. szám. Olvastatott a Tankönyvkiadó Bizottság jelentése hangjegyes énekeskönyvek kiadására vonatkozólag.

Az egyházkerületi közgyűlés 1929—80. számú határozata alapján a hangjegyes énekeskönyvek kiadására vonatkozó tárgyalásokat lefolytattuk.

Ajánlatokat kértünk a debreceni Méliusz-nyomdától, Béres Károly és a Mercur-nyomda helybeli cégektől s a kolozsvári Minervától, a kötésre nézve egyik helybeli könyvkötő cégtől.

A debreceni Méliusz-nyomdával folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre, amennyiben a ránk nézve egyedül előnyös megoldásra, a matricák átengedésére a cég nem volt hajlandó, sem pedig az u. n. krudák, kötetlen példányok szállítására, amely mellett az énekeskönyveket jutányos árban hozhattuk volna forgalomba. Ezenkívül a tekintetbe vehető zsoldárkiadás betűi igen aprók.

Béres Károly ajánlatát a bizottság nem vehette figyelembe, mert ez az ajánlat 50,000 drb példány ki nyomtatására szólt s a cég 200.000 Lei kölcsönt kért, a nyomdai munkák megkezdésekor ill. azok folyamán.

A másik két cég ajánlatát a következő összehasonlításban tüntetjük fel:

Nyomtatás 10,000 ivenkint, azonos papíron és formában:

Minerva: 7900 Lei.	Mercur: 7750 Lei.
Fizetendő $\frac{1}{3}$ szállításkor	Fizetendő $\frac{1}{3}$ szállításkor
$\frac{1}{3}$ 30 napra	$\frac{1}{3}$ 90 napra
$\frac{1}{3}$ 90 napra	$\frac{1}{3}$ 180 napra

Kötés egész vászon fekete nyomással arany saroknyomással és kehellyel, piros metszéssel

Minerva: 29 Lei.	Pernyész: 22 Lei.
Fizetendő úgy mint a nyomás.	Fizetendő szállításkor.

Ezenkívül a Mercur cég oldalanként 19 Leiért vállalja a matricák elkészítését és ivenkint 180 Lei költség-

lőbblettel vállalja 500 drb-nak biblianyomó papíron való kinyomatását. A könyvkötő cég pedig minden 4000 példány bekötése után 200 példány díjtalan kötését, azonos módon.

Ezen összehasonlítás alapján ajánljuk, hogy az egyházkerületi közgyűlés fogadja el a nyomásra nézve a Mercur, a kötésre nézve a Pernyész cég ajánlatát s a szerződések megkötésére az elnökségét hatalmazza fel.

Az ajánlatok alapján, számításba véve az összes költségeket, a 10,000 pld. bekerülési ára 562,000 Lei.

Be kellett venni ebbe a kimutatásba 10,000 Lei korrektori díjat, még pedig 40 iv szövegkorrekturája á 125 Lei és 1000 kottasor korrekturája á 5 Lei, ami a legszerényebbre szabott díjazás. Szóbeli tárgyalások alapján ugyan a vállalkozó cég hajlandónak mutatkozott ezen korrektori díjak fedezetére, azonban ajánlatába nem vette be s így kétséges, hogy a szerződés kötésnél mennyiben fog sikerülni ezt a kijelentést érvényesíteni. A beraktározásra fel kellett venni 10,000 Leit, mert az értékes és nagylömegű nyomtatvány elhelyezésére az iratlerjesztésnek alkalmas szekrénye nincs. Szükségesnek látszott a matricázás is, mert ez, egy rövid időn belül aktuálissá válható újabb kiadásnál a költségeket lényegesen csökkenti.

Ezen bekerülési árból azonban nem lesz szükséges az egész összeget kölcsön venni, miután csak annyi példányt fogunk beköltetni, amennyi a forgalom ellátására szükséges. Biztonság kedvéért azonban 500,000 Lei kölcsön felvételére kérünk felhatalmazást, mert meglőrténhetik, hogy a forgalom túl fogja haladni számításainkat s a kötésbe az előirányozottnál nagyobb összeget kell befektetni. A Nyugdíj Végrehajtó Bizottság ezt a kölcsönt az egyházkerületi közgyűlés jóváhagyásától föltételezetten már engedélyezte is azzal, hogy a kölcsönről az EK. elnöksége adóslevelet állítson ki.

A forgalom nagyságát akként próbáltuk megállapítani, hogy a hangjegy nélküli zsolnárokból 1925 végétől 1929 végéig elfogyott 16,000 drb, előzőleg pedig a Magyarországból hozatott 25,000 példány az 5 évi szükségletet nem fedezte teljesen, azaz 9 év alatt 41,000 drb. énekeskönyv fogyott el, ami évente 4500 fogyás-

nak felel meg. Tekintettel arra, hogy megállapításunk szerint jelenleg még raktáron van 2742 drb kisbetűs énekeskönyv, ezek leszámítása után a forgalomba kerülő kottás énekeskönyvek évi forgalmát egész nyugodtan becsülhetjük évi 3500 darabra. Biztonság kedvéért azonban az évi forgalmat csak 2000, illetve 2500 darabra állítottuk be. Tájékoztatás végett a Tankönyvkiadó Bizottság bekérte a lelkész uraktól annak kimutatását, hogy egyházközségükben kb. hány példány volna azonnal elhelyezhető, ehez képest a kölcsönből fedezendő költségekről háromféle kimutatást állítottunk össze, mégpedig 2000—2500 és a lelkész uraktól jelentett kb. 3000 drb azonnal bekötendő példánnyal.

Ugyanezen az alapon állítottuk össze háromféleképen az egész 10,000 példányos kiadás elfogytaig várható forgalmat. A mellékelt kimutatások magyarázatául megjegyezzük, hogy 2000 drb fogyásnál 110 Leire, 2500 drb fogyásnál 105 Leire, a lelkész urak jelentése szerinti 3000 példány kezdő és azontul évente 2250 példány fogyásnál 100 Leire állítottuk be. Ez az ár azonban emelkedést szenvedhet, ha a könyv 40 ivnél nagyobb lesz, mert minden többlet iv kb. 2·50-nel emeli a könyv árát.

Az előirányzat szerint felvettünk a mindenkori tartozások után 16% utólagos kamatot, amit tekintet nélkül az évközben várható törlesztésekre, mindig az illető év végéig felszámoltunk. Felvettünk a kerületnek fizetendő 20% részesedést, 10% jutalékot a viszonteladók-nak, amelynek terhére esnek a felmerülő portó és csomagolási költségek s darabonként 1·50-t a kezeléssel megbízott tisztviselő díjazására, tekintettel arra, hogy az énekeskönyvek kezelése és expedíciója túlhaladja a szolgálati pragmatika 34. §. g) pontjában előrelátott iratterjesztési teendőket. Kamatoknak és törlesztő részleteknek a nyugdíjintézettel való elszámolását december 31-el kontempláltuk, tekintettel arra, hogy bizományba adott könyveknél azok árának befolytára várni kell. Természetesen az év közben befolyó pénzkészletek gyümölcsöző elhelyezéséről s azoknak havonta a törlesztésre való felhasználásáról a kezelő tisztviselő a Püspök ur utasítása szerint gondoskodni köteles lesz. Ugyancsak

az ő utasítása szerint lennének kifizetendők az egyházkerületi járulék és a kezelési illeték a folyó bevételekből.

A kimutatásban egyáltalában nem szerepel az 500 drb luxus példány s ezekkel számításaink csak kedvezőbb alakulhatnak, mert azok forgalmáról előzetesen tájékozódni az erre vonatkozó adatok nélkül nem volt lehetséges.

a) Egyházkerületi közgyűlésünk felhatalmazza az elnökséget a nagybetűs hangjegyes énekeskönyv 10,000 példányban leendő kinyomatására, a vonatkozó szerződés megkötésére a helybeli Mercur, ill. Pernyész cégekkel, továbbá a szükséges forgótőke kölcsönvételére.

b) az Elnökséget felhatalmazza, hogy a Nyugdíj, Özvegy-Árva Gyámintézet pénztárából felveendő 500,000 Lei kölcsönről az adóslevelet kiállítsa.

71. szám. Az 1926 - 180. közgyűlési határozattal alakított elemi iskolai tankönyv előkészítő bizottságot, amely különben sem működött,

egyházkerületi közgyűlésünk megszünteti és hatáskörét a tankönyvkiadó-bizottságra ruházza.

72. szám. A vallástani kézikönyveket bíráló bizottság elfogadta kellő átdolgozások után a III. oszt. számára Czina Sándor tanító, Oszövetségi történetek, vallástani kézikönyv az elemi iskolák III. oszt. számára és Szendrei Dénes segédlelkész Újszövetség (Jézus tanításai és csodatételei) vallástani kézikönyv az elemi iskolák V. oszt. számára, című pályamunkákat.

a) Egyházkerületi közgyűlésünk az egyházkerület iskolái számára nevezett tankönyveket approbálja.

b) A vallástani kézikönyveket bíráló bizottságot, miután megbízatását teljesítette, megszünteti, s tagjai számára az előirányzatban biztosított és a könyvek elfogadásakor esedékes tiszteletdíj kiutalását elrendeli, még pedig

akképen, hogy az egyházker. pénztár a II., IV., VI., VII. oszt. kézikönyvek után esedékes előirányzat szerinti összeget azonnal fizesse ki, míg az esetleges áremelés és a III., V. osztályos kézikönyvek után esedékes díjat akkor, mikor ez utóbbiak forgalomba hozatala biztosítva lesz.

73. szám. Segélyosztó-Bizottságunk február hó 20 án és június 24-én tartott üléseiben gondoskodott az államsegélyek III. részletének szétosztásáról és a tanítók egyházker. segélyezéséről, továbbá több kisebb alkalmi segélyezésről, s bemutatja a működéséről szóló jegyzőkönyveket.

a) Egyházkerületi közgyűlésünk a Segélyosztó-Bizottság intézkedéseit jóváhagyólag tudomásul veszi.

b) A Segélyosztó-Bizottság megbízását 1932 dec. 31-ig meghosszabbítja, a bizottságot Kassay Béla esperessel kiegészíti, Domokos László tagságának épségben tartásával, arra az esetre, ha viszonyai a bizottság munkájában való részvételt lehetővé teszik.

74. szám. Segélyosztó-Bizottságunk f. hó 24-iki ülésében foglalkozott az egyházmegyei közgyűlésektől felterjesztett segélykérvényekkel, s azokra nézve javaslatot tesz.

a) Borosjenői egyház egyszersmindenkorra 10.000 Lei segélyt kér, a múltból őt terhelő adósságok rendezésére. (Nagyszalonta, 1930—42, 2642—1930.)

Egyházkerületi közgyűlésünk a segély kérést fedezet híján elutasítja.

b) Csávosi egyház 2894 Lei költségvetési deficitjének fedezésére segélyt kér. (Bánát 1950—25 ; 2291—1930.)

Egyházkerületi közgyűlésünk a kérést fedezet híján elutasítja.

c) Pécskai fiókegyház 2694 Lei költségvetési deficijének fedezésére segélyt kér. (Bánát 1930—10; 2294—1930.)

Egyházkerületi közgyűlésünk a kérést fedezet híjján elutasítja.

d) Valkányi egyház 6000 Lei állandó évi iskola-fenntartási segélyt kér. (Bánát 1930—11; 2293—1930.)

Egyházkerületi közgyűlésünk az 1930—31. tanévre 6000 Lei iskolafenntartási segélyt szavaz meg, negyedévi utólagos részletekben, a kulturtaxa-alap terhére, azzal a kötelezettséggel, hogy a tanító fizetését évi 12.000 Lei összegben szolgáltatja ki.

e) Kisnyégerfalvai leányegyház 12.000 Lei iskola-fenntartási segélyt kér. (Nagyszalonta 1930—27; 2637—1930.)

Egyházkerületi közgyűlésünk az 1929—30-ra megszavazott 10.000 Lei segélyt az 1930—31. tanévre is megszavazza, kulturtaxa-alap terhére, negyedévi utólagos részletekben.

f) Kaplonyi egyház 45.000 Lei segélyt kér iskola-helyiség kibővítésére. (Nagykároly 1930—26; 2799—1930.)

Egyházkerületi közgyűlésünk a tervet olyan méretű egyszerűsítések után hagyja jóvá, hogy az összköltség ne emelkedjék 30.000 Leien túl.

Ennek a fedezésére megszavaz 20.000 Lei építési segélyt, ill. jóváhagyja a segélyosztó-bizottság erre vonatkozó 1929 nov. 26-g. számú határozatát, a többit az egyházközség saját erejéből tartozik fedezni.

Az elnökséget felhatalmazza a fenti segélyösszeg folyósítására kulturtaxa-alap terhére az építkezés előrehaladásához képest.

g) Bánáti egyházmegye közgy. 1930—20. sz. alatt egyházker. közgy. 1929—208. felhívására érdemleges javaslatot tesz a boksánybányai fiókegyházban a rendszeres vallásitanítás kérdésének megoldására.

Egyházkerületi közgyűlésünk az 1930—31. tanévre, erre a célra 2000 Lei segélyt szavaz meg a kulturtaxa-alap terhére, $\frac{1}{2}$ évi utólagos részletekben, melynek fejében Keresztes József resicai lelkész köteles legalább is a szorgalmi időben minden héten egyszer 2 órában az az ottani ref. magyar gyermekeket rendszeres vallástani és énekoktatásban részesíteni. Visszaadja a felterjesztést az egyházmegyének azzal, hogy ennek a célnak eléréséhez a fiókegyház is arányos összeggel járuljon hozzá, s erre vonatkozólag a legközelebbi ker. gyűlésen jelentést terjesszen elő.

h) Nagyszalontai egyházmegye 1930—9. sz. alatt a gyoroki egyház számára 25.000 Lei segélyt kér tanítói fizetés kiszolgáltatása céljából.

Egyházkerületi közgyűlésünk a gyoroki egyháznak 1930—31. tanévre tanítói fizetés kiszolgáltatása céljából 18.000 Lei segélyt szavaz meg, $\frac{1}{4}$ évi utólagos részletekben a kulturtaxa-alap terhére. Megállapítja az egyházker. közgyűlés, hogy a lelkész a tanítást önként vállalta egyháza érdekében, s így őt ezen munka alól fel sem szabadíthatja, ez az ügy jelen állásában az egyház belügye lévén.

75. szám. A vallástani pótképesítő bizottság bejelenti, hogy Bilkay Gizella 1929 június hó 21-én, Fazekas Margit, Sarkadi Ilona, Losonczy Irén, Szikszai Erzsébet, Tóth Anna, Zagyva Gizella 1930 május 31-én a bizottság előtt sikeresen letették a vallástani pótképesítő vizsgálatot. (2709—1930.)

Tudomásul szolgál.

76. szám. Iskoláink személyzetéből az utolsó egyházkerületi közgyűlés óta elhunytak Szabados Ede szatmári gimnáziumi tanár, Lengyel József kisperegi és Balogh József érsemjéni tanító.

Egyházkerületi közgyűlésünk mély sajnálkozással veszi tudomásul a tanügyet ért ezen veszteséget.

77. szám. Az erdélyi egyházker. kántorképesítő tanfolyam létesítését határozta el, s azzal a kérdéssel fordult egyházkerületünkhöz, hogy szükségesnek tartja-e ezen a tanfolyamon kerületünkbeli jelöltek részvételét, s ha igen, szükségesnek látja annak megállapítását, hogy a két kerület milyen arányban vegyen részt ezen tanfolyam szervezési költségeiben.

Egyházkerületi közgyűlésünk az espereknek azzal adja ki az erdélyi egyházker. javaslatát, hogy a tanfolyam szükségességéről az őszi egyházmegyei közgyűlések indokolt véleményét kérjék ki és terjesszék fel úgy, hogy azok alapján legközelebbi egyházker. közgyűlés a részvételre nézve dönthessen.

78. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk 1929—219-e. határozata alapján megállapította a püspöki hivatal, hogy egyházkerületünk területén 237 első és 185 második osztályos középiskolai ref. növendék van a különböző jellegű iskolákban, s ezek kivétel nélkül a Farkas-féle kézikönyvet használják. Megjegyezzük, hogy ezeket a kézikönyveket 1923-ban 5000—5000 példányban nyomatta ki a pályázati hirdetés alapján Béres Károly bizományos. Az egyházkerület erkölcsi garanciát vállalt ezen könyvek általános használatba vételére nézve. Ismételt jelentések alapján meggyőződünk róla, hogy egyházkerületünk területén a középiskolai növendékek kivétel nélkül és állandóan használják ezt a tan-könyvet, azonban csekély számuk miatt a fogyás 7 tanév alatt csak kb. 1500 példány volt. Bár a vonatkozó szerződés szerint az egyházkerületnek a bizományossal szemben semmiféle anyagi kötelezettsége nincs, a fenn-

tiük szerint pedig erkölcsi garanciájának eleget tett, hogy könnyítsen a bizományosnak a könyvek el nem adhatóságából származó terheire, megfontolás tárgyává volna teendő, nem lehetne-e ezeket az iratterjesztés keretében valamilyen módon értékesíteni.

Egyházkerületi közgyűlésünk, mielőtt a Farkas-féle kézikönyvek ügyét a Béres-céggel végleg rendezné, az iratterjesztési bizottság véleményét kéri ki arra nézve, hogy ezek a könyvek az iratterjesztés keretében milyen formában volnának értékesíthetők.

79. szám. 1925-ben a bakkalaureátusi törvény ellen felekezeti lépések történtek s ezek között szerepelt a Curtea de Casație-hez 1925 május 4-én intézett panasz, amelyben ezen törvény alkotmányellenes voltának kimondását kértük. (1925—26. szám.) A Curtea de Casație az ügy tárgyalását 1930 június 5-ére tűzte ki. Az egyházkerületi ügyész ur véleménye erre nézve az volt, hogy a panasz időközben tárgytalan lett azáltal, hogy az 1928-as középiskolai törvény ezeket az intézkedéseket átvette s ezzel az alkotmányellenesség érve megszűnt. Továbbá miután a középiskolai törvényt újból meg nem támadtuk, az előző immár érvényben nem lévő törvény meglátadása céltalan akcióvá sülyedt le. Ezek alapján az ügy tovább vitelét elejtettük s a kiüzött tárgyaláson meg sem jelentünk. (2416—1930.)

Egyházkerületi közgyűlésünk az ügy ilyen lezárását tudomásul veszi.

80. szám. Egyházkerületünk tanítói mozgalmat indítottak arra nézve, hogy a felekezeti iskolai tanszemélyzet vétessék fel az állami nyugdíjintézetbe. Nagyváradon március 12-én tartott értekezletükből azzal a kérelemmel fordultak az egyházkerületi közgyűléshez, hogy ezen ügyet vegye támogatólag kezébe. Hasonló kérelemmel fordulnak az egyházkerületi közgyűléshez az egyházmegyei közgyűlések is, a nagybányai kivételével, ahol tavaszi közgyűlés nem is volt. A mozgalom országos jellegét bizonyítja az, hogy ebben az ügyben az összes

erdély részi felekezeti tanítók kongresszusát tervezik folyó év július hó 2-án Kolozsvárott. (2993 – 1930.)

Egyházkerületi közgyűlésünk megbizsa az elnökséget a kérdés állandó nyilvántartásával, hogy alkalmas időpontban akár a saját iniciatívájából, akár az egyházmegyék megkérdezése után az egyházker. közgyűlésnek a tanítói nyugdíjkérdés rendezése végett pozitív javaslatot terjesszen elő.

81. szám. A bihari egyházm. közgyűlése 1930—16—4. szám alatt javaslatot tesz tanítói nagyhét rendezésére.

Egyházkerületi közgyűlésünk ezen javalat fölött sajnálattal napirendre tér, mert a jelenlegi viszonyok mellett a tanítói nagyhétre kellő számu szakelőadóról gondoskodni nem tud, az egyházközségeket pedig a fuvarköltségekkel megterhelni nem látja időszerűnek.

82. szám. A bihari egyházm. közgyűlése 1930—16—3. szám alatt javaslatot tesz ifjusági és tanítói könyvtár létesítésére.

Egyházkerületi közgyűlésünk a javaslatot a Bihari egyházmegyei közgyűlésének azzal adja vissza, hogy jelölje meg pontosan, hogyan és milyen anyagi eszközök igénybevételel kívánja megszervezni ezeket a könyvtárakat.

83. szám. Bihari egyházmegye közgyűlése 1930—18. szám alatt javaslatot tesz arra, hogy az iskolai mulasztásokra vonatkozó rendtartási intézkedések módosítását kérelmezzük a minisztériumtól.

Egyházkerületi közgyűlésünk felterjesztést intéz a minisztériumhoz az elemi isk. rendtartás 67-ik és a M. O. T. rendtartás 64-ik fejezetének megváltoztatása ill. olyatén értelmezése végett, hogy a nyilvánossági joggal bíró fel. iskolák iskolaszékei (comitetele școlare)

ugyanugy jár hassanak el az igazolatlan óramulasztások kezelésében, mint a községi iskolaszékek s a büntetéseket saját iskolájuk javára szedhessék be.

84. szám. A nagyszalontai egyházm. közgyűlése 1930—9. d) sz. alatt javaslatot tesz arra, hogy 1931 január 1-től kezdve azon egyházközségekben, amelyek a tanítói fizetéseknek az egyházkerületi minimumra való felemelésétől tehetős voltak mellett is elzárkóznak, tanítói segélyek adhatók ne legyenek. Ebből a célból szigorú eljárással megállapítandó, hogy melyek azok az egyházak, amelyek minden erejük latbavetésével sem képesek az egyházkerületi minimum biztosítására.

Egyházkerületi közgyűlésünk megújítja 1929—71. sz. határozatának második bekezdését azzal, hogy az esperes urak, ahol ez nem történt meg, bizottsági úton állapítsák meg azon egyházközségeket, amelyek az egyházkerületi minimumot szolgáltató képességük teljes kihasználásával sem képesek megadni. Ezen egyházközségek jegyzékét terjesszék jóváhagyás végett az egyházmegyei őszi közgyűlések elé s onnan az egyházker. közgyűlésre. A Segélyosztó bizottságot egyházker. közgyűlésünk már most utasítja, hogy az egyházker. segélyosztásnál először ezeket a fizetéseket egészítse ki a rendelkezésre álló összeghez mérten, az egyházker. minimumig, vagy ha ez nem lehetséges, annak arányos részéig. Csak ha ezek az egyházközségek a teljes kiegészítést megkapják, jöhetnek tekintetbe a többi egyházközségek tanítói szolgálati idejük és családtagjaiknak száma arányában. Egyházkerületi közgyűlésünk nem érinti ezzel a Segélyosztó bizottság azon meghatalmazását, hogy utólagos bejelentés mellett különös méltánylást érdemlő esetekben a lehetőséghez képest rendkívüli segélyeket engedélyezzen.

85. szám. A Bethlen Gábor élet és jellemrajz bíráló bizottság betérjeszti jelentését. E szerint egy pályamű érkezett be, mely bírálók többségének véleménye szerint a feltételeknek nem felel meg és így sem kiadásra, sem a jutalomra nem érdemes.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi és a 243.a—1929. sz. alatti határozatban megjelölt feltételek mellett november 1-i határidővel új pályázatot hirdet.

86. szám. Az egyházmegyék esperesei betérjesztik jelentéseiket a vasárnapi iskolák és bibliakörök megalakulásáról és működéséről. Ezek szerint

a bánáti	egyházm.	15	vasárnapi iskola	és	13	bibliakör
a bihari	"	25	"	"	16	"
az érmelléki	"	32	"	"	19	"
a nagybányai	"	41	"	"	17	"
a nagykárolyi	"	16	"	"	13	"
nagyszalontai	"	28	"	"	20	"

Összesen 157 vasárnapi iskola és 105 bibliakör.

Egyházkerületi közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul a belmissziói munka két ágában a vasárnapi iskolában és újabban a bibliakörök működésében megnyilvánult fellendülést és buzgóságot. Mivel azonban a beküldött jelentésekből a munkakészség mellett sok félreértés és ferdeség olykor nagy tájékozatlanság állapítható meg, közgyűlésünk

a) nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a belmisszió általában s így a két munkaág első-sorban és kifejezetten lelkipásztori munka és kötelesség. Felhívja azért a lelkészeket, hogy ezt lehetőleg ők maguk végezzék és csak indokolt esetben (öregség, betegség, vasárnapi tulságos munkatorlódás) bizzák tanítókra, akiket azonban továbbra is kötelez a hathatós segítő közreműködésre.

b) Mivel a bibliakörök megalakítása sok helyen még csak formailag történt meg, felhívja a lelkipásztorokat, hogy az így már kész

kereteket minél több tartalommal töltsék meg s különösen e nyári munkaidő elmúltával fokozottabb mértékben fogjanak hozzá a megalakult körök élövé és munkássá tételéhez.

c) Hangsulyozza közgyűlésünk, hogy a vasárnapi iskola és a bibliakör külön intézmény. Az első az iskolába járó, a második az iskolát elhagyottak lelki életének mélyítését szolgálja. Ahol tehát együtt van a kettő, különválasztandó. Ahol az ifjusági bibliakörökben együtt vannak a fiuk és leányok, szintén külön választandók egymástól és külön körök alakítandók, hacsak nem oly csekély a számuk, hogy e miatt lehetetlenné válik.

d) Mivel a bibliaköri munka a lelkészek egy része előtt még mindig ismeretlen, elhatározza közgyűlésünk, hogy az ősz folyamán vezetői kurzust és konferenciát rendez, melyre minden egyházmegye köteles bizonyos számú lelkészt felküldeni, akik a konferencián nyert tapasztalataik alapján a megyei belmisszió, illetve lelkészértekezletek alkalmával tartsanak előadásokat.

87. szám. Az egyházmegyék betérjesztik jelentéseiket a Nőszövetségek megalakulásáról. Ezek szerint a nőszövetség a bánáti egyházmegyében 18, a bihari-
ban 10, az érmellékiben 26, a nagybányaiban 17, a nagykárolyiban 7, a nagyszalontaiban 27 gyülekezetben alakult meg és kezdte meg működését. A bánátiiban és szalontaiban az egyházmegyei tagozatok is megalakultak.

a) Kerületünk közgyűlése fölemelő érzéssel és Isten iránt való hálával értesül a nőszövetségek megalakítása és működése körül tapasztalt áldásos eredményekről. Ugy látja, hogy ez a belmissziói munkamező adja legkorábban egyházunk épülése terén a leggazdagabb aratást. Hogy azonban ne csak az egyházépítésben, hanem a tagok lelki életé-

nek művelésében is elérje célját, közgyűlésünk felhívja a lelkipásztorokat, hogy amint a helyi viszonyok szerint lehetséges, minél gyakrabban tartsanak bibliaórákat és a nőszövetségi tagok által igyekezzenek a családok körében biblia-olvasást, a házi istentiszteletet bevezetni, illetve a régi református vallásos életnek ezt a nagyon áldásos formáját visszaállítani.

b) Helyesléssel veszi tudomásul közgyűlésünk a bánáti és nagyszalontai egyházmegyei nőszövetségi tagozatok megalakulását, ügyrendjeiket megerősíti és működésükre Isten áldását kéri. Egyben felhívja a löbbi egyházmegye elnökségét, hogy az egyes gyülekezetek nőszövetségeinek megalakulása után az egyházmegyei tagozatokat még az őszi közgyűlés alkalmával alakítsák meg.

c) Azokat, akik a belmissziói szervek egyikét, vagy másikat még mindég nem alakították meg, ismételten kötelezi közgyűlésünk, hogy az idevonatkozó határozatoknak és püspöki rendeleteknek legkésőbb november 1-ig legyenek eleget, az esperesi hivatalokat pedig felhívja, hogy e határozat végrehajtását szorgalmazzák és ellenőrizzék.

d) Felhívja közgyűlésünk mindazokat a gyülekezeteket, melyek nagyobb szabásu belmissziói eseményt, gyülekezeti, vagy vidéki konferenciát rendeznek, hogy arról, ha előre nem is küldenek értesítést, de utólag adjanak beszámolót az egyházmegyei belmissziói előadó útján a kerületi belmissziói előadónak.

88. szám. A bánáti, nagyszalontai és részben a nagybányai egyházmegyék betérjesztik a lelki ügyekkel foglalkozó presbiteri gyűlések jegyzőkönyveit.

Mivel a betérjesztett jegyzőkönyvekből megállapítható, hogy a lelkipásztorok és presbyterek a tekintetben nagyrészen tájékozatlanok, közgyűlésünk a gyűlések tartására a következő irányítást adja.

A lelkipásztorok mindenekelőtt használják fel ez alkalmakat a presbytereknek a lelki munkálkodásra való ránevelésére. E célból olvassák fel és magyarázzák meg a Bibliának idevonatkozó részeit (I. Tim. 3. és Tit. 2. r.), valamint az Egyh. Törv. vonatkozó szakaszát (I. tc. 121. §) Ismertessék a presbitéri tisztségről szóló előadásokat, értekezéseket és füzeteket. (Dr Thúry Kálmán előadása a nagykarolyi konferencián. A presbyterek kis kátéja. A presbyter az őskeresztyénségben, Kálvin korában és ma stb.)

Vegyék komoly vizsgálat alá a gyűléseken a gyülekezet vallásos életének hiányait, fogyatkozásait (az istentiszteleten részvétel esetleges elhanyagolása, vagy az urvacsorával élők kevés száma) a gyülekezetben levő bűnöket (vadházasság, iszákosság, paráznaság és mulasztásokat szertartások mellőzése) és igyekezzenek megtalálni a segítő eszközöket és módokat.

Vegye számba e gyűléseken a presbitérium a lelkipásztor belmissziói munkálkodását, de egyszersmind nyújtson segítséget az általa előadott akadályok elhárításában és munkájának minél eredményesebbé tételében.

89. szám. A bihari egyházmegye indítványt terjeszt fel egy utazó belmissziói titkári állás megszervezése iránt, melyre nézve a múlt évi közgyűlésünk is javaslattételre hívta fel a bizottságot.

Miután a belmissziói alap egy titkári állás javadalmát nem fedezi, fizetéskiegészítő államszegélyt pedig mindeddig kieszközölni nem sikerült, közgyűlésünk a belmissziói bizottság javaslatára, felkéri Püspök urat, hogy ily segély elnyerése végett keresse meg a Keresztyén Ifjúsági Világszövetség elnökségét.

90. szám. A nagyszalontai egyházmegye belmissziói jelentő-iv elkészítését kéri.

A belmissziói jelentőivek elkészítésével, illetve a már meglévő vasárnapi iskolai és bibliaköri jelentőivek kiegészítésével megbizsa a kerületi belmissziói előadót. Az esperesi hivatalokat pedig felhivja, hogy a jelentőiveket összesítés és javaslattétel végett adják ki az egyházmegyei belmissziói előadóknak és nemcsak az egyházmegyei előadók, hanem az egyes lelkipásztorok jelentéseit és belmissziói presbyteri gyűlés jegyzőkönyveit terjesszék fel a püspöki hivatalhoz s általa a ker. előadójához, ki a maga tanácsadó megjegyzéseit az esperesi hivatalok útján közölje az illető lelkipásztorokkal.

91-a. szám. A központi iratterjesztés indítványára és az iratterjesztési bizottság javaslatára:

Közgyűlésünk pályázatot hirdet magyar református egyházunk történetének rövid, egyszerű nyelven való megírására 1000 Lei pályadíjjal, továbbá több valláserkölcsi építő hatásu, lehetőleg egyházunk multjából vett történelmi, esetleg más vallásos elbeszélés számára egyenkint 500 Lei pályadíjjal. Megbírálására az iratterjesztési bizottság mult évi 247. sz. határozatban megjelölt bizottságot nevezi meg.

Ugyancsak az iratterjesztésre vonatkozólag elhatározza közgyűlésünk, hogy az egyes egyházmegyék központi fekvésű helyein bizományi lerakatot létesit.

91-b. szám. A nagybányai egyházmegye lelkészértekezlete azt a felterjesztést teszi, hogy a bibliaköri munkára adjon közgyűlésünk haladékot a konfirmációi oktatás befejezéséig, hogy ennek tovább folytatása gyanánt indulhasson meg gyülekezeteikben, továbbá, hogy a bibliaköri munkára nézve adjon részletes tájékoztatót

a lelkészek kezébe és az iratterjesztés tartása raktáron a szükséges könyveket.

Kerületi közgyűlésünk a halasztási engedélyt a már e tárgyban hozott határozat és az azt végrehajtó püspöki rendelet alapján meg nem adhatja annál is kevésbé, mert e bibliakörökbe nemcsak a most konfirmált növendékeket kell bevonni s különben is az egyházmegyében a betérjesztett jelentés alapján már jelentékeny számú gyülekezetben megalakították, hanem kötelezi az egyházmegye lelkipásztorait, hogy legkésőbb november 1-ig feltétlen alakítsák meg annál is inkább, mert a konfirmációi oktatás már befejezést nyert.

91-c. szám. A ker. belmissziói előadó jelenti, hogy László Dezső, az erdélyi egyházkerület ifj. utazó-titkára ez év febr. 8—27-ig meglátogatta 14 gyülekezetünk bibliaköreit, illetve ifjuságát, mindenütt erősítve és buzdítva az ifjakat és tanácsaival segítve a vezetőket. Jelenti továbbá, hogy április 25—27. napjain leányaink részére Nagyváradon kerületi konferenciát tartottunk, melyen résztvett, sőt az egész konferenciát irányította Pilder Mária, erdélyi utazó-titkárnő és Deák Judit erdélyi ifj. titkárnő is. A konferencián 180 leány és 12 vezető vett részt s a jelenvoltak nagyon sok áldással meggazdagodva tértek haza gyülekezeteik és társaik körébe.

Közgyűlésünk a jelentést örömmel veszi tudomásul s úgy László Dezső, mint Pilder Mária és Deák Judit erdélyi titkároknak áldásos munkálkodásukért elismerését és hálás köszönetét nyilvánítja.

92. szám. Az ágyai egyházközség presbitériuma által harmadik iskola felállítása s tanítói állás szervezése tárgyában 1929 december 11., 18. és 30. napjain hozott 65., 70. 73. számú határozatok ellen Kis P. Mátyás és társai által beadott felebbezést a nagyszalontai egyházmegye közgyűlése 1930 április 24-én 23. szám

alatt hozott határozatával elutasította, az íratokat egyházkerületi közgyűlésünk elé terjeszti.

Egyházkerületi közgyűlés az íratokat azzal a rendelettel küldi meg a nagyszalontai egyházmegye esperesének, hogy az egyházmegyei közgyűlés 23—1930. számú határozatát a felebbezők képviselőjében Kis P. Mátyás ágyai lakosnak kézbesíttesse s a felebbezési határidő lejártával az íratokat a kézbesítést igazoló vétívvel s az eselleg beadott felebbezéssel terjessze kerületi közgyűlésünk elé.

93. szám. A nagyszalontai egyházmegye közgyűlése 1930 április hó 24. napján hozott 40. számú határozatával helybenhagyta a mezőbajji egyházközség presbitériumának 14—1930. s egyházközségi közgyűlésének 16—1930. szám alatt hozott határozatát, mellyel a bemutatott tervnek megfelelő, a csatolt költségvetés szerint 236,873 Lei 20 baniba kerülő tanítói lakás építését határozta el.

Egyházkerületi közgyűlés megállapítja, hogy a mezőbajji egyházközség presbitériumának s közgyűlésének idézett számú határozatai ellen felebbezés nem adatott be, nem adatott be felebbezés az egyházmegyei közgyűlés 40—1930. számú határozata ellen sem, az egyházmegyei közgyűlés határozatának felülbírálatát, mint amely az E. T. I. t.-c. 56. §. k) pontja alapján végleges, — mellőzi.

94. szám. A bihari és nagybányai egyházmegye esperese az 59—1929. számú egyházkerületi határozatra hivatkozással felterjeszti az egyházmegyébe kebelezett egyházközségek presbitériumainak határozatait az egyházkerületivé fejlesztendő nagyváradi Árvaház segélyezése tárgyában. A felterjesztésből megállapítható, hogy az egyházközségek nagyobb részénél a felkinált évi hozzájárulási összeg oly csekély, hogy arra és a gazdasági helyzettől nagyon is függő gyűjtésből folyó természetbeni adományokra a kerületi Árvaház

ház intézményét jogos aggodalom nélkül ráalapozni nem lehet.

Egyházkerületünk közgyűlése a két jelentést sajnálattal veszi tudomásul.

95. szám. A bánáti egyházmegye közgyűlése 28—1930. számú határozatában arra kéri az egyházker. közgyűlést, hogy megfelelő utak és módok felhasználásával kövessen el mindent a nagypénteknek egésznapos, teljes munkaszünettel, országosan megünneplendő egyetemes és kötelező ünnepé nyilvánítása érdekében.

Egyházkerületünk közgyűlése a kérés felfeltételekre tér, mert a bánáti egyházmegye közgyűlése 28—1930. sz. határozatának hozatala alkalmával nem számolt sem az ellentétes dogmatikai szempontokkal, sem az érdekelt keresztény felekezetek autonómiát féltő jogos érzékenységével.

96. szám. Seprős szórványnak a csermői anyaegyházhoz való visszacsatolása ügyében.

Egyházkerületünk közgyűlése a nagyszalontai egyházmegye 22—1930. számú vonatkozó határozatát helybenhagyja és hozzájárul, hogy Seprős szórvány a csermői anyaegyházhoz visszacsatoltassék, mivel a visszacsatolás előfeltételei fentforognak, az a szórványnak érdekében áll s a visszacsatoláshoz az érdekelték hozzájárultak.

97. szám. A bánáti egyházmegye közgyűlése 18—1930. számú, a nagyszalontai egyházmegye közgyűlése pedig 34—1930. számú határozatával jelenti az egyházmegyei nyugdíjbizottságnak törvény és alapszabály szerinti megalakítását.

Egyházkerületünk közgyűlése a két bejelentést tudomásul veszi.

98. szám. A bánáti egyházmegye közgyűlése 7—1930. számú határozatában a karánsebesi egyházhoz tartozó missziói szórványokban befolyó perselypénzek és adományok felhasználása tekintetében a 211—1929. számú egyházkerületi határozat felhívása alapján úgy intézkedik, hogy a fenti címen befolyó pénzek a missziói kiszállások alkalmával felmerülő, de az egyházkerületi missziói pénztár által meg nem térített kiadások fedezésére, a szórványbeli szegény hivek hitelesítő iratokkal és a szórványokban lakó szegénysorsu iskolás-gyermek hiftankönyvekkel való ellátására és a szórványok közös belső szükségleteinek fedezésére fordíttassanak, ilyenek nemlétében pedig a közalap erősítésére szolgáltatassanak be. A missziói szórványok gondozói és pénzkezelői a befolyó perselypénzekről és adományokról, valamint az azok terhére eszközölt kiadásokról rendszeres számadás vezetésére kötelezletnek.

Egyházkerületünk közgyűlése a bánáti egyházmegye 7—1930. számú határozatában foglalt jelentését megnyugvással veszi tudomásul.

99. szám. A bánáti egyházmegye 29—1930. sz. határozatában arra kéri az egyházkerületi közgyűlést, tegyen lépéseket az illetékes fórumoknál, hogy az egyházkerület és egyházmegyék tisztikara: püspök, eseperek, fő- és aljegyzők, tanácsbírák részére, kik egyházi ügyekben gyakori hivatalos utazásokat kénytelenek tenni, az eddig korlátlanul élvezett 50% vasuti jegykedvezmény a C. F. R. összes vonalain újból állíttassék vissza, minthogy a kevés számú utazásra korlátozott jegykedvezmény mellett az egyházi közérdek súlyos sérelmeket szenvedni lesz kénytelen.

Egyházkerületünk közgyűlése a bánáti egyházmegye 29—1930. sz. határozatában foglalt kérésének illetékes fórumok elé terjesztésére a mai időt alkalmaslannak tartja s annak alkalmasabb időben való felterjesztésére az Elnökséget felhatalmazza.

100. szám. A bihari egyházmegye közgyűlése 7—1930. szám, a nagykárolyi egyházmegye közgyűlése pedig 32—1930. számú határozatában jelenti, hogy az egyházmegye szociális bizottsága — két lelkészi és két világi tagból — megalakult s egyházunk szociális munkájára vonatkozó véleményes javaslatát az őszi egyházmegyei közgyűlésre elkészíti, hogy az a legközelebbi kerületi gyűlés elé terjeszthető legyen.

Egyházkerületünk közgyűlése a bihari és nagykárolyi egyházmegye bejelentését tudomásul veszi.

101. szám. A bihari egyházmegye közgyűlése 16. 1—1930. számú határozatában pártoló javaslattal terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé az 1930 március 12-én Nagyváradon tartott tanítói értekezlet 2. sz. határozatát, mely a tanitóság részéről írt cikkeknek az egyházkerület hivatalos lapjában való mindenkori, késedelemnélküli és egész terjedelmükben való leközlését kéri s teszi ezt abban a reményben, hogy a jövőben a tanitóság a szerkesztőség részéről nem lesz kitéve semmiféle megszégyenítésnek, mert a szerzők cikkeikért minden tekintetben vállalják a felelősséget.

Egyházkerületünk közgyűlése a tanitóság kérését teljesítve tudja, hiszen az egyházkerület hivatalos lapjába az állandó iskola-rovat már régebben beállított s e rovatban a lap hétről-hétre közöl tanítói tollakból származó s a tanitóságot érdeklő cikkeket. Minden tanítói cikk közlését egyházkerületünk közgyűlése éppen úgy nem garantálhatja, mint ahogy nem tudná garantálni minden lelkészi cikk közlését sem. A közlés, — a szerző állására való tekintet nélkül — függ a cikkek szellemétől, hangjától, tartalmi és formai értékétől, aktualitásától, terjedelmétől stb., amiknek megítélése a szerkesztőségnek nemcsak joga, hanem kötelessége. Egyházkerületünk közgyűlése meg van győződve, hogy a lap szerkesztősége nagyon fog örülni, ha a tanitóság a lapot a jövőben foko-

zött mértékben látja el megfelelő tartalmu és szellemü cikkekkel s ezeknek szerzői a jövőben is, — csakugy mint a multban, — nem leki-csinylésre, hanem liszteletre és elismerésre tarthatnak számot.

102. szám. A bánáti egyházmegye 1930 április 29-én tartott közgyűlésében 12. szám alatt hozott határozatával jóváhagyta a végvári presbitériumnak 1930 március 9-én 7. szám alatt a lelkészi és öt tanítói állás díjlevele tárgyában hozott határozatát, megállapítva azt, hogy a hozott határozat törvényszerű és díjlevél-csonkulás esete nem forog fent. A díjleveleket 4—4 példányban további megerősítés végett felterjeszti.

Egyházkerületünk közgyűlése a maga részéről is megállapítja, hogy a hozott határozatok törvényes formák között jöttek létre s díjlevél-csonkulás esete fent nem forog, miért is a felterjesztett díjleveleket megerősíti.

103. szám. A bihari egyházmegye 1929 november 19-én 75. szám alatt tárgyalta és megerősítette a nyüvedi egyház presbitériumának a lelkészi díjlevél tárgyában 1929 november 7-én 23. szám alatt hozott határozatát. A 3 példányban kiállított lelkészi díjlevelet egyházkerületi megerősítés végett felterjeszti.

Egyházkerületünk közgyűlése megállapítja, hogy a hozott határozatok a törvényes formák között jöttek létre s hogy díjlevél csonkulás nincs, miért is a díjlevelet megerősíti.

104-a. szám. A bánáti egyházmegye közgyűlése 1930 április 29-én 8. szám alatt tárgyalta s bizonyos korrekcióval, a 3. szám alatt feltüntetett 1200 □-öl agrárreform után kapott szántó földnek, amely nem a valkányi egyház, hanem Hordó József tanító részére utaltatott ki és kataszterileg is az ő nevéen áll, a díjlevélből való kilörlésével, — megerősítette a valkányi egyház presbitériumának a lévita-tanítói díjlevél tárgyában 10—1930. és egyházközségi közgyűlésének 2—1930.

szám alatt, a nagyszentmiklósi egyház presbitériumának 7—1930. és egyházközségi közgyűlésének 2—1930. szám alatt hozott határozatát. A 4 példányban kiállított lévita-tanítói díjlevelet egyházkerületi megerősítés végett felterjeszti.

Egyházkerületünk közgyűlése megállapítja, hogy a hozott határozatok törvényes formák között jöttek létre, miért is a díjlevelet — az egyházmegyei közgyűlés által eszközölt korrekcióval — a 3. szám alatt feltüntetett 1200 □ öl szántóföldnek a díjlevélből való kitörlésével megerősíti.

104-b. szám. A nagykárolyi egyházmegye közgyűlése 1929. év november 7-én 46. szám alatt tárgyalta és jóváhagyta a krasznaszentmiklósi egyház presbitériumának a vallástanító-kántori díjlevél tárgyában hozott határozatát. További megerősítés végett 5 példányban felterjeszti a vallástanító-kántori díjlevelet.

Egyházkerületünk közgyűlése a jóváhagyást megtagadja, mert bár az egyházmegyei határozat bekívánta, hiányzik az iratokból a vonatkozó presbiteri határozat s így annak törvényes formák közt létrejötte el nem bírálható, de nincs alap annak megállapítására sem, hogy díjlevél-csonkulás esete fentforog-e, vagy nem? Miért is a nagykárolyi egyházmegye közgyűlését a fentieket figyelembe vevő újabb határozat hozatalára utasítja.

105. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület közgyűlése az E. T. I. tc. 67. §-ának o) pontja alapján jóváhagyja és megerősíti a nagyváradai ref. egyház presbyteriumának 1929. évi november 10-én hozott 96. sz. és az egyházközségi közgyűlés 1930. évi március 3-án hozott 1. számú, a bihari ref. egyházmegye közgyűlése által 1930. évi április 29-én 26. sz. alatt jóváhagyott azon határozatát, amellyel a nagyváradai ref. egyház elhatározta, hogy özv. Kágyi Lajosné sz. Molnár Róza nagyváradai lakostól a nevezett tulajdonát ké-

pező és a nagyváradi 1650. sz. tkvi betétben A. I. 3. sorszám alatti 1139. hrsz. a. és a 2717. sz. tkvi betétben A. I. 1. 2. sorsz. 1140—1141. hrszámú ingatlant 200,000, azaz kétszázézer Lei értékben megveszi azaz, hogy nevezett özvegy részére a haszonélvezeli jog élele tartamára biztosítatik.

A becsatolt szerződés jóváhagyási záradékkal ellátva a bihari ref. egyházmegye közgyűlésének visszaküldendő.

Erről az érdekeltek értesítetnek.

106. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület közgyűlése tárgyalás alá vevén a nagyszalontai ref. egyházmegyének 13—1930. számú azon határozatát, melyszerint az egyházközségi köztartozások sürgősség szempontjából évi 4 részre osztassanak s a püspöki hivatal által megállapítandó sorrend szerint 4 részletben kerüljenek b. fizetésre, olyképpen, hogy ezen összegekért elsősorban az egyházközségi gondnok és presbyterium legyen felelős,

figyelembevée az egyházkerületnek ezen tárgyban hozott korábbi generális jellegű határozatait, melyek szerint az egyházkerületi illetékek befizetése általánosan van szabályozva, éppen az azok befizetésének szükségessége szempontjából,

az előterjesztést az egyházkerület érdekei szempontjából elfogadhatónak nem tartja és afölött napirendre tér.

Erről a nagyszalontai egyházmegye értesítetik.

107. szám. Az egyházkerületi közgyűlés az egyházi törvényekben foglalt felügyeleti jogánál fogva felülvizsgálván az anti ref. egyház presbyteriumának 1930. évi február 16-án hozott 18—1930. szám, a nagyszalontai ref. egyházmegye 1930. évi április 24-én tartott ülésének 29. számú határozat jóváhagyott azon határozatát, amelyben a rendes egyházi adó összegét 32,000 Leiről 62,000 Leire emelte fel 1930. évtől kezdődőleg,

arravaló tekintettel, hogy a határozatból kitűnőleg új adókulcs megállapítása történt, amelyre vonatkozólag az adatok azonban a határozatból hiányzanak és így az egyházkerületi közgyűlés nem tudja megállapítani az adóemelés mérvét és alapját, ennél fogva a vonatkozó iratokat a fentiek pótlása végett a nagyszalontai ref. egyházmegyének visszaadni rendeli.

Miről a nagyszalontai ref. egyházmegye értesítetik.

108-a. szám. A Királyhágómelléki ref. Egyházkerület közgyűlése az anti ref. egyházközség 21—1930. számú határozatát, amelyet a nagyszalontai ref. egyházmegye 1930. évi ápr. 24-én tartott gyűlésében 31. szám alatt jóváhagyott,

figyelembe vevén az E. T. I. tc. 22. §-ának 2. pontját és a 15. §. b. pontját, érdemi határozathozatal előtt azzal adja vissza a nagyszalontai egyházmegyének, hogy utasítja az anti ref. presbitériumot, hogy a kölcsön biztosítása és megfelelő adóslevél kiállítása tekintetében, valamint szabályszerű felhasználása tekintetében hozzon újból érdemleges határozatot és azután az iratokat az egyházmegye határozatával együtt terjessze fel ismét az egyházkerületi közgyűléshez jóváhagyás végett.

Erről a nagyszalontai egyházmegye értesítetik.

108-b. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület közgyűlése tárgyalás alá vevén az anti ref. egyház 20—1930. számú határozatát, melyet a nagyszalontai ref. egyházmegye 1930. évi ápr. 24-én tartott ülésében 30. sz. alatt hozott határozatával jóváhagyott,

figyelembevételre az E. T. I. tc. 15. §-ának d) pontja alatti és a 22. § 2. pontja alatti intézkedést, arra való tekintettel, hogy a kölcsön milyképpen visszafizetéséről és a vissza-

fizetéshez szükséges összegeknek költségvetésbe leendő beállításáról semmiféle intézkedés nincsen, azzal adja vissza az iratokat a nagyszalontai ref. egyházmegyének, hogy a fentiek tekintetében a kellő pótló intézkedéseket legye meg és azután az iratokat saját maga által újból elbirálván, terjessze ismét megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez.

Erről a nagyszalontai egyházmegye értesítelik.

109. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület közgyűlése a csermői ref. egyháztanács névszerű szavazással hozott 15—1930. számú határozatát, amelyvel az 1930. évre az adókulcsot a következőképpen állapította meg: személyi adó egész pár részére 100 Lei, fél pár részére 50 Lei, vagyonadó 1 hold föld után 20 Lei, egy ház után 15 Lei, egy telek után 10 Lei, mely határozatot a nagyszalontai ref. egyházmegyei 1930. évi ápr. 24-én tartott gyűlésében hozott 26. sz. határozatával jóváhagyta,

az E. T. I. tc. 67. §-ának o) pontja alapján felügyeleti jogánál fogva helyesnek találván, az iratokat az egyházmegyéhez visszaküldeni rendeli.

Miről a nagyszalontai ref. egyházmegye értesítelik.

110. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület közgyűlése az E. T. I. tc. 67. §-ának o) pontja alapján felülvizsgálván a csermői ref. egyház presbyteriumának 16—1930. számú azon határozatát, melyben a fent jelzett rendkívüli kiadás fedezésére rendkívüli adókulcsot állapított meg az alábbiakban: 100 Lei egyházi adó, a rendkívüli egyházi adó 60 Lei, 200 Lei-ig 100 Lei és 201 Lein felül 160 Lei, tekintettel arra, hogy ezen határozatot a nagyszalontai ref. egyházmegye közgyűlése is f. évi ápr. 24-én tartott 27. sz. alatti határozatával indokoltnak találván, jóváhagyta,

felügyeleti jogánál fogva a maga részéről is felülvizsgálván és helyesnek találván, az iratokat a nagyszalontai ref. egyházmegyéhez visszaküldeni rendeli.

Erről értesítetik a nagyszalontai ref. egyházmegye.

III. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület közgyűlése tárgyalás alá vevén a csermői ref. egyház új lelkészi díjlevelét, amely szerint a lelkészi javadalom a természetben adott lakáson és mellékhelyiségen, továbbá az állami fizetés-kiegészítésén kívül 20,000 Leiben állapított meg,

figyelembevée a régi lelkészi díjlevelnek összesen 980 Koronát kitevő javadalmazását, tekintetbevéen a nagyszalontai ref. egyházmegyének 1930. évi április 24-én hozott 17. sz. azon határozatát, amelyben az egyházmegyei közgyűlés jóllehet a díjlevel csonkítás tényét megállapítja, azonban ennek tényét az egyháztagok számának lényeges csökkenésében indokoltnak látván, a díjlevelet a maga részéről jóváhagyta,

a fenti és az egyházmegye által már elfogadott indok alapján a magarészéről is a díjlevelet megerősíti azzal azonban, hogy ezen megerősítés csakis kivételesen a felhozott indokok alapján engedélyezettelt és precedensül a jövőre nézve semmiféle tekintetben nem szolgálhat.

Erről a nagyszalontai egyházmegye az iratok kapcsán értesítetik.

II. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület közgyűlése tárgyalás alá vevén a nagyszalontai ref. egyházközség presbyteriumának 1929. évi július 18-án hozott 3. sz. határozatát, melyben Nagyszalonta ref. egyházközségénél egy II. segédlelkészi állás szervezését határozta el,

figyelembevée a nagyszalontai ref. egyházmegye 1930. évi április 24-én hozott 38. sz. határozatát, amelyben az ezen presbyteri hatá-

rozat alapján Szőke Sándor segédlelkész államsegély folyósítása iránt benyújtott kérvényét pártolólág terjeszti fel az egyházkerületi közgyűléshez, kimondja, hogy a nagyszalontai II. segédlelkészi állás megszervezését a maga részéről az egyházmegyei határozatban felhozott indokoknál fogva szükségesnek tartja és ez alapon megkeresi a Főliszteleü Püspök urat, hogy nevezett segédlelkész részére államsegély kiutalása iránt a Kultuszminisztériumhoz előterjesztést tenni sziveskedjék.

Erről az érdekeltek értesítetnek.

113. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület közgyűlése tárgyalás alá vevén a szentleányfalvai ref. egyház presbyteriumának folyó évi március 23-án hozott és az egyházközségi közgyűlésnek folyó évi április 6-án hozott azon határozatát, amellyel az egyházi adókulcsot az 1928. évi állami adó alapján a következőképpen állapította meg:

1. a semmi állami adót nem fizetők egyházi adója 30 Lei,

2. az 1—100 Lei-ig menő állami adót fizetőknek egyházi adója 35 Lei,

3. a 100-tól 200 Lei-ig terjedő állami adó után az egyházi adó 40 Lei,

4. a 200—300 Lei-ig terjedő állami adó után az egyházi adó 45 Lei,

5. a 300—500 Lei-ig terjedő állami adó után az egyházi adó 50 Lei,

6. az 500—600 Lei-ig terjedő állami adó után az egyházi adó 60 Lei,

7. 600 Lei-en felüli állami adó után egyházi adó az állami adó 10⁰/₁₀-a,

tekintettel arra, hogy ezen egyházközségi névszerinti szavazással meghozott határozatokat a nagyszalontai ref. egyházmegye közgyűlése 1930. évi április 24-én tartott ülésében hozott 28. sz. határozatával jóváhagyta,

az E. T. I. tc. 67. §-ának o) pontja alapján felügyeleti jogánál fogva, minthogy a határozat a törvényes szabályok betartásával történt és az egyházközség érdekében hozott, a maga részéről is helyesnek találva, az iratokat a nagyszalontai egyházmegyéhez visszaküldeni rendeli.

Erről az érdekeltek értesítettek.

114. szám. A királyhágómelléki ref. egyházkerület közgyűlése tárgyalás alá vevén a nagyszalontai ref. egyházmegyének 1930. évi április 24-én tartott ülésén hozott 19. sz. határozatát, melyben megállapítván azt, hogy a tenkei ref. hivekkel szemben a vegyes házások megadóztatása tárgyában az ottani róm. kath. egyház a viszonyosság szabályait nem tartja be és vegyesházasság ref. hiveinken méltatlanság történik, minek megszüntetésére a nagyváradi róm. kath. hitközségnél való közbenjárásra az egyházkerületi közgyűlést felkérte,

tekintettel arra, hogy a róm. kath. egyház egyházi adókivételének módja és szabályzata az egyház belügyéhez tartozik, amelybe más egyháznak beleszólási joga nincs, de meg nem is kívánatos az egyházak közötti harmóniát ily kérdésekkel megzavarásnak kitenni, ennél fogva

az előterjesztés fölött napirendre tér és arról a nagyszalontai ref. egyházmegyét értesíteni rendeli.

Miről a nagyszalontai ref. egyházmegye értesítetik.

115. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk tárgyalás alá vevén a bályoki egyházközség presbitériumának 1930 március 2-án tartott ülésén hozott 17. számú határozatát, amellyel az egyház tulajdonát képező u. n. pázsiti házat Papp Lajos vevő részére 115,000 Lei vételárban névszerinti szavazással elidegenítette, a presbyteri határozatba foglalt feltételek mellett,

tekintettel arra, hogy az egyház a befolyt vételárból egy kulturházat óhajt létesíteni, vallásos estélyek,

előadások és tanítói lakás céljára, tekintettel arra, hogy az érmelléki egyházmegye közgyűlése 1930 május 7-én tartott közgyűlésében hozott 23. számú végzésével jóváhagyta a fenti ingatlan eladását azzal, hogy a vételár mint tanítólakás és kulturház-alap gyümölcsözőleg kezeltessek s abból kellő időben úgy a tanítói lak, mint a kulturház felépíttessék,

tekintettel arra, hogy az ingatlan elidegenítése az egyházi törvényekben foglalt formák szigorú betartásával történt és az egyházra nézve előnyösnek látszik,

ennélfogva a maga részéről is megerősíti és a becsatolt szerződést jóváhagyási záradékkal ellátni rendeli.

Miről az Érmelléki egyházmegye a továbbiak végett értesítetik.

116. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk tárgyalás alá vevén az érköbölkuti egyház presbitériumának 1930 április 21-én tartott gyűlésén hozott 3. számú névszerinti szavazással létrejött azon határozatát, mely szerint a temetői akácfából befolyt 38,682 Lei összeget erdőjog vételére fordítja és ezen alapon 15 hold erdőhasználatát 30,000 Lei vételárban Pete János és neje Kunézer Eszter szentmiklósi lakosoktól megvásárolt,

tekintettel arra, hogy ezen erdőjogra az egyháznak az egyházi intézmények tüzfával való ellátása céljából szüksége van és a vétel előnyösnek tekinthető, tekintettel arra, hogy az érmelléki egyházmegye közgyűlése ezen határozatot a maga részéről is 1930 május 7-én hozott 24—1930. számú határozatával jóváhagyta,

a maga részéről is megerősíti, a szerződést záradékkal ellátja és az érmelléki egyházmegyének az iratokat visszaküldeni rendeli.

Erről az érmelléki egyházmegye értesítetik az iratok kapcsán.

117. szám. Az egyházkerület közgyűlése tárgyalás alá vevén az érkeserői egyház presbitériumának 1930 május 18-án kelt 3. számú azon határozatát, mellyel 80,000 Lei kölcsön felvételét határozta el, a Bertalan

Lajos érkeserüi lakostól vett házból és beltelekből álló ingatlan vételárának fedezésére, mely ingatlan a felállítandó 3-ik iskola célját szolgálná, tekintettel arra, hogy ezen kölcsön az érmelléki egyházmegye 1930 május 7-én Szalacson tartott közgyűlésén hozott szám alatti határozatával jóváhagyta, minthogy a kölcsön felvételét az egyház érdekében szükségesnek és helyesnek tartotta,

tekintettel arra, hogy a kölcsön felvétele körül az egyházi törvény által előírt formások betartottak,

a maga részéről is megerősíti, a szerződést jóváhagyási, illetve megerősítési záradékkal ellátja és az érmelléki egyházmegyének visszaküldeni rendeli.

Miről az érmelléki egyházmegye az iratok kapcsán értesítetik.

118. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk tekintettel arra, hogy a nagykárolyi egyházközség az egyházkerületi közgyűlés 111—1930. számú felhívása alapján be-terjesztette az 1991. számú tkvi betétben foglalt 1550/7. hr. szám alatt felvett 361 négyszögöl területű házhely eladásáról szóló végleges szerződést azzal, hogy mivel Jeremi János a fenti ingatlan megvételétől elállott és lemondott, Zsurzsa Emma szerepel, korábbi határozata alapján és figyelemmel a nagykárolyi egyházmegye közgyűlésének 1930 május 8-án tartott ülésében hozott 24. számú határozatára,

a maga részéről is a fentiekben közölt változtatással megerősíti és záradékkal ellátja és a nagykárolyi egyházmegyéhez további intézkedés végett visszatérjeszteni rendeli. Erről a nagykárolyi egyházmegye az iratok kapcsán értesítetik.

119. szám. Az apai és apahegyi ref. egyházak egyességét, melynek értelmében az apai ref. egyházközség az apahegyi leányegyház részére átengedi tulajdonjoggal a „Csobota“-nak nevezett 9 kat. hold és 868

négyszögöl területü ingatlan felerészét, azaz 4 kat. hold és 1234 négyszögölet temető céljára,

a nagybányai ref. egyházmegye 1929. évi szept. 30-án Szatmárnémetiben tartott közgyűlésén hozott 102. sz. határozatával jóváhagyta,

tekintettel arra, hogy ezen egyezés folyán az apahegyi leányegyház igényei a felmerült momentán szükséglethez képest fedeztettek,

közgyűlésünk ennél fogva a kötött egyezséget, illetve határozatot a maga részéről is megerősíti és erről a nagybányai ref. egyházmegyét a további intézkedések megtétele céljából értesíti.

Erről értesítetik a nagybányai ref. egyházközség.

120. szám. A királyhágómelléki egyházkerület Nagyváradon 1930 június 26-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyve hitelesítettén, Végh József esperes az elnökségnek a közgyűlés tagjainak köszönetét tolmácsolja, amely után Püspök ur imádságával a közgyűlést bezárta.

Csernák Béla s. k.,
egyházker. főjegyző.

Sulyok István s. k.,
püspök.

Dr Nagy Sándor s. k.,
egyházm. gondnok,
főgondnok helyettl.

Birósági ügyek.

121. szám. A királyhágómelléki református egyházkerület bírósága, mint felebbezési fegyelmi bíróság Pálffy Jenőné nagyváradi lakos panaszára Joós Viola nagyváradi ref. leánygimnáziumi tanárnő ellen folyamatba tett fegyelmi ügyben a bihari egyházmegye időszaki tanácsának, mint fegyelmi bíróságnak 1929 augusztus hó 5-én tartott ülésében 45—1929. sz. alatt hozott ítéletét az egyházmegyei ügyész által bejelentett felebbezés folytán felülvizsgálván, következően

ITÉLT:

A királyhágómelléki ref. egyházkerület bírósága mint felebbezési fegyelmi bíróság, a bihari egyházmegyei időszaki tanácsa mint fegyelmi bíróságnak 1929. év aug. 5-én tartott ülésében 45—1929. szám alatt hozott ítéletét megváltoztatja, Joós Viola tanárnőt vétkesnek mondja ki az Et. V. tc. 34. §. A) 3. pontjába ütköző fegyelmi vétségben, melyet azáltal követelt el, hogy hajadon tanárnő léteire közpletyka és meggyanusítás előidézésére alkalmas módon fogadta egy idegen nős férfi állandó látogatását, azzal kihívó módon kacérkodott, a nevelésére bizott serdülő leányok jelenlétében s ezzel magaellen vonta az idegen férfi feleségének haragos felháborodását, mely a végén közbotrányba fulladt, ami a tanuló leányok fogékony lelkületét károsan befolyásolhatta. Vádlottnő eme viselkedése kimeríti a viselt hivatali állás és hivatalás méltóságát sértő cselekedetből álló fegyelmi vétség tényálladé-

kát, minélfogva a felebbezési fegyelmi bíróság
őt az Et. V. tc. 35. §. d) pontja alapján a
nagyváradi ref. leánygimnáziumban viselt tanár-
női állástól minden javadalom nélkül való el-
mozdításra ítéli, kötelezi vádlottat, hogy 2050
Lei költséget 15 nap alatt, különbeni végre-
hajtás terhe mellett a bihari ref. egyházme-
gyének fizessen meg.

122. szám. A királyhágómelléki református egyház-
kerület bírósága mint felebbezési fegyelmi bíróság Nagy
Gyula várasfenesi lakos ref. tanító ellen folyamatba
tett fegyelmi ügyben alulírott napon és helyen megtar-
tott tárgyalás után következően

ITÉLT:

A királyhágómelléki református egyház-
kerület bírósága mint felebbezési fegyelmi bi-
róság, a nagyszalontai egyházmegye időszaki
tanácsa mint elsőfolyamodásu fegyelmi bíróság
által 1930 február hó 23. napján hozott szám
nélküli ítéletet azzal a kiegészítéssel, hogy a
büntetés nem az Et. V. tc. 39. §. d), hanem
a 35. §. d) pontja alapján szabott ki s a
felfüggesztés fenntartására vonatkozó rendel-
kezés elhagyásával helybenhagyja.

123. szám. A királyhágómelléki református egyház-
kerület bírósága mint felebbezési közigazgatási bíróság,
Kuki Zoltán bihari lakos panaszára a bihari ref. egyház-
község ellen fizetés kiszolgáltatása iránt folyamatba
tett közigazgatási bírósági ügyben, Kuki Zoltán felebbe-
zése folytán a bihari ref. egyházmegye bírósága, mint
elsőfolyamodásu közigazgatási bíróság által 1929. év
ápril hó 30. napján 31. szám alatt hozott ítéletet alul-
írott helyen és napon megtartott tárgyalás rendén vizs-
gálat alá vevén, következően

ITÉLT:

Egyházkerületi bíróság mint felebbezési
közigazgatási bíróság, a bihari egyházmegye

birósága mint elsőfolyamodásu közigazgatási bíróság által 1929. év ápril hó 30. napján 31. szám alatt hozott ítéletet indokainál fogva helybenhagyja.

124. szám. A királyhágómelléki református egyházkerület bírósága mint felebbezési közigazgatási bíróság Czina Sándor hegyközujlaki ref. tanító által a hegyközujlaki egyházközség ellen emelt panasz tárgyában, melyben a bihari református egyházmegye bírósága mint első folyamodásu közigazgatási bíróság által 1930 április 30-án 34. szám alatt hozott ítélet ellen Czina Sándor élt felebbezéssel az alantirott helyen és napon megtartott tárgyalás után következően

ITÉLT:

Egyházkerületi bíróság mint felebbezési közigazgatási bíróság az első bíróság ítéletét azzal a kiigazítással, hogy nem a felebbezést, hanem a panaszt utasilja el, az „illetékesség hiányából“ szavak s a hegyközujlaki egyházközséghez intézett felhivás elhagyásával, — helybenhagyja.

Betűrendes tárgymutató.

Ant adóemelése	107
Ant 21—1930. sz. kölcsön-ügye	108-a
Ant 20—1930. sz. kölcsön-ügye	108-b
Apa és Apahegy egyessége	119
Arad missziói köre	54-c
Asszonyására szórványterülete néptelen	53-1
Ágya missziói köre	54-a
Árvaház segélyezése	94
Árvaházi Naptár terjesztésén egyházmegyék buzgólkodjanak	27
Bakkalaureátusi törvény ellen beadott panasz elejtése	79
Baldácsy-alap felhasználására javaslat	41
Bályok ingatlaneladási ügye	115
Bályok szórványterülete	53-2
Bánáti egyházmegye jelentése Orsovának Karánsebeshez csatlakozási óhajáról	22
Bánáti egyházmegye felterjeszti missziói jelentéseit	51
Bánáti egyházmegye missziói jelentését közgyűlés visszaadja	51
Bánáti egyházmegye nagypéntekre vonatkozó kérése	95
Belényes missziói köre	54-b
Belmissziói jelentő-ív elkészítésének ügye	90
Berettyószéplak szórványai	53-3
Berger és Spindler cég hátralékos díjainak törlése	26-2
Bethlen Gábor élet- és jellemrajzbíráló-bizottság jelentése	85
Bethlen Gábor élet- és jellemrajz-pályázat megújítása	85
Bélzerind szórványa	54-e
Béres Károllyal kötött szerződést közgyűlés jóváhagyja	69-b
Béres Károly kerületi járulékát fizesse be	69-d
Bibliakörökről esperesek jelentése	86
Bibliakörök vezetésére vonatkozó utasítások	86-a, b, c
Bibliaköri vezetői-gyűlés terve	86-a
Bibliaköri munkák megindításának elhalasztására kerület engedélyt nem ad	91-b

Bihari egyházmegye missziói jelentése	52
Bihari egyházmegye javaslatot tesz tanítói nagyhét rendezésére	81
Bihari egyházmegye ifjusági és tanítói könyvtárt javasol ...	82
Bihari egyházmegye javaslata iskolai mulasztások tárgyában	83
Boksánbányai fiókegyház rendszeres vallástanításának ügye	74-g
Borosjenő agrár-ügye	13
Borosjenő missziói köre	54-f
Borosjenő missziói segílyt kér	60
Borosjenői egyház segílykérését közgyűlés elutasítja ...	74-a
Borossebes missziói köre	54-g
CFR-hez kérvény	99
Czina Sándor felebbezésének ügye	124
Czina Sándor pályamunkáját vallástani kézikönyvek bírálóbizottsága elfogadja	72
Consiliul permanent kebelében kisebbségi iskolai ügyek képvisellete	62-b
Csávós segílykérése	74-b
Csomaközi lelkészlakás renoválására vonatkozó határozatokat közgyűlés visszaadja	59
Csermői egyházközség agrár-ügye	14
Csermő díjlevele	111
Csermő 1930. évi rendkívüli adókulcsa	109-110
Csermő missziói körének szórvány-ügye	54-h
Csomaközi lelkészlakás renoválására segílyt s kölcsönt kér	59
Csomaköz társegyházként Beréhez csatolásának ügye ...	58
Csomaköz lelkész missziói jelentése	58
Deák Judit munkáját közgyűlés megköszöni	91-c
Dékáni látogatásokhoz kerület ragaszkodik	62-c
Dobrai egyház kérése	31
Domahidy Elemér betegségéről megemlékezés	4-d
Dunaszentilona ügyében egyházkerületi számvevő javaslata	24-3
Egyházmegyék 1929. évi közalapi számadásai	46
Egyházmegyék közalapi számadásait közgyűlés jóváhagyja	46-1
Egyházmegyei nyugdíjbizottságok megalakításának jelentése	97
Elhunyt tanítók és tanárok	76
Eljárás a szavazatot nem küldött és hibásan szavazott egyházakkal szemben	5-b
Erdélyi Egyházkerület Ig.-tanácsa köszönete	6-a
Erdőhegy missziói köre	54-i
Erdőhegyi egyházközség agrárügye	16

Erdőhegy—Kisjenő kérésének intézése	32
Esperesi kar javaslata az állítólagos egyház és törvény- ellenes közoktatásügyi rendelet tárgyában	23
Esperesek gondoskodjanak a hátralékok beszédéről ...	24-2
Evangélizáló presbyteri gyűlések jkv.-nek betérjesztése ...	88
Evangélizáló presbyteri gyűlésekre vonatkozó irányítások ...	88
Életbiztosítás figyelembe ajánlása az egyházközségeknek ...	40
Éradony szórványai	53-4
Érábrány szórványai	53-5
Érkészerű kölcsönügye	117
Érköbölkut erdőjog vétele	116
Érmelléki egyházmegye lelkészi karának felterjesztése és a felterjesztés elutasításának indokolása	42
Érmihályfalva szórványai megszűntek	53-b
Érvénytelen szavazatot küldött egyházak	5-b
Farkas-féle kézikönyv-ügy	78
Feketelót missziói köre	54-j
Gálospetri szórványa	53-7
Gyanta agrár ügye	17
Gyanta missziói köre	54-k
Gyoroki egyház segélyezése	74-h
Hatóságok tulkapásai Anton és Gyantán	12-h
Hegyközszentimre szórványa néptelen	53-8
Hegyközszentimre folyamodványának intézése	36
Hitoktatók autorizációja	66
Hosszmező agrár ügye	19
Igazfalva kérvényének intézése	35
Iskolai ünnepélyek rendezendők	65
Iskolai járulékok beszolgáltatása	24-5
Joós Viola fegyelmi ügye	121
Kaplonyi egyház iskola bővítésére segélyt kér	74-f
Karánsebesi missziói kör szórványaiban befolyó persely- pénzek felhasználása	98
Kassay Béla esperest Segélyosztó Bizottság tagjává választják	73-b
Kántorképesítő tanfolyam szervezése	77
Kisnyégerfalva iskolafenntartási segélyügye	74-e
Kiss P. Mátyás és társai ügyiratait nagyszalontai egyházm. közgyűlés elé terjeszti	92
Klein K. Oszkár hátralékos hirdetési díjának törlése	26-2
Kölcsei Ferenc dr eskütétele	5-a
Közalapi járulékok befizetési határideje és a befizetés módja	46 7, 8,

Közalapi számadások összeállításánál irányadó utasi- tások	46 2, 3, 4, 5, 6,
Közalapi járulékok 1930. évre	47
Közalap javára egyházmegyék perselypénze	48
Középiskolák vizsgai kedvezményekért folyamodjanak	63-c
Középiskolák nyilvánossági jog eszközlésének ügye	63-b
Közgyűlést bevezető ének és imádság	1-h
Közgyűlés megnyitása	2-h
Közgyűlés tagjainak számbavétele	4-b
Közgyűlésről távolmaradások bejelentése	4-c
Közgyűlés bezárása	120
Közigazgatási pénztár 1929. évi számadása	24-1
Krassófüzesi leányegháznak anyaegyház jellegetadó hatá- rozatát bánáti egyházmegye fölterjeszti	55
Krassófüzes ingatlanának telekönyvi kivonata beküldendő	55-1
Krassófüzes szórványterülete megállapítandó	55-2
Krassófüzes és szórványai lélekszáma megállapítandó	55-3
Krassófüzesi egyháztagok évi hozzájárulása lelkészfizetés- hez megállapítandó	55-4
Krassófüzes leányegházzá tételére vonatkozó előterjesztés	55-a
Krasznaszentmiklós díjlevele	104-b
Kuki Zoltán felebbezésének ügye	123
Kursinszky Kálmánt a közgyűlés a Végrehajtó Bizottság tag- jává választja	45
László Dezső munkájáért köszönetnyilvánítás	91-c
Leánykonferencia II. Nagyváradon	91-c
Magyarcséke missziói köre	54-d
Magyerkék szórványa	53-a
Magyarremete missziói köre	54-l
Margitta szórványa	53-10
Mezőbaji egyházközség ügyében hozott egyházm. határozat	93
Micskei egyház kérvényének intézése	29
Micske szórványai	53-11
Missziói jelentésekhez nyomtatványokat készítsenek	61
Missziói szervek minden egyházközségben megalakítandók	87-c
Missziói eseményekről gyülekezetek értesítést küldjenek	87-l
Missziói pénztár 1930. évi költségvetése	49
Missziói tiltkari állás szervezésére ajánlat	89
Nagykárolyi Nagyhét Emlékkönyv kiadásának ügye	8-n
Nagykároly ingatlan eladása	118
Nagy Gyula fegyelmi ügye	122

Nagy Péntek hivatalos ünnepnek ismeri el iskoláinkban a miniszter	9-n
Nagyszalontai egyházmegye Borosjenő és Bél közötti döntésének helybenhagyása	21-n
Nagyszalonta missziói köre	54-m
Nagyszalontai egyházmegye 1929-iki missziói jelentése	54
Nagyszalontai egyházmegye javasolja szűkkeblű egyház- községek től tanítói segélyek megvonását	84
Nagyszalontai egyházmegye javaslata illetékek befizetésére vonatközőlag	106
Nagyszalonta II. s. lelkészi állása	112
Nagyszalontai egyházmegye határozata vegyes házások adó- zása tárgyában	114
Nagyszentmiklós ügyében egyházkerületi számvevő javas- lata	23-3
Nagyszentmiklós kérése	33
Nagyzerind kérése	37-a
Nagyvárad i egyház ingatlan-vétele	105
Névelemzési kérdések rendezése végelt miniszterhez kérvény	62-d
Nőszövetségek megalakulásáról egyházmegyék jelentései	87
Nőszövetségek egyházmegyei tagozatokat alkossanak	87-b
Nyilvántartási számlák külön kezelése	24-4
Nyugdíjintézet szabályzatának kiegészítése	44
Nyugdíjintézet tankönyvkiadó-bizottságnak kölcsönt ad	69
Nyüved lelkészi díjlevele	103
Orosz Ernő felterjesztése	37-b
Orsovai egyesült protestáns egyház ügye	20
Özvegyek és árvák ügyében a végrehajtó-bizottság elő- terjesztése	39
Özvegyi pénztár és rendkívüli segélyalap egyesítése	24-6
Panasz a miniszterhez a hatóságok erőszakoskodása tár- gyában	12
Panköta missziói köre	54-n
Papolczi Zoltánnának egyhker. évi 6000 Leit folyósít	41-1
Pappszász Lajos zsinati rendes taggá választásának iga- zolása	5-a
Pályázat a magyar református egyház történetének meg- írására	91-a
Perselypénzek elszámolásában bizonytalanság	46
Perselypénzek beszolgáltatása	50
Pécska segélykérését közgyűlés elutasítja	74-c

Pénzügyi bizottság beterjeszti közig. pénztár és számvevő jelentését	24
Pénzügyi bizottság felterjeszti a Nyugdíjintézet jelentését	25
Pénzügyi bizottság beterjeszti a „Reformátusok Lapja“-ról jelentését	26
Pénzügyi bizottság jelentése az „Árvaházi Naptár“ szám- adásának megvizsgálásáról	27
Pénzügyi bizottság jelentése a Theologia támogatásáról	28
Pénzügyi bizottság tagjai számának növelése	38
Pilder Mária munkáját közgyűlés megköszöni	91-c
Poklostelek szórványai	53-12
Püspök ur felhatalmazása az 1931. évi kiadások utalványo- zását illetően	24-9
Püspöki jelentés az elemi iskolák 1929—30. évi állapotáról	62
Püspöki jelentés a középiskolákról	63
Püspöki jelentés az internátusokról	64
„Reformátusok Lapja“ számadása	26-1
„Reformátusok Lapja“ hátralékosainak ügye	26-3
„Reformátusok Lapja“ szerkesztőségének tiszteletdíja	26-4
Rendelkezési segélyalaphól Püspök ur rendkívüli segélye- ket nyújthat	24-6
Rendőrhatalóság a közgyűlés megtartásához hozzájárult	4-a
Révi missziói kör állapota és működése 1928-ban	52-1
Révi missziói kör állapota és működése 1929-ben	52-1 a
Segélyért folyamodhatnak szegény egyházközségek	41-2
Segélyosztó-bizottság működése	73
Segélyosztó-bizottság megbízatását kerület meghosszabbítja	73-b
Seprős szórvány-ügye	96
Soos István dr pénzügyi bizottsági taggá választása	38
Soos István dr eskütétele	5-a
Szalmári Takarékpénztárnál levő összeg ügye	24 8
Szavazatbontó-bizottság jelentést tesz	5-a
Szavazatot nem küldött egyházak	5-b
Szendrei Dénes pályamunkáját vallástani kézikönyvnek bi- róló-bizottság elfogadja	72
Szentjobb szórványai	53-13
Szentleányfalva missziói köre	54-a
Szentleányfalva agrár-ügye	18
Szentleányfalva adókulcsa	113
Szociális bizottságok megalakulásáról jelentés	100
Szórványok ingyen iratokhoz juttatása	27

Szórványterületek az érmelléki egyházmegyében	53
Szücs Józsefnének Kerület évi 6000 leit folyósít	41-1
Tankönyvkiadó Bizottság tankönyvek hiadására vonatkozó jelentése	69
Tankönyvkiadó Bizottság nyugdíjintézetől kölcsönt kér	69
Tankönyvkiadó Bizottság tankönyvek árát ulasítások szerint állapítsa meg	69-a
Tankönyvkiadó Bizottság jelentése énekeskönyvek kiadására vonatkozólag	70
Tankönyv előkészítő bizottságot kerület megszünteti	71
Tanítók memorandumát bihari egyházmegye fölterjeszli	67
Tanítók inkadrálása tárgyában miniszter újabb rendelete	67
Tanítók választhatóságának ügye	67-a
Tanítók nyilvántartásában változások	67-b
Tanítónitónőképzősök pótképesítő vizsgája	75
Tanítók mozgalma állami nyugdíjintézetbe való felvételért	80
Tanítóság helyet kér a hivatalos lapban	101
Tanszemélyzet román nyelvű vizsgája	68
Tanulmányi segély behajlása	28-3
Tatarosdernai missziói kör jelentése	56
Tatarosdernai missziói kör munkaprogramja	56-2
Tatarosderna missziói kör hivei több áldozatot hozzanak	56-3
Távirat II. Károly király Őfelségéhez	3
Távirat a Miniszterelnökhöz	2 h
Tenke missziói köre	
Theologia segélyezése	28-1
Theologusok esetleges tandijának folyósítása	28-2
Tóti szórványai	53-14
Tüzbiztosítási díjak befizetéséért a lelkészek és presbitériumok felelősök	24-7
Unitárius egyház átirata	7-h
Vadászi egyház kérése	30
Vajai Károly dr elhunytá alkalmából részvétnyilatkozat	6-b
Vajai Károly dr emlékezete	6-b
Valeanu kamarai képviselő elleni feljelentés	10-h
Valkányi nőszövetséget ért sérelem	11-h
Valkány 41—1929. sz. kérése	34
Valkányi kölcsön kérését bánáti esperes felterjeszti	43
Valkány iskolai segélyügy	74 d
Valkány díjlevele	104-a
Vallástani kézikönyveket bíráló bizottság megszüntetése	72-b

Vasárnapi iskolákról esperesek jelentése	— — — —	86
Váradless kisajátított földjének ügye	— — — —	15
Váradlessi missziói kör állapota és működése 1928-ban	— — — —	52-2
Váradlessi missziói kör állapota és működése 1929-ben	— — — —	52 2, a
Váradlessi lelkész részére missziói segély	— — — —	57
Váradlessi missziói munka megvizsgálandó	— — — —	57-a
Vári Jánosnének kerület évi 6000 Leit folyósít	— — — —	41-1
Vedresábrány szórványai	— — — — — —	53-15
Végvár díjlevelei	— — — — — — — —	102
Visky László dr emlékezete	— — — — — — — —	6-a
Zeyk Dániel emlékezete	— — — — — — — —	6-a
Zsinat eddigi munkájának ismertetése	— — — — — — — —	4-c
Zsinat elnökségének megkeresése a közgyűlés részéről	— — — — — — — —	4-e
Zsinati világi pótlagok választásának elrendelése	— — — — — — — —	5-a

